

**T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**ÖZERK ÖĞRENME VE ÖĞRENCİ ÖZERKLİĞİ
ÜZERİNE YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
İlkim Zülal ÖLMEZ**

**Danışman
Doç. Dr. Şükran CALP**

Temmuz 2023, ERZİNCAN

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

“Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi” isimli “**Yüksek Lisans**” tezim tarafımda incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim. Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim.

İlkim Zülal ÖLMEZ

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Ana Bilim Dalı : Temel Eğitim
Program Adı : Tezli Yüksek Lisans
Tez Başlığı : Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Üzerine Yapılmış
Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının a) Giriş, b) Ana bölümler ve c) Sonuç kısımlarından oluşan (Kapak, Ön söz, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) toplam 112 sayfalık kısmına ilişkin 14/07/2023 tarihinde **Turnitin** intihal programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre tezin benzerlik oranı %20'dir.

Filtrelemeye alıntılar dahil edilmiştir. Filtrelemede yedi (7) kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç tutulmuştur.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez İntihal Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmasının herhangi bir intihal içermediğini, aksinin tespit edilmesi durumunda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim. 05/09/2023

Danışman: Doç. Dr. Şükran CALP

Öğrenci: İlkim Zülal ÖLMEZ

KILAVUZA UYGUNLUK

“Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi” başlıklı Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayan

İlkim Zülal ÖLMEZ

Danışman

Doç. Dr. Şükran CALP

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Doç. Dr. Şükran CALP danışmanlığında **İlkim Zülal ÖLMEZ** tarafından hazırlanan “**Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi**” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı’nda **Yüksek Lisans Tezi** olarak oy birliği kabul edilmiştir.

14/07/2023

JÜRİ:

Danışman	: Doç. Dr. Şükran CALP	(İmza)
Üye	: Doç. Dr. Serap UZUNER YURT	(İmza)
Üye	: Doç. Dr. Demet ŞAHİN KALYON	(İmza)

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun /.... / 2023 tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

...../...../2023

Prof. Dr. Necdet TOZLU

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Araştırmanın başlangıcından tamamlanmasına kadar ki her aşamada rehberliğini, desteğini, yardımlarını ve dönütlerini esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. Şükran CALP'e saygılarımı sunar, teşekkür ederim. Tezimi inceleyen ve görüşlerini paylaşan jüri üyelerim Doç. Dr. Serap UZUNER YURT ve Doç. Dr. Demet ŞAHİN KALYON'a teşekkür ederim. Dr. Öğr. Üyesi Ömer DEMİRCİ'ye katkılarından dolayı minnettarlığımı sunarım.

Bu çalışma sürecinde beni güldüren, bitirmem için yüreklendiren, tereddüt yaşadığım dönemlerde bana güven veren arkadaşım Elif ÖZGÜR'e, çalışmaya motive eden, gerektiğinde hızlanmam hususunda uyarın, sıkıştığım sorularıma cevap veren arkadaşım Aslı SARIYER'e, sıkıldığım ve ara verdiğim zamanlarda benimle Fortnite oynayan Yunus Polat KILIÇ'a, savunmamı yapacağım günde çalışmam için beni destekleyen, yardımcı olan arkadaşlarım Emine KOÇAK, Ebru TATAŞ, Hatice Burcu GÜNDÜZ ve Selim ÖZDEN'e teşekkür ederim.

Üzerimdeki emeklerini yok sayamayacağım ve hayatımın her anında desteklerini esirgemeyen, mutlu olmam için elinden geleni yapan babam Aslan ÖLMEZ'e, benim yetişemediğim yerde benimle birlikte tez çalışmamı eşlik eden annem Birnar ÖLMEZ'e ve her daim yanımda olan ikizim, biricik kız kardeşim İrem Sena ÖLMEZ'e sonsuz teşekkürler.

Hayatımda vermiş olduğum her kararda, yüksek lisans ve tez çalışması sürecinde bana destek olan, herkes uyurken geceleri bazen ise sabahları çalışmaya devam eden, düştüğümde, pes ettiğimde her koşulda, her zorlukta yardım eden, her zaman yanımda olan ve beni bırakmayan kendime de teşekkür ediyorum. Onun çabaları olmasa bu çalışmayı yapamazdım. Bu nedenle İlkim Zülal ÖLMEZ'e de ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum, tebrik ediyorum. İyi ki varsın.

İlkim Zülal ÖLMEZ, Erzincan, 2023

ÖZERK ÖĞRENME VE ÖĞRENCİ ÖZERKLİĞİ ÜZERİNE YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

İlkim Zülal ÖLMEZ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,

Sosyal Bilimler Enstitüsü,

Yüksek Lisans Tezi, Temmuz 2023

Danışman: Doç. Dr. Şükran CALP

ÖZET

Bu çalışmada YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında 1990-2023 yılları arasında yayımlanmış özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konulu 170 lisansüstü tez incelenmiştir. Söz konusu lisansüstü tezlere “özerk öğrenme”, “öğrenci özerkliği” “kendi kendine öğrenme”, “otonom öğrenme”, “learner autonomy” ve “autonomous learning” anahtar kelimeleriyle yapılan tarama sonucunda ulaşılmıştır. İnceleme ölçütleri, “tezlerin yayımlandığı yıl, yayım dili, yayım türü, konu alanları, bağlı oldukları enstitüler, araştırma yöntemleri, amacı, örneklemeleri, veri toplama araçları, bulguları, sonuçları ve önerileri” olarak belirlenmiştir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Dokümanlar ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Veriler betimsel içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, tezlerde özerk öğrenmenin temel prensipleri, öğrenci özerkliğinin teşvik edilmesinde öğretmenlerin rolü, teknolojinin kullanımı ve özerk öğrenme ortamlarının tasarımı gibi çeşitli konular ele alınmaktadır. Tezlerin büyük çoğunluğunun İngilizce dilinde hazırlandığı, az sayıda Türkçe çalışma olduğu görülmüştür. Alan yazında hazırlanacak yeni Türkçe çalışmalarla, yerel öğrenci kitlesine daha uygun ve etkili özerklik odaklı eğitim yaklaşımlarının geliştirilebileceği düşünülmektedir. Yüksek lisans tez çalışmalarının sayısının doktora tez çalışmalarına göre daha fazla olduğu gözlenmiştir. Yapılan çalışmalar en çok eğitim bilimleri ve sosyal bilimler enstitüsüne bağlı birimlerde gerçekleştirilmiştir. Tezlerde çoğunlukla amaçlı ve uygun örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. İncelenen çalışmalarda en yaygın olarak tercih edilen yöntem nicel araştırma ve bu yöntemle gerçekleştirilen desenlerin içinde en sık kullanılanı ise tarama desendir. En yaygın kullanılan veri toplama araçları anket ve görüşmedir. Tezlerin amaçları incelendiğinde özerk öğrenmeyi geliştirmeye yönelik uygulamalar geliştirmek ve bir değişken üzerindeki etkiyi belirlemek gibi hedefler belirlendiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Özerk Öğrenme, Öğrenci Özerkliği, Kendi Kendine Öğrenme, Doküman İnceleme.

EXAMINATION OF POSTGRADUATE THESES ON AUTONOMOUS LEARNING AND STUDENT AUTONOMY

İlkim Zülal ÖLMEZ

Erzincan Binali Yıldırım University,

Graduate School of Social Sciences,

Master Thesis, July 2023

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Şükran CALP

ABSTRACT

In this study, a total of 170 graduate theses published between 1990 and 2023 on the topics of autonomous learning and student autonomy were examined in the YÖK National Thesis Center database. The search was conducted using the keywords "autonomous learning," "student autonomy," "self-directed learning," "autonomous learning," "learner autonomy," and "autonomous learning." The examination criteria included the year of publication, language of publication, publication type, subject areas, affiliated institutes, research methods, purpose, samples, data collection tools, data analysis methods, findings, conclusions, and recommendations of the theses. The study utilized a qualitative research design through the method of document analysis. The documents were selected using a criterion sampling method. The data were analyzed using descriptive content analysis.

According to the results of the research, the theses address various topics such as the fundamental principles of autonomous learning, the role of teachers in promoting student autonomy, the use of technology, and the design of autonomous learning environments. It was observed that the majority of theses were written in English, with only a small number of studies in Turkish. It is believed that new Turkish studies prepared within the field can lead to the development of more suitable and effective autonomy-focused educational approaches for the local student population. The number of master's thesis studies was found to be higher than doctoral thesis studies. The majority of the studies were conducted within the Institute of Educational Sciences and the Institute of Social Sciences. The most commonly used research methods in the theses were purposive and convenience sampling. Quantitative research was the preferred method, and among its designs, the survey design was the most frequently used. Surveys and interviews were the most commonly employed data collection tools. The objectives of the theses mostly aimed to develop applications for enhancing autonomous learning and determining the impact of a variable.

Keywords: Autonomous Learning, Student Autonomy, Self-Directed Learning, Document Review.

İÇİNDEKİLER

ÖZERK ÖĞRENME VE ÖĞRENCİ ÖZERKLİĞİ ÜZERİNE YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	I
TEZ ÖZGÜNLÜK SAYFASI	II
KILAVUZA UYGUNLUK.....	III
KABUL VE ONAY TUTANAĞI	IV
ÖN SÖZ	V
ÖZET	VI
ABSTRACT	VII
İÇİNDEKİLER.....	VIII
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	XI
TABLolar LİSTESİ	XII
ŞEKİLLER LİSTESİ	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Özerk Öğrenme.....	7
1.1.1. Özerk Öğrenme Nedir?	7
1.1.2. Özerk Öğrenmenin Tarihçesi	10
1.1.3. Özerk Öğrenenlerin Özellikleri	12
1.1.4. Özerk Öğrenmede Öğretmen ve Öğrenci Rollerini.....	14
1.2. Kendi Kendine Öğrenme	18
1.2.1. Kendi Kendine Öğrenmede Öğretmenin Rolü	20
1.2.2. Kendi Kendine Öğrenmenin Önemi.....	21

1.3.	Öğrenmeyi Öğrenme	22
------	-------------------------	----

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.	Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	24
2.2.	Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1.	Araştırmanın Modeli	34
3.2.	Çalışma Materyali	35
3.3.	Veri Toplama Araçları.....	35
3.4.	Verilerin Toplanması.....	38
3.5.	Verilerin Analizi.....	38

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Yayın Yıllarına İlişkin Bulgular	40
4.2.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Yayın Diline İlişkin Bulgular	43
4.3.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Türlerine İlişkin Bulgular	45
4.4.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Enstitülere İlişkin Bulguları	46
4.5.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Bölümlere İlişkin Bulguları.....	48
4.6.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Örneklemelerine İlişkin Bulgular.....	51

4.7.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Yöntemlerine İlişkin Bulgular	56
4.8.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Veri Toplama Araçlarına İlişkin Bulgular.....	58
4.9.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Amaçlarına İlişkin Bulgular	63
4.10.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Bulguları.....	74
4.11.	1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Önerilere İlişkin Bulguları	90

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1.	Sonuç ve Tartışmalar	100
5.2.	Öneriler.....	110
KAYNAKÇA		113
ETİK KURUL ONAYI		120
EKLER		121
ÖZGEÇMİŞ		136

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	: Statistical Package For Social Sciences
TDK	: Türk Dil Kurumu
ELT	: English Language Teaching
EFL	: English as a Foreign Language
YL	: Yüksek Lisans
D	: Doktora

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 4.1: Tezlerin Yapıldığı Yıllara Ait Frekans ve Yüzdelere	41
Tablo 4.2: Tezlerin Yayın Diline Göre Dağılımı	44
Tablo 4.3: Tezlerin Tez Türüne Göre Dağılımı	45
Tablo 4.4: Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı	47
Tablo 4.5: Tezlerin Bölümlere Göre Dağılımı	49
Tablo 4.6: Örneklem Yöntemine Göre Dağılım	52
Tablo 4.7: Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılım	53
Tablo 4.8: Katılımcıların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	55
Tablo 4.9: Tezlerde Kullanılan Araştırma Yöntemleri	57
Tablo 4.10: Tezlerde Kullanılan Araştırma Yöntemleri	59
Tablo 4.11: Tezlerde Kullanılan Ölçme Araçlarının Sorularının Çeşidi Bakımından Türüne Göre Dağılımı	62
Tablo 4.12: Amaçların Kategori ve Kodlara Göre Dağılımı	64
Tablo 4.13.: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı	75
Tablo 4.14.: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı	91

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Yılları	42
Şekil 4.2: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Yıllara ve Türlerine Göre Dağılımı	43
Şekil 4.3: Özerk Öğrenme Ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Yayın Dili	44
Şekil 4.4: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Yayın Türü	46
Şekil 4.5: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Enstitüleri	48
Şekil 4.6: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Bölümleri	50
Şekil 4.7: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerdeki Örneklem Büyüklüğü	54
Şekil 4.8: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerdeki Veri Toplama Araçlarındaki Soruların Çeşidi	63

GİRİŞ

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte öğrenme yöntemlerinde de büyük değişimler yaşanmıştır. Uzaktan eğitimin yaygınlaşması ve dijital çağın getirdiği olanaklar, bireylerin kendi öğrenme süreçlerini yönetebilmesini sağlamıştır. Bu noktada, özerk öğrenme kavramı önem kazanmıştır. Özerk öğrenme, bireyin kendi öğrenme hedeflerini belirleyerek, öğrenme sürecini planlaması, yönetmesi ve değerlendirmesi anlamına gelir. Özerk öğrenme niçin bu kadar önemlidir? Öğrenmeyi öğrenmenin gerekliliği nedir? Dijital çağda uzaktan eğitimin yaygınlaşmasıyla özerkliğin önemi nedir?

Öğrenmeyi öğrenmek, bir yaşam becerisidir. Değişen dünya koşulları, iş ve meslek alanlarının sürekli evrim geçirmesi, bireyleri sürekli olarak yeni bilgiler edinmeye zorlamaktadır. Teknolojinin hızla ilerlemesi, bilginin gün geçtikçe eskidiği gerçeğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, bireylerin sadece belirli bir bilgiyi öğrenmeleri değil, aynı zamanda nasıl öğreneceklerini de öğrenmeleri gerekmektedir. Öğrenmeyi öğrenmek, kişinin bilgiye ulaşma yöntemlerini, araştırma becerilerini, eleştirel düşünme ve analiz yeteneğini geliştirmesini içerir. Böylece, herhangi bir konuda ihtiyaç duyulan bilgilere daha hızlı ve etkin bir şekilde ulaşabilirler. Özerk öğrenme, bireylerin öğrenmeyi öğrenmelerine zemin hazırlar. Her bireyin öğrenme hızı ve tarzı farklı olduğundan, özerk öğrenme, kişisel öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilme esnekliği de sunar. Bireyler, kendi ilgi alanları doğrultusunda öğrenme hedefleri belirleyebilir ve bu hedeflere ulaşmak için kendi çalışma planlarını yapabilirler. Bu da öğrenme sürecine aktif bir katılım sağlar.

Dijital çağda uzaktan eğitimin yaygınlaşması, özerkliğin önemini daha da artırmıştır. Geleneksel sınıf ortamlarının yerini alan uzaktan eğitim, bireyleri fiziksel olarak sınırlamadan öğrenmeye teşvik eder. Bu durum, öğrencilerin daha bağımsız ve sorumluluk sahibi olmalarını gerektirir. Uzaktan eğitimde, bireyler genellikle daha az rehberlik alır ve öğrenme süreçlerini kendileri organize etmek zorundadırlar. Bu nedenle, özerklik, başarılı bir uzaktan eğitim deneyimi için kritik bir unsur haline gelir. Ayrıca, dijital çağda sürekli olarak güncellenen bilgi kaynaklarına erişim kolaylaşmıştır. İnternet ve diğer dijital platformlar sayesinde, bilgiye ulaşmak daha hızlı ve kolaydır. Ancak bu bilgi yığınının içinde doğru ve güvenilir bilgiyi ayırt etmek de önemli bir beceri haline

gelmiştir. Özerk öğrenme, bireyleri bilgi yığınına karşı daha eleştirel bir bakış açısıyla donatarak, bilgi kirliliği arasında gerçek ve değerli bilgiyi ayırt etmelerine yardımcı olur.

Sonuç olarak, özerk öğrenme, günümüzdeki değişen eğitim ve iş dünyasında bireylerin başarılı olabilmesi için kritik bir beceridir. Öğrenmeyi öğrenme, bireylerin bilgiye olan açlığını doyurmada ve öğrenme süreçlerini etkili bir şekilde yönetmelerinde yardımcı olur. Dijital çağın getirdiği fırsatlar ve zorluklarla birlikte, uzaktan eğitimin yaygınlaşması özerkliğin önemini artırmıştır. Bireylerin kendi öğrenme hedeflerini belirleyerek, planlayarak ve değerlendirerek aktif bir öğrenici olmaları, başarıya giden yolda önemli bir adımdır. Özerk öğrenme becerisinin geliştirilmesi hem eğitim hem de yaşam bağlamında büyük öneme sahiptir. Bu nedenle, özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği ile ilgili yapılan araştırmaların artırılması ve bu beceriyi kazandırmaya ilişkin çalışmaların yapılması oldukça önemlidir. Lisansüstü tezlerde özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği kapsamında yapılan incelemeler, alandaki tezlerin genel durumunu yansıtır. Bu çalışma da özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği üzerine odaklanan lisansüstü tezlerin incelenmesini içermekte ve alan yazındaki tezlerin genel çerçevesini sunmaktadır.

1. Problem Durumu

Günümüz toplumları, bilgi toplumları haline gelmektedir. Bilgi toplumu olmak için en önemli beceri öğrenmeyi öğrenmedir. Küreselleşmeyle gelişen teknolojiler birçok alandaki değişimleri gerekli kılmaktadır. Hızla değişen koşullara uyum sağlayabilmek, sosyal dışlanma riskiyle karşı karşıya kalmamak, toplumsal düzenini bir parçası olabilmek ve gereken yeni özellikleri kazanabilmek için öğrenmeyi öğrenmek gereklidir. Bireyler bu beceriyi kazanmalıdır. Eğitim sistemimiz Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde hem ulusal hem uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulacak beceri yelpazeleri olan yetkinlikler belirlenmiştir ve bu yetkinliklerden biri de öğrenmeyi öğrenmedir (MEB, 2019). Bu doğrultuda öğrenmeyi öğrenme; bireyin öğrenme eylemlerini etkili zaman ve bilgi yönetimi kapsamında bireysel veya grup halinde düzenleyerek öğrenmesi ve öğrenme konusunda ısrarcı olma yetkinliğidir. Yeni bilgi ve beceriler kazanabilmek, bu bilgi ve becerileri işlemek ve kendine uyarlamak, bu süreçte rehberlik desteği aramak anlamına gelir (MEB, 2019). Tanımda da görüldüğü üzere bireylerin yeni bilgi ve becerileri kazanması, bu bilgileri işlemesi ve kendine uyarlayarak yararlanması, uygulaması gerekmektedir. Bu bakış açısının yeterli düzeyde gerçekleştirilip

gerçekleştirilmediği tartışma konusu olmasına karşın öğretmen merkezli eğitim ve öğretim yerini öğrenci merkezli eğitim ve öğretime bıraktığı söylenebilir. Eğitimin merkezinde bulunan öğrenciler için rehber konumuna geçen öğretmenler, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini kontrol edebilmesi ve öğrenme süreçlerinin sorumluluğunu alabilmesi hususunda ihtiyaç duyulan desteği sağlaması gerekmektedir. Bunun için de “Öğrenci nasıl öğrenir?” sorusuna cevap aranmalıdır. Öğrencilerin öğrenmelerinde karar alma sürecine etkin katılımının sağlanması için imkan ve fırsatlar sunulmalıdır. Böylece öğrenciler de öğrenme sorumluluğunu üstlenecek, ihtiyaçlarını belirleyeceklerdir. Öğrencilerin öğrenmeyi öğrenmesi, özerk öğrenen bireyler olması için önemli olduğu kadar yaşam boyu öğrenme açısından da önemlidir.

Bu çalışma alan yazında var olan durumun betimlenmesini sağlayıp gelecekte yapılacak çalışmalara ışık tutacak ve bu yolla alan yazına katkı sağlayacaktır. Ayrıca özerk öğrenmeyle ilgili yapılmış tezlerin genellikle yabancı dil öğretimi alanında yer verildiği, son birkaç yılda özerk öğrenme konulu tezlerde artış gözlense de gereken önemin verilmediği düşünülmektedir. Bu nedenle yalnızca yabancı dil öğretiminde değil, başka alanlar da dahil olmak üzere, sınıf eğitimi alanında da özerk öğrenmeyle ilgili tezlerin yapılması gerekmektedir. Öğrencilerin özerk bireyler olarak yetişebilmeleri için hem öğretmenler bu konuda bilgi sahibi olmalı hem de öğrenciler bu yönde eğitilmelidir. Sınıf eğitimi ve sınıf öğretmenliği bunun gerçekleştirilebilmesi için en temel alanlardan biridir. Öğretmenler, öğrencileri özerk bireyler olarak yetiştirip onlara bu hususta destek olurlarsa öğrenciler gelişen ve değişen topluma uyum sağlayabilecek, herhangi bir bilgiye, eğitime ulaşabilecek, kendi öğrenme süreçlerinden sorumlu olarak yaşam boyu öğrenen bireyler olabileceklerdir. Son olarak bu çalışma özerk öğrenme alanında yapılacak yeni çalışmalara katkı sağlayacak ve çıkan sonuçlarla yeni araştırma olanakları yaratacağı düşünülmektedir.

Çalışmada özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konulu tezlerin eğilimleri ortaya konulmaya çalışıldığından özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılan lisansüstü tezleri incelenmesi amaçlanmış, bu amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen sorulara cevap aranmıştır:

Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği hakkında yapılan tezlerin;

1. Yıllara göre dağılımı nasıldır?

2. Yayın dili bakımından dağılımı nasıldır?
3. Yayın türü bakımından dağılımı nasıldır?
4. Enstitülere göre dağılımı nasıldır?
5. Araştırma yöntemleri nelerdir?
6. Amaçları nelerdir?
7. Örneklemeye ait özellikler nelerdir?
 - a. Örneklem kimlerden oluşmaktadır?
 - b. Örneklemdeki katılımcı sayısı kaçtır?
 - c. Hangi örneklem yöntemleri kullanılmıştır?
 - d. Örneklemeleri oluşturan katılımcıların eğitim düzeyi nedir?
8. Veri toplama araçları nelerdir?
 - a. Kullanılan ölçme aracının sorularının çeşidi bakımından türü nedir?
9. Bulguları, sonuçları ve önerileri nelerdir?

2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada; özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılan lisansüstü tezleri çeşitli ölçütlere göre incelemek amaçlanmaktadır.

3. Araştırmanın Önemi

Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği eğitim alanında önemli bir araştırma konusu haline gelmiştir. Geleneksel eğitim modellerinde öğrencilerin eğitim sürecinde aktif katılımları ve karar verme süreçlerindeki rolü sınırlıdır. Ancak özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği kavramları, öğrencilerin öğrenme sürecini etkin bir şekilde yönlendirmelerini ve kendi öğrenme hedeflerini belirlemelerini teşvik etmektedir. Bu nedenle özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği üzerine yapılan araştırmalar, eğitim sisteminde önemli bir dönüşüm potansiyeline sahiptir. Öncelikle, özerk öğrenmenin ve öğrenci özerkliğinin önemi, öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif yer almalarını sağlayarak kendi öğrenme süreçlerini yönlendirebilmesidir. Geleneksel eğitim modellerinde öğrenciler, öğretmenler tarafından belirlenen müfredat ve öğrenme hedeflerine uyum sağlamak zorundadır. Ancak özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği yaklaşımında öğrenciler, kendi ilgi ve ihtiyaçlarına göre öğrenme hedefleri belirleyebilir, öğrenme sürecini yönetebilir ve kendi

öğrenme stratejilerini geliştirebilirler. Böylece öğrenciler, öğrenmeye olan motivasyonlarını artırırken aynı zamanda daha etkili bir şekilde öğrenme gerçekleştirebilirler. Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği ayrıca öğrencilerin kendi öğrenme ihtiyaçlarını anlamalarını ve bu ihtiyaçları karşılamak için gerekli kaynakları bulabilmelerini sağlar. Öğrenciler, ilgi duydukları konular üzerinde derinlemesine çalışabilir, öğrenme sürecinde kendi hızlarını belirleyebilir ve farklı öğrenme materyallerini kullanarak öğrenme deneyimlerini zenginleştirebilirler. Bu da öğrencilerin öğrenme deneyimini daha anlamlı ve kişiselleştirilmiş hale getirir. Bu konuyla ilgili araştırmaların önemi, öğrencilerin öğrenme becerilerini ve üstbilgi stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olmasıdır. Öğrenciler, kendi öğrenme süreçlerini gözlemleyerek, öğrenme hedeflerine ulaşmak için hangi stratejilerin etkili olduğunu belirleyebilirler. Bu sayede öğrenciler, öğrenme hatalarından ders çıkarabilir, stratejik düşünme becerilerini geliştirebilir ve öğrenmeyi sürekli iyileştirebilirler. Bu da onların sadece okulda değil, hayatları boyunca sürekli öğrenen bireyler olmalarını sağlar.

Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği kavramının önemi artarken, bu alanda yapılan çalışmalarda da önemli bir ivme kazanmıştır. Ancak, bu kavramın yeni olması ve hala geliştirilmesi gereken bir alan olması, mevcut tezlerin çoğunun belirli konulara odaklanması nedeniyle alan yazında tamamlanması gereken bir boşluğun olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle, dil öğretimi alanında özerk öğrenme konusuna daha fazla odaklanılmasından dolayı sınıf eğitimiyle ilgili çalışmalarda eksikliklerin olduğu görülmektedir. Bu konudaki çalışmalar, öğretmenlere özerk öğrenme stratejileri ve sınıf yönetimi teknikleri konusunda rehberlik edebilir, öğretmenlerin öğrenci özerkliğini desteklemek için pratik yaklaşımlar geliştirmesine yardımcı olabilir. Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularını içeren lisansüstü tezlerin incelenip sonuçlarıyla paylaşıldığı benzer bir çalışmaya yalnızca Özer ve Yükselir'in (2021) Türkiye'de 2009-2019 yılları arasında yabancı dil öğreniminde öğrenen özerkliğini incelediği meta-sentez çalışmasına ulaşılmıştır. Bu çalışmayı farklı kılan özellik ise yalnızca yabancı dil öğreniminde öğrenen özerkliğini içeren çalışmaları değil, farklı alanlardaki çalışmaları da içermesi, incelenen tezlerin yıl ve kullanılan araştırma yöntemi açısından sınırlandırılmaması, lisansüstü tezlerin dahil etmesidir. Bu çalışma alan yazında ulaşılan lisansüstü tezleri bir arada inceleyerek genel durumu gözler önüne sermesi ve onları sentezleyerek rapor haline getirmesi açısından önemlidir.

4. Varsayımlar

Bu araştırmada,

1. YÖK Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tez tarama motorunun ilgili tezleri kategori haline getirmesinde hata olmadığı varsayılmıştır.
2. Araştırma çerçevesinde değerlendirilen 170 tez, bilimsel araştırma standartlarına uygun bir biçimde gerçekleştirildiği ve elde edilen bulguların tarafsız bir biçimde sunulduğu varsayılmıştır.

5. Sınırlılıklar

Araştırmada sınırlılıkları şunlardır:

1. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi resmi sitesi, veri toplama aracı olarak belirlenmiş ve araştırma bu sınırlama çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.
2. Tezler en son 06/04/2023 tarihinde kontrol edilmiştir.
3. Yapılan araştırma, sadece Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan erişilebilir tezlerle sınırlıdır.

6. Tanımlar, Temel Kavramlar

Özerk Öğrenme: Sonradan ortaya çıkan çabanın dışavurumuyla pedagojik bir süreci, davranışları, istekleri içeren, bireylerin kendi öğrenme sürecinde aktif rol alarak öğrenmesinin sorumluluğunu alıp bu süreci kontrol etmesi ve yönlendirmesi yeteneğidir.

Kendi Kendine Öğrenme: Bireyler bilgi edinir, öğrenme sürecini düzenler ve öğrenmeye etkin biçimde katılım göstermeleri teşvik edilir.

Yaşam Boyu Öğrenme: Doğumdan ölüme kadar süren öğrenme amaçlı çeşitli etkinlikleri ifade eder.

Öğrenci Özerkliği: Bireyin içsel özelliklerini (biliş ve duygulanımı) ve bilişsel alan içerisinde yer alan davranışlar, istekler ve davranışlar için gerekli motivasyondan oluşan psikolojik bir özelliktir (Ponton & Carr, 1999).

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Araştırmanın konusu olan özerk öğrenme ve kendi kendine öğrenme ilgili alan yazın doğrultusunda başlıklar halinde bu bölümde ifade edilmektedir.

1.1. Özerk Öğrenme

Özerklik, insanların kendi bireysel ve toplumsal yaşamları üzerinde daha fazla kontrol sahibi olmalarıyla ilişkilidir. Öğrenme bağlamında ise özerklik, insanların sınıf içi ve sınıf dışı öğrenme deneyimlerini daha fazla kontrol edebilme durumunu ifade eder. Bir öğrenme durumunda öğrenci, kasıtlı bir şekilde plan yapma ve harekete geçme sorumluluğunu alır. Öğrenmesinin kontrolünü eline almıştır. Öğrenmedeki özerkliğe özerk öğrenme denilebilir. Otonom öğrenme kavramı, İngilizce'de "learner autonomy" veya "autonomous learning" terimlerinin karşılığı olarak kullanılmaktadır. Araştırma kapsamında, Türkçe dil öğretimi literatüründe yaygın olarak kullanılan "özerk öğrenme", "özerk öğrenen" ve "öğrenmede özerklik" ifadeleri yerine "özerk öğrenme" terimi kullanılacaktır.

1.1.1. Özerk Öğrenme Nedir?

Özerk öğrenme, farklı bilim adamları tarafından çeşitli tanımlamalarla ifade edilmiştir. İşte bu tanımların farklı bir şekilde ifade edilmiş halleri: Holec (1981, akt; Hamilton, 2013) öğrenen özerkliğini, bireyin kendi öğrenme sürecinin sorumluluğunu üstlenebilme yeteneği olarak tanımlamıştır; Little (1991) özerkliği, bağımsızlık, eleştirel düşünme, karar verme ve bağımsız eylem yapma kapasitesi olarak ifade etmiştir; Benson (2011) özerkliği, bireyin kendi öğrenmesini kontrol etme kapasitesi olarak tanımlamıştır; Cotterall (1995), özerk öğrenmeyi, öğrenmeyi kontrol etmek için çeşitli taktikler kullanma becerisi olarak ifade etmiştir.

Holec (2009, akt; Palfreyman, 2020) özerklik odaklı pedagojik çabaları açıklamak ve tanımlamak için birden fazla paradigma tanımlayıcı seçeneği önermiştir. Bu doğrultuda iki paradigma önermektedir. Bunlardan biri ortak yönlendirilen öğrenme, bu paradigma öğrencinin öğrenme hedefleri, yöntemleri vb. konusunda öğrenci katılımını kademeli olarak artırmayı amaçlar; diğeri ise kendi kendine yönlendirilen yaklaşımdır, bu paradigmanda öğrenci birincil karar verici olarak ele alınır ve kendi durumunun sınırları içinde bu rolü yerine getirme konusunda (giderek azalan) destek sağlar. İkinci paradigmanda birey zamanla kendi kendini yönlendirmeye başlar. Ek olarak Holec (1981, akt; Hamilton, 2013) öğrenen özerkliğini bireyin kendi öğrenmesinin kontrolünü ele alma yeteneği olarak geniş bir biçimde tanımlasa da bu yeteneği doğuştan gelen bir özellik olmaktan çok kazanılması gereken bir yetenek olarak görmektedir. Bu yeteneğin sistemli ve kasıtlı bir şekilde formel öğrenme yoluyla kazanılması gerekmektedir. Bu anlamda özerklik, öğrenme sürecinin tüm yönlerine ilişkin tüm kararları almayı, sorumluluğu üstlenmeyi, hedefleri belirlemeyi, içeriği ve ilerlemeyi tanımlamayı, kullanılacak yöntem ve teknikleri seçmeyi, süreci izlemeyi, elde edilenleri değerlendirmeyi içermektedir.

Sinclair (1997, akt; Yurdakul, 2016), özerklik kavramıyla ilgili farklı bakış açıları, alan yazın taraması sonucunda aşağıdaki şekilde sıralamıştır:

- Özerklik, bireyin kendi öğrenme süreciyle ilgili kararlar alma yeteneği ve sorumluluk alma isteğini ifade eder.
- Sorumluluk alma kapasitesi ve isteğidir, doğuştan olmak zorunda değildir.
- Özerklik farklı derecelere sahip olabilir.
- Özerkliğin dereceleri tutarsız ve değişkendir.
- Özerklik geliştirmek, öğrenme sürecinin bilinçli farkındalığını gerektirir, örneğin; bilinçli düşünme ve karar verme.
- Öğretmenin rolü, öğrenci özerkliği için olumlu tutumların geliştirilmesini ve zorunlu kapasite oluşturulmasını desteklemektedir.
- Özerklik, sınıf içinde ve sınıf dışında gerçekleşebilir.
- Özerkliğin bireysel ve sosyal boyutları bulunmaktadır.
- Öğrenci özerkliğinin artmasının psikolojik ve politik boyutları vardır.
- Farklı kültürler, özerkliği farklı algılarlar.

- Öğrenci özerkliğini arttırmak için farklı öğretme ve öğrenme durumları, farklı yaklaşımları gerektirir.

Sonuç olarak özerklik, bireyin kendi öğrenmesinin sorumluluğunu alma yeteneğidir. Bu doğrultuda da öğretmenler, sınıftaki rolleri ve uygulamaları aracılığıyla özerk öğrenenleri geliştirmekten sorumludur. Öğrencilerin özerk öğrenenler olabilmeleri için şu becerilere sahip olmaları gerekmektedir:

- Öğrenme hedeflerini belirleyebilmek ve bu hedeflere ulaşmak için stratejiler geliştirebilmek,
- Çalışmalarını planlayabilmek ve öğrenme süreci üzerine derinlemesine düşünerek sorunları tespit edebilmek,
- Gerekli destek ve kaynakları belirleyebilmek,
- Kendi ilerlemelerini değerlendirebilmek,
- Öğrenme ve performanslarını değerlendirmek için kendi kriterlerini oluşturabilmek.

Özerklikle ilgili yanlış anlamalar olduğunu belirten Little (1991) en yaygın yanlış anlamanın özerklik ile öz düzenlemenin eş anlamlı ve öğretmen olmaksızın öğrenmeye karar vermek olduğunu ifade eder. Birey öz düzenlemeye sahip olup yüksek özerklik derecesine ulaşsa da birçok birey ulaşamaz. Bunun nedeni özerkliğin, öğrenmenin nasıl organize edildiğiyle sınırlı ve öncelikli olarak ilgili bir konu olmamasından kaynaklanmaktadır. Başka bir yanlış anlama öğrenen özerkliğinin sınıf ortamındaki öğretmenin tüm inisiyatifini ve kontrolünü terk etmesi gerektiği varsayımıyla ilgilidir. Bir diğer yanlış anlama sınıf öğrenimiyle ilgilidir ve buna göre özerklik öğretmenlerin öğrencilerine yaptığı bir şeydir. Bu tamamen yanlış sayılamaz, öğrencilerin özerk olmaları öğretmen tarafından aktif bir biçimde teşvik edilmesi gerekmektedir. Ancak öğrenen özerkliğinin gelişimi yalnızca ders planında programlanabilecek bir durum da değildir. Diğer bir yanlış anlama özerkliğin kolayca tanımlanabilir bir davranış olduğudur. Özerk öğrenenler davranışlarıyla tanımlanabilir ancak kendini çok farklı şekillerde gösteren bu davranışlar; yaşlara, öğrenmelerde ne kadar ilerlediğine, öğrenme ihtiyaçlarını algılama biçimlerine ve benzeri birçok farklı faktöre bağlı olarak ortaya çıkabilir. Son olarak özerkliğin sabit bir durum olduğuna ilişkin yanlış anlama vardır. Ancak özerlik zor kazanılır ve kalıcılığı net değildir; bir alanda özerklik sergileyen bir

öğrenci başka bir alanda özerk olmayabilir. Bu nedenle Little (1991) özerklik kavramını tanımlamanın zor olduğunu, özerklikle ilgili yanlış kavramların tartışılması gerektiğini vurgulamaktadır.

1.1.2. Özerk Öğrenmenin Tarihçesi

Antik Yunan'a kadar uzanan kökenleriyle özerklik kelimesi iki bölümden oluşur. Autos (kendisi) ve nomos (kural veya yasa), bu da öz yönetilen veya öz yönetimli durumunu ifade eder (Boud, 1981). Özerklik kavramı, ilk olarak 1971 yılında Avrupa Konseyi'nin Modern Diller Projesi'yle dil öğretimi alanına girmiştir. Bu proje, Fransa'da yer alan Nancy Üniversitesi'nde "Centre de Recherches et d'Applications en Langues (CRAPEL)" adlı bir merkezin kurulmasını amaçlamıştır. Dil öğrenme alanında özerkliğin babası olarak kabul edilen Yves Chalon, CRAPEL'i kurmuştur. Yves Chalon'un vefatının ardından, Henri Holec dil öğreniminde öğrenen özerkliği üzerine çalışmalarını sürdürmüştür. Holec, 1981 yılında özerklik konusundaki ilk raporunu yayımlamıştır ve öğrenen özerkliğin temellendiği sosyal ve ideolojik bağlamlara vurgu yapmıştır (Benson, 2011).

Özerk öğrenme fikri hem Batı hem de Doğu düşüncesinde kök salmış olup öğretmen merkezli sınıf öğretime alternatif olarak öğrenci odaklı yaklaşım tercih edilmiştir. Özerk öğrenme kavramı, eğitim reformunun büyük düşünürlerinin öğrenme modellerine ve öğrenme psikolojisi teorilerine dayanmaktadır. Farklı düşünürler, eğitim paradigmasında özerkliğin önemini farklı zamanlarda vurgulamışlardır. Örneğin Galileo "Bir insana hiçbir şey öğretemezsin; sadece ona nasıl öğreneceğini gösterebilirsin" ifadesiyle öğrencilerin aktif öğrenme sürecine katılımını önemsemiştir. Dewey, "Etkinliklerin başlangıç noktaları öğrenenin kendi ihtiyaçları olmalı, böylece eğitim amaçları öğretmenlerden çok öğrenenlerin ki olması gerek.", Lao Zi, "Bir adama bir balık vererseniz bir gün beslersiniz. Bir adamı balık tutmayı öğretirseniz bir ömür boyu beslersiniz." gibi ifadelerle özerk öğrenmenin önemine dikkat çekmişlerdir (Benson, 2011).

Jean Jacques Rousseau, eğitim reformu sürecinde çocukların başkalarının otoritesini kabul etmek yerine kendi otoritelerini oluşturan bireyler olarak doğal bir eğitim sistemi önermiştir. Çocuklar içgüdülerini ve eğilimlerini takip etmeli, önceden belirlenmiş konuları öğrenmek yerine istedikleri zaman istedikleri şeyi öğrenmeli ve

öğrenmeyi doğayla doğrudan temas ederek yapmalıdır. Bu çerçevede, öğretmenler öğrencilere destek olan, onlarla birlikte öğrenen ve hoşgörülü kişilerdir. Öğrenciler ise kendi eylemlerinden sorumludur ve doğal eğitim etkisiyle başkalarının otoritesi yerine kendi otoritelerine tabi olan bireylere dönüşürler. Rousseau'nun bu görüşü, özerk öğrenme fikrinin temelini oluşturur.

John Dewey, Pragmatist okulunun filozoflarından biridir. Dewey'e göre, gerçeklik deneyimden geçici sonuçlarla ortaya çıkar ve bireylerin sorunları, çevreleriyle etkileşim içinde çözülebilir. Dewey, bu temelde bir öğrenme modeli önermiştir. Bu model, öğrencilerin ortak ve mevcut sorunları birlikte çözmek için iş birliği yapmalarını ve öğretmenin otoritesini yorumlamalarını içermektedir. Bu modele göre öğretmenin rolü, öğrenenlerin kendi öğrenme çabalarına rehberlik etmek veya kaynak olmaktır. Dewey'in özerklik fikrine olan katkısı, başlıca üç alan üzerinde yoğunlaşmaktadır: Eğitim ile toplumsal katılım arasındaki ilişki, eğitim olarak sorun çözme ve sınıf düzenidir.

William Kilpatrick'in (1921) özerklik fikrine özgün katkısı proje yöntemidir. Bu yaklaşımda, öğrenciler kendi öğrenme projelerini planlamak ve uygulamak için sorumluluk alır. Bu yöntem, grup çalışmasıyla uyumlu bir şekilde işler. Grup çalışması, öğrencilere özerk bir şekilde demokratik sosyal katılım için gerekli becerileri kazanma imkanı sunar.

Paolo Freire'ye göre insan olmak, diğer insanlarla ve dünyayla ilişkilere girmektir. Kendinden bağımsız, bilinebilir bir nesnel gerçeklik olarak dünyayı deneyimlemektir. Dünyaya uyum sağlamak yerine dünyayla entegrasyon süreci olmalıdır. Freire'ye göre insanı insan yapan eleştirel yeteneğimizi kullanarak seçimler yapmak ve gerçekliği dönüştürmektir. Ona göre öğretim ve öğrenme sürecinde bilginin öğretmenden öğrenciye iletilmesi şeklindeki bankacılık modeli, bilginin tarafsız veya objektif olduğunu varsaymaktadır. Bu modelde öğrenenler baskın sistemin mantığına asimile olmalıdır, evcilleştirilmelidir (Benson, 2011). Bu bankacılık modeli şu tutumları ve uygulamaları korur;

- Öğretmen öğretir ve öğrenciler öğretilirken, öğretmen-öğrenci ilişkisinde aktarıcı bir rol oynar.
- Öğretmen bilgi sahibidir ve öğrencilerin bilgiye sahip olmadığı varsayılır.

- Öğretmen öğrencileri hakkında düşünür ve karar verirken, öğrencilerin düşünceleri ikincil planda tutulur.
- Öğretmen konuşurken, öğrencilerin sadece dinlemesi beklenir ve aktif katılım teşvik edilmez.
- Öğretmen disiplin sağlar ve öğrencilerin disipline olmasını bekler.
- Öğretmen seçimleri yapar ve öğrencilerin bu seçimlere uyması beklenir.
- Öğretmenin eylemleri üzerinden hareket eden öğrenciler, öğretmenin etkisi altında olduğunu düşünebilir.
- Öğretmen program içeriğini belirler ve öğrencilerin danışılmadan buna uyum sağlaması beklenir.
- Öğretmen, mesleki otoritesini kullanarak bilgi otoritesini belirler ve öğrencilerin özgürlüğüne karşı bir zıtlık olarak görülür.

Freire (1970) tarafından belirtildiği üzere, geleneksel yaklaşımda öğretmen öğrenme sürecinde özne konumunda iken, öğrenciler sadece nesneler olarak değerlendirilir. Freire'nin bu modele yönelik canlandırıcı eleştirisi problem odaklı eğitimin demokratik önerileridir. Bu önerilerde “Dünyayı statik bir gerçeklik olarak değil, dönüşüm sürecindeki bir gerçeklik olarak görürler.” vardır. Freire toplum içindeki nesne konumumuzu aşarak öznel bir konuma gelebileceğimiz bir süreç olduğunu söyler. Öğrencileri düşünmeye ve sosyal gerçeklikleri değerlendirmeye yönelten problemlerin sunulduğu öğrenme ortamı önerir. Freire'nin özerklik teorisine katkısı, sosyal ve siyasi bağlamlarda sınıftaki güç ve kontrol konularına değinilmesi gerekliliği üzerinde yoğunlaşmasıdır.

Carl Rogers'a göre etkili öğrenme, öğrencinin benzersiz bireysel deneyimlerinden ortaya çıkar ve davranışta değişime yol açar. Öğretmen öğrencinin kendini gerçekleştirmesine yardımcı olmak için yargılamayan ve kolaylaştırıcı bir rol benimsemelidir ve kişinin doğal gelişimine mümkün olduğunca az müdahale etmelidir (Benson, 2011).

1.1.3. Özerk Öğrenenlerin Özellikleri

Özerklik, içsel motivasyonu besler ve beslerken çevremize karşı ilgiyi artırır. Özerk öğrenenler, öğrenme süreçlerinin sorumluluğunu ve yansıtıcı öz yönetim becerilerini geliştirirken içsel motivasyonlarından yararlanırlar. Öğrenmedeki başarıları

da içsel motivasyonlarını güçlendirir. Özerk öğrenen bireyler motive ve düşünceli öğrenenler olduğundan öğrenmeleri de etkili ve verimlidir. Candy'ye göre (1991, akt; Benson, 2011) özerk öğrenenler:

- Yönetimli / disiplinli
- Mantıklı / analitik
- Yansıtıcı / kendinin farkında
- Meraklı / açık / motivasyonlu
- Esnek
- Bağımlı / kişilerarası becerilere sahip
- Sürekli / sorumlu
- Cesur / yaratıcı
- Kendine güvenen / pozitif bir öz kavrama sahip
- Bağımsız / kendi kendine yeterli
- Bilgi arama / geri getirme konusunda becerikli
- Öğrenme hakkında bilgili / becerikli
- Değerlendirme kriterleri geliştirme / kullanma yeteneğine sahiptir.

Breen ve Mann'a göre (1997, akt; Benson, 2011) ise özerk öğrenenler:

- Öğrenilecek şeye, nasıl öğreneceklerine ve mevcut kaynaklara ilişkin ilişkilerini kontrol ettikleri veya denetledikleri bir ilişki olarak görürler.
- Kendilerine veya çalışmalarına yönelik herhangi bir olumsuz değerlendirme özgüvenlerini sarsmaz, sağlam bir benlik duygusuna sahiptirler.
- Yaptıkları şeyden uzaklaşabilir ve onu yansıtabilirler, böylece ne yapmaları gerektiği ve nasıl deneyimlemeleri gerektiği konusunda kararlar verebilirler.
- Değişikliklere karşı duyarlıdırlar ve uyumlu, kaynakları kullanabilirler. Fırsatçı bir şekilde değişebilirler.
- Bağlandıkları eğitim süreçlerinden bağımsız bir öğrenme kapasitesine sahiptirler.
- Bulundukları ortamı stratejik bir şekilde kullanabilirler.
- Kendi ihtiyaçlarını stratejik olarak karşılamakla birlikte, diğer grup üyelerinin ihtiyaçlarına ve isteklerine yanıt verebilme becerisine sahiptirler.

Kısaca özerk öğrenenlerin özellikleri; ihtiyaçlarını, amaçlarını belirler, uygun çalışma materyalleri ve etkinlikleri seçip değerlendirir, edineceği bilginin amaçlarını belirler, kendi öğrenmesini gerçekleştirir, yönetir, tanımlar, değerlendirir, organize eder, öz değerlendirme yapar. Bu bağlamda, öğretmen amaçlarını doğru bir şekilde belirleyip belirlemediğini, amaçlarının öğrenci ihtiyaçlarıyla uyumlu olup olmadığını, seçtiği materyal ve tekniklerin uygunluğunu ve aktiviteleri gerçekleştirme koşullarını sorgular. Bu şekilde öğretmen, gelecekteki çalışmaları için daha etkili ve verimli olmayı hedefler. Bu süreçte öğretmen öğrenciyi yönlendirmeli, öğrenci talep ettiğinde ona yardımcı ve yol gösterici olmalıdır.

1.1.4. Özerk Öğrenmede Öğretmen ve Öğrenci Roller

Öğretmenler ve öğrenciler arasında belirli roller ve görevler bulunur. Bunların bilinmesi, yerine getirilmesi özerk öğrenmeyi destekleyerek sürdürülebilir kılar. Öğretmenlerin ve öğrencilerin sorumluluklarını tam olarak anlamaları, bunları yerine getirmeleri özerk öğrenmenin kalıcılığını artırır.

1.1.4.1. Özerk Öğrenmede Öğretmenin Roller

Özerk öğrenmede öğretmenler geleneksel öğretimden farklı bir rol üstlenir. Öğrencilerin kendi öğrenme yolculuklarını şekillendiren, onları destekleyen ve rehberlik eden bir yönlendiricidir. Öğrencilerin derslerde aktif katılımını teşvik ederken kontrolü onlara devrederek, öğrenmeyi kendi başlarına keşfetmelerine fırsat tanır. Öğrencilerin öğrenme süreçlerini içselleştirmelerine yardımcı olmak için özerklik desteği sağlar. Bireylerin sorularına cevap verme, seçim hakkı tanıma, bakış açılarını anlama ve duygularını anlama gibi faktörler özerklik desteğini temsil eder (Cihangir Çankaya, 2009). Bu desteğin içeriği, öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve bakış açılarını dikkate alma yeteneğiyle birlikte, öğrencileri etkinliklere katılmaya teşvik etme potansiyelini barındırır. Özerk öğrenmenin gerçekleşmesi için, öğretmenlerin öğrencilerin özerk rollerini desteklemeleri ve öğrencilerin öğrenme çabalarını önemsediklerini göstermeleri önemlidir (Eker, 2010).

Eğitim sürecinde öğretme artık üretmek olarak değil kolaylaştırmak olarak görülmelidir (Murray, 2020). Öğretmenin rolü otoriterden öğrenmeyi kolaylaştırıcıya dönüşmelidir. Bu süreçte öğretmenler öğrencilerde neler olduğuna odaklanmalı ve faydalı olabilecek kaynakları tespit ederek, onların şartlarına göre erişilebilir kılmalıdır. Bu,

herhangi bir içerikte ustalaşmış bir uzman gibi davranma zorunluluğunu bıraktırarak, öğrencilerle birlikte öğrenen bir öğretmen olunmasını gerektirdi (Knowles, 1975). Bilgiyi aktarmayı bırakıp bir rehber olan öğretmen, eğitimi planlarken sorduğu soruları değiştirerek “Bu öğrenci grubuna, bulunulan ortamda, bu özel araştırma alanında, gerçekleştirilebilecek en etkili prosedür, yöntem, teknik ne? Bunlar öğrencilere hangi seçeneklerle sunulmalıdır?” sorularının cevabını aradı. Ayrıca öğretmenler öğrenenlerin kişisel ve öğrenme için ortak kaynaklar olarak birbirlerini tanımalarını hızlı bir şekilde sağlayabilmelidir. Özerk öğrenme kavramını anlamalarına yardımcı olmalıdır ve bu özerk öğrenmeyi kavratırken öğretmenin kolaylaştırıcı rolünü de anlamalarını sağlamalıdır. Sınıfta hem karşılıklı ilgi ve destek hem de entelektüel bir atmosfer oluşturabilmelidir (Knowles, 1975). Hangi noktalarda hangi yöntem ve tekniği kullanacağına, hangi noktalarda öğrencilerin karar verebileceği seçenekli kararları sunacağını ve onlara nasıl açıklayacağını bilmelidir. Karar alma sürecinde öğrencileri de dahil etmek için nasıl bir yol izleneceğini belirlemelidir. Öğrencilerin ihtiyaçlarını fark edebilmeleri için ne yapacağını değerlendirmelidir. Bu ihtiyaçları uygun, açık, uygulanabilir öğrenme hedeflerine dönüştürmelerini nasıl sağlayacağını ve nasıl bir yol izleyeceğini belirlemelidir. Öğrenme planı tasarlarken hangi yönergeleri önereceğini, öğrencilere gerektiğinde hangi tür yardımları sağlaması gerektiğini tespit etmelidir. Öğrencilerin bilmediği veya düşünemediği kaynaklara ve kaynakları kullanma stratejilerine nasıl maruz bırakabileceğini bulmalıdır. (Knowles, 1975). Öğrenme etkinliklerini gerçekleştirirken ve bu öğrenme hedefleri doğrultusunda gerçekleştirilen öğrenme etkinliklerinin başarısını, hedeflerini gerçekleştirmede kullanılan yöntemlerin yeterliliği hakkındaki değerlendirmelerini, öğrencilerin kendilerinin fark edebilmesi için nasıl sunacağını belirlemelidir.

Öğretmen yardımcı, danışman, kolaylaştırıcı, uzman, gözlemci, analist, destekleyici, rehber ve kaynak olarak sayılabilir. Öğretmenlerin teknik destekle ilgili temel özellikleri şunlardır (Benson, 2011):

- Öğrenme ihtiyaçları dahil olmak üzere öğrenenlerin bağımsız öğrenmelerini planlamalarına ve gerçekleştirmelerine yardımcı olmak, hedef belirlemek (kısa ve uzun vadeli), çalışma planlaması yapma, materyal seçimi, etkileşimleri düzenleme.
- Öğretmenler, öğrencilerin özerk öğrenmelerini desteklemek için kendi kendilerini değerlendirmelerine yardımcı olurlar. Bu, başlangıç düzeyini belirleme,

ilerlemeyi takip etme ve akran ve kendi değerlendirmesi gibi unsurları içermektedir. Böylece, öğrenciler kendi öğrenmelerini yönlendirebilir, sorumluluk alabilir ve daha etkili bir şekilde ilerleyebilirler.

- Öğretmenler, öğrencilerin özerk öğrenme beceri ve bilgilerini kazanmalarına yardımcı olmak için öğrenme konusundaki farkındalıklarını artırmaya, öğrenme stillerini ve uygun öğrenme stratejilerini belirlemelerine rehberlik etmeye ve öğrenen eğitimi sağlamaya odaklanırlar. Bu şekilde, öğrenciler kendi öğrenme süreçlerini daha etkili bir şekilde yönetebilir ve özerk öğrenmelerini sürdürebilirler.

- Öğrencileri sürekli olarak iyi öğrenme etkinliklerini araştırmaya dahil eder.
- Öğrencilerin öğrenmeleriyle ilgili yazılı kayıtlar tutmalarını sağlar.
- Öğrencilerin, bireysel ve sınıf olarak ilerlemelerini düzenli olarak değerlendirmeye teşvik eder.

- Öğrencilerin aktif, düşünce süreçlerini yansıtan ve eleştirel düşünen öğrenciler haline getirmek için öğrenme stratejileri kullanmaya teşvik eder.

- Öğrencileri karar alma sürecine dahil ederler.
- Öğrencileri motive etmek için özveri ve özgüvenlerini teşvik ederler.
- Öğrencilerin öğrenme stillerini, uygun öğrenme stratejilerini ve öğrenci özerkliğinin yararını ve özerk öğrenme gerekliliğini tanımlamalarına yardımcı olmak için onları eğitirler.

- Öğretmenler bu süreçte destekleyici, sabırlı, hoşgörölü, empatik, açık ve yargılamayan olmalıdır.

- Öğrencilere hata yapma ve öğrenme materyallerini seçme özgürlüğü verirler, böylece öğrenciler kendi öğrenme süreçlerinde daha fazla etkiye sahip olurlar.

Kısacası öğretmen; öğrencileri iyi tanımalı, öğrencilerin görüşlerine değer vermeli, öğrenme durumları için fırsatlar tanımalı, motive etmeli, sorumluluk alma ve karar verme becerilerini kazandırmalı, danışmanlık ve rehberlik yapmalı, dönütler vererek öğrencileri güdülemeli, özgün materyaller sunmalı, öğrenmeye önem vermeli, öğrencilerin gelişimini ve başarısını izlemeli, öğrencilerde farkındalık geliştirmeli, strateji kullanımı açısından öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemeli ve öğrencilerin özerk öğrenicilere dönüşmelerini sağlamalı, eğitimde var olan engelleri ortadan kaldırarak daha fazla stratejiyle tanışmalarını sağlayarak, öğrenme stillerini keşfettirmeli, öğrencileri öğretmene bağımlı olmaktan bağımsızlığa geçişte yardımcı olmalıdır (Çakıcı, 2015).

1.1.4.2. Özerk Öğrenmede Öğrencinin Roller

Öğrenciler, öğrenme ortamında aktif bir rol üstlenerek, pasif bir şekilde değil, algı ve fikirlerle öğretmene yaklaşmalıdır. Thanasoulas (2000), özerk öğrenenlerin sahip olduğu özellikleri şöyle sıralamıştır:

- Kendi öğrenme stillerinin ve stratejilerinin farkındadırlar.
- Öğrenme sürecine aktif katılırlar.
- Tahmin etme yetenekleri gelişmiştir.

Holec'e göre (1981, akt; Akan, 2020) özerk öğrenme süreçlerinde öğrencilerin rolleri:

- Kendilerine uygun hedefler belirlemek: Öğrenciler, kendi öğrenme hedeflerini tanımlayarak motive olurlar ve öğrenme sürecini yönlendirirler.
- Aktif rol almak: Öğrenciler, öğrenme süreçlerinde aktif bir şekilde yer alarak sorumluluk alır, derse katılım gösterir ve öğrenmeyi pasif bir şekilde beklemek yerine etkin bir şekilde gerçekleştirirler.
- Kendilerine özgü yöntemler kullanmak: Öğrenciler, kendi öğrenme stillerine ve tercihlerine uygun olarak öğrenme yöntemlerini belirler, bu yöntemleri kullanarak hedeflerine doğru ilerlerler.
- Sorunlara yapıcı çözümler üretmek: Öğrenciler, karşılaştıkları sorunları ele alır, analiz eder ve yapıcı çözümler üreterek öğrenme sürecinde ilerlerler.
- Özgün ürünler sergilemek: Öğrenciler, öğrenme materyallerini bir araya getirerek özgün ürünler ortaya koyar ve bu sayede öğrendiklerini somut bir şekilde gösterirler.
- Sorumluluk almak: Öğrenciler, öğrenme sürecinde aktif olarak sorumluluk üstlenirler, zamanlarını ve kaynaklarını etkili bir şekilde yönetirler, kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu taşırlar.
- Öz değerlendirme yapmak: Öğrenciler, kendi güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek için düzenli olarak öz değerlendirme yaparlar ve bu bilgileri gelecek hedeflerini belirlemek için kullanırlar.
- Yeni hedefler belirlemek: Öğrenciler, değerlendirme sonuçlarına dayanarak yeni hedefler belirler ve öğrenme sürecinde sürekli olarak ilerleme kaydederler.

- Bireysel farkındalık oluşturmak: Öğrenciler, kendilerine özgü öğrenme ihtiyaçlarını ve ilgi alanlarını tanıyarak bireysel farkındalık geliştirirler.
- Teknolojiyi etkili bir şekilde kullanmak: Öğrenciler, teknolojiyi öğrenme sürecinde etkin bir şekilde kullanarak kaynaklara erişim sağlar, araştırma yapar ve öğrenme deneyimlerini zenginleştirirler.
- Toplumsal ve çevresel duyarlılık: Öğrenciler, toplumsal gelişmelere ve çevresel yeniliklere duyarlı olur, bu konularla ilgili bilgi edinir.
 - Eleştirisel düşünen ve araştırarak sorgulayan niteliklere sahip olmalıdır.
 - Öğretmenleri ve diğer arkadaşlarıyla etkileşimli çalışmalıdır.
 - Yeni fikirler üreterek kendilerine ait öğrenme programları geliştirmelidirler.
 - Öğretmenlere bağlı bireyler değil öğrenmeyi öğrenen bireyler olmalıdırlar.
 - Öğrenmeler için merak duygularını canlı tutmalıdırlar.
 - Öğrenmeyle ilgili yanlış bildiklerinde ısrar etmemelidirler.

1.2. Kendi Kendine Öğrenme

Öğrenme bireyin sahip olduğu özellikler ve çevrenin özellikleri ile gerçekleşebilir. Birey kendi arzu ve isteğiyle öğrenebileceği gibi çevrenin etkisiyle, yönlendirilerek de öğrenebilir. Bu iki biçimde gerçekleşen öğrenmeler hem kendiliğinden hem de kasıtlı olarak uygulanabilir. Bireyler yaşam boyu öğrenmeye devam ederlerken belli dönemlerde kasıtlı öğrenmelerle karşılaşır ve amaçlı, planlı olarak belli bir program kapsamında öğrenirler. Bu kasıtlı gerçekleşen öğrenmeler belirli bir zamanda, belirlenen bir mekanda veya sınıfta olabilir. Kasıtlı öğrenme süreci bittiğinde ise bireyler kendi kendine öğrenmeye geçiş sürecine başlar. Öğrenen birey, öğreneceği konuyu, öğrenme amaçlarını kendi belirledikten sonra konunun ne kadarını öğrendiğini ve öğrenmeye ilişkin çıktılarının niteliğine kendi karar verir. Bireyin kendi kendine öğrenme becerisini kazanabilmesi için öncelikle bu becerinin farkında olması gerekir (Selvi, 2020). Bu farkındalık kazanıldıktan sonra bireylerin kendi kendine öğrenme becerisine sahip olmaları ve potansiyellerini gerçekleştirebilmeleri için kendi öğrenme süreçlerini sürekli olarak izlemeleri, eksik oldukları alanları tespit etmeleri ve kendilerini geliştirmek için bilinçli bir çaba göstermeleri gerekir (Williamson, 2007).

Kendi kendine öğrenme, bireylerin yardımcı olarak veya almayarak kendiliğinden, öğrenme ihtiyaçlarını belirleme, öğrenme hedefleri koyma, insan ve

materyal kaynaklarını belirleme, uygun öğrenme stratejilerini seçme ve uygulama ve öğrenme sonuçlarını değerlendirme sürecinde aktif olarak yer aldığı bir öğrenme sürecidir (Knowles, 1975). Knowles (1975), kendi kendine öğrenmeyi bireylerin öğrenme tasarımlarını kendilerinin belirlediği bir süreç olarak tanımlar.

Cranton (2016) tarafından aktarılan çalışmada, Candy (1991) öğrenmenin farklı yönlerini alan yazını düzenleyerek bir çerçeve geliştirmiştir ve şu şekilde tanımlamıştır:

- Öğrenci kontrolü (bireylerin formel bir öğrenme ortamında kararlar alması),
- Özerklik (kişisel bir nitelik),
- Kendi yönetimi (eğitim deneyimlerini planlama)
- Öz-yönlü öğrenme (informal ve bağımsız öğrenme projelerine katılım).

Özerk öğrenme ile kendi kendine öğrenme kavramları birbiriyle karşılaştırıldığında eş anlamlı olmadıkları, ikisi arasında bazı farklılıkların bulunduğu görülmüştür. Kendi kendine öğrenme, birey kendi çabalarıyla bilgiye ulaşır ve öğrenme sürecini yönetir. Öte yandan özerk öğrenme daha kapsamlı bir kavramdır ve bireyin tam anlamıyla öğrenme sürecini kontrol ettiği ve yönettiği bir durumu ifade eder. Özerk öğrenmede bireyler kendi öğrenme yolculuğunu şekillendirir ve öğrenme sürecinde aktif bir rol oynar. Kendi kendine öğrenme, bireyin öğrenme sürecine aktif katılımını teşvik ederken, özerk öğrenme bireyin kendi öğrenme sürecini kontrol etme ve yönlendirme yeteneğini ifade eder. Bu bağlamda kendi kendine öğrenme ile özerk öğrenme arasında ilişki vardır ve bu iki kavram yaşam boyu öğrenmeyle iç içe geçmiş kavramlardır. Kendi kendine öğrenme ve özerk öğrenme benzerlik gösterirken, aynı zamanda yaşam boyu öğrenmeyle de birbirini tamamlayan unsurları içerir. Diğer bir deyişle, kendi kendine öğrenme, özerk öğrenmenin bir bileşenidir. Bireyler kendi kendilerine öğrenerek özerk öğrenme becerilerini geliştirirler. Ayrıca kendi kendine öğrenme yaşam boyu öğrenmenin ön koşuludur. Bireyler yaşam boyu öğrenme sürecinde başarılı olmak için kendi kendilerine öğrenmelidir. Kendi kendine öğrenme sayesinde bireyler özerk öğrenenler haline gelir ve özerk öğrenen olduklarında yaşam boyu öğrenmeyi sürdürme yeteneği kazanmış olurlar. Kısacası bireyler, özerkliklerini kullanarak kendi kendilerine öğrenme becerilerini geliştirerek özerk öğrenme becerilerinin gelişmesine yardımcı olur ve bu süreç yaşam boyu devam eder. Kendi kendine öğrenme ile özerk öğrenme, yaşam boyu öğrenmeyi destekleyen önemli bileşenlerdir.

Sonuçta kendi kendine öğrenmede bireyler başkalarının yardımıyla ve yardımları olmadan karar verebilmeli, öğrenebilmesi için nelere ihtiyacı olduğunu tespit edebilmeli, öğrenme kazanımlarını ifade edebilmeli, uygun öğrenme yöntem, teknik ve stratejilerini seçip uygulayabilmeli ve bu doğrultuda da öğrenme çıktılarını değerlendirebilmelidir.

1.2.1. Kendi Kendine Öğrenmede Öğretmenin Rolü

Öğretmenler öğrencilere kendi kendine öğrenme için gerekli olan becerileri kazandırabilmesi için öğretimi planlama, gerçekleştirme ve değerlendirme aşamalarında neyi, nasıl yapmaları gerektiğine yönelik genel bir çerçeve çizmeleri, uygulamaları ve desteklemeleri gerekmektedir.

Kendi kendine öğrenme ortamında öğretmenin rolü bilgiyi aktaran yerine öğrenmeyi destekleyen ve kolaylaştıran olması gerekmektedir. Öğretmenler, kendi kendine öğrenme davranışlarının geliştirilmesi için çeşitli roller üstlenir. Bu roller; rehberlik etme ve destek sağlama, iş birliği ve iletişim, öğrenme sürecinde planlama ve düzenleme, yönlendirme ve yönetme, değerlendirme ve dönüt başlıkları altında özetlenebilir (Selvi, 2020).

1. Öğretmenlerin kendi kendine öğrenme sürecini planlamaya rehberlik etme
 - Öğrencilerin kendi kendine öğrenmeye hazır olma düzeylerini belirleme
 - Öğrencilerin öğrenme stillerini tespit ederek rehberlik etme
 - Öğrencileri öğrenmeye ilişkin motivasyonlarını artırma ve teşvik etme
 - Öğrenme etkinliklerini öğrenciler için hazırlama
2. Öğretmenlerin kendi kendine öğrenme süreci yürütülürken rehberlik etme
 - Öğrencilere örnek olma, davranışlarıyla ilham verme, model olma
 - Öğrencilerin kendi kendine öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeylerine göre öğretim stratejileri belirleme ve kullanma
 - Öğrencilerin öz düzenlemeli öğrenme stratejileri kullanırken rehberlik etme
 - Öğrencilere süreç boyunca geribildirim ve destek sağlama
 - Öğrencilerin öğrendikleri bilgileri yeni durumlara transfer etmelerini teşvik etme
3. Öğretmenler kendi kendine öğrenme süreci değerlendirilirken rehberlik etmeli
 - Öğrencilerin öğrenme süreçlerine yönelik eleştirel bir biçimde yansıtma ve teşvik etme

- Akranlar tarafından değerlendirmeler yapılmasını sağlama
- Öğrencilerin kendi kendilerinin değerlendirmelerini yapmalarını destekleme.

1.2.2. Kendi Kendine Öğrenmenin Önemi

Çoğumuz öğretilmeyi bilmeyi öğrenmemişizdir, nasıl öğreneceğimizi bilmiyoruz. Bu durumun kısa ve uzun vadeli birkaç nedeni vardır. İlk neden, öğrenme konusunda kendimize güvenmememiz ve öğretmenlerin bize bilgiyi aktarmasını pasif bir şekilde beklememizdir. İkinci neden, kendi kendimize öğrenmenin, psikolojik gelişim süreçlerimizle uyumlu olmasıdır. Doğduğumuzda tamamen bağımlı bireyleriz ve zamanla bağımsız olmak için öğrenmeyi ve sorumluluk almaya yönelik becerilerimizi geliştirmeliyiz. Olgunlaşmanın temel yönü kendi yaşamlarımız için giderek artan sorumluluk alma yeteneğini geliştirmektir. Üçüncü neden, eğitim sistemimizdeki bazı eksiklikler ve değişikliklerdir. Geleneksel eğitim modeli, hızlı değişen hayata ayak uydurmak için yeterli olmayabilir ve öğrenenlere kendi öğrenmelerinde inisiyatif alma sorumluluğu yüklememektedir. Öğrenciler kendi kendine öğrenmeyi bilmemekte, kendi kendine öğrenmemekte ve bu beceri öğretilmediği için nasıl öğreneceğini de bilmemektedir. Bu da gerçek dünya deneyimlerinde zorluk yaşanmasına neden olacaktır. Eğitim yoluyla aktarılan bilgiler birkaç yıl içerisinde eskimiş olacaktır. Dolayısıyla eğitimin temel amacı, sorgulama becerilerini geliştirmek olmalıdır. Öğrenciler sorgulamayı öğrendiklerinde, yaşam boyu süren öğrenme yeteneğini kazanırlar ve değişen dünyaya uyum sağlamak için daha esnek olurlar. Örgün eğitimleri bittiğinde geri kalan yaşamlarında yeni bilgileri kolayca öğrenme yeteneğine sahip olabileceklerdir. Öğrenme sadece resmi eğitim kurumlarında kalmayacak, hayatın her alanında meydana gelecektir (Knowles, 1975).

Özetle kendi kendine öğrenmenin önemi; hayatta kalma, insanların hızla değişen ve gelişen dünyada başarılı olabilme, uyum sağlama, yaşamlar için bir önkoşul haline gelmiş temel bir insan yeterlilik olmasıdır. Geleneksel eğitim ve öğretim süreçleri, bilgi aktarımının ve öğrenmenin belirli yapıları takip etmesini vurgularken günümüzde hızlı değişimler, sürekli olarak güncel bilgilere ve becerilere sahip olmayı gerektirir. Kendi kendine öğrenme, bireylerin pasif bir şekilde beklemesi yerine, kendi başına öğrenmeye girişimde bulunması ve bilgiyi araştırması, keşfetmesi ve anlama becerisini geliştirmesi anlamına gelir. Bu, bireylerin öğrenme süreçlerini daha etkili ve verimli bir şekilde

kontrol etmelerine olanak tanır. Kendi kendine öğrenenler, daha motive ve odaklı bir şekilde öğrenir, öğrendiklerini daha iyi anlar ve daha uzun süre hatırlarlar. Bunun yanı sıra, yaşam boyu öğrenmenin önemi de göz önünde bulundurulmalıdır. Çünkü bireyler, yalnızca gençlik yıllarında edindiği bilgilerle hayatını sürdürmez, bilgilerini ve becerilerini sürekli olarak güncelleyip yenilemesi gerekir. Böylece yaşam boyu öğrenme yolculuğuna çıkarak hem bireysel hem de toplumsal düzeyde gelişimlerini desteklerler.

1.3. Öğrenmeyi Öğrenme

Öğrenmeyi öğrenme, bireysel ve grup olarak öğrenmenin sürdürülüp devam ettirilmesi, kendi öğrenmelerini zaman ve bilgiyi etkili bir biçimde yönetip düzenleyebilme yeteneğidir. Bu yetkinlik, bireyin kendi öğrenme sürecinin ve ihtiyaçlarının farkındalığını, mevcut fırsatlarını belirlemeyi ve öğrenmesinin önündeki engelleri aşma becerilerini içermektedir (Eğitim Konseyi, 2006).

Bryce, Frigo, McKenzie & Withers (2000) öğrenmeyi öğrenme becerisine sahip bireylerin özellikleri şöyle tanımlamıştır:

- Öğrenmeleri için sorumluluk alırlar, genellikle aktif bir rol benimserler.
- Ezberlemeleri, anlamaları ve yaparak en iyi şekilde öğrenilebilecek şeyler arasında ayırım yaparlar.
- Anlamaya çalışmaları gereken şeyleri ezberlemezler.
- Farklı öğrenme yöntemlerini değerlendirir ve öğrenilecek materyale bağlı olarak aralarından seçim yaparlar.
- Bir şeyi nasıl öğreneceklerine dair bilinçli kararlar alırlar.
- Öğrenme süreçlerindeki zorlukların kendi öğrenme kapasitelerinin eksikliğinden olmadığını, eğitim ve öğrenim süreçlerindeki eksikliklerden olduğunu fark ederler.
- Öğrenecekleri ne olursa olsun öğretimin kalitesini algırlar.
- Öğrenmek için daha fazla ve belirli türde sorular sorarlar.
- Kendi performanslarıyla ilgili hem uzun vadeli hem de anlık dönüt ararlar.
- Yeni öğrenme fırsatlarını kabul ederler.

Özer (1998) ise öğrenmenin öğrenilmesini, bireyin kendi öğrenme özelliklerini tanıyarak öğrenme stratejilerini bilmesi, bu stratejileri seçmesi ve kullanabilmesi olarak

tanımlamıştır. Kısacası öğrenmeyi öğrenme, bireylerin öğrenmelerinin sorumluluğunu alarak kendi öğrenme sürecinin ve özelliklerini dikkate alarak uygun stratejileri kullanarak öğreneceği bilgileri düzenleyebilmesidir.

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili Özer ve Yükselir'in (2021) 2009-2019 yılları arasındaki nitel araştırmaların meta-sentezinin yapıldığı Türkiye'de yabancı dil öğreniminde öğrenen özerkliği çalışması dışında benzer bir çalışmaya rastlanmadı. Çalışmaların az olması nedeniyle özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılan yurt içi ve yurt dışı çalışmalara odaklanıldı. Bu doğrultuda özerk öğrenme, öğrenmeyi öğrenme, özerklik, öğrenen özerkliği, öğrenci özerkliği, learner autonomy, kendi kendine öğrenme kavramları alan yazında tarandı ve ilgili araştırmalar özellikle son 20 yıl içerisinde yapılan yurt içi ve yurt dışı çalışmalardan seçildi.

2.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Afacan Adanır ve Gülbahar'ın (2023) çalışması, çevrimiçi öğrenme ortamlarında öğrenen özerkliğini değerlendirmek için geçerli ve güvenilir bir ölçek aracı geliştirmeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda madde havuzu oluşturulup ölçek için dört boyut ve 28 madde belirlemiştir. Araştırmanın örneklemini çevrimiçi ders alan 903 üniversite öğrencisinden oluşmuştur. Araştırmanın sonucunda çevrimiçi öğrenme ortamlarında var olan öğrenen özerkliğini ölçmede kullanılabilecek bir ölçek geliştirildiği görülmüştür.

Kuluşaklı (2023) çalışmasında betimsel tarama modeli kullanarak, İngilizce öğrenenlerin çevrimiçi uzaktan eğitimde yabancı dil öğrenme çabası düzeyleri ile özerklik algılarını araştırıp karşılaştırmayı amaçlamıştır. Çalışmanın örneklemini Türkiye'de bir devlet üniversitesindeki çeşitli disiplinlerde öğrenim görmekte olan ve çevrimiçi İngilizce dersi alan 220 birinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma sonucuna göre, öğrenciler, dil öğrenirken özerk öğrenme becerilerini yeterince kullanma yeteneğine sahip değiller, bununla birlikte bazı özerk öğrenme becerilerini yeterli derecede kullanabilmektedirler. Ayrıca öğrencilerin çevrimiçi yabancı dil öğrenme

sürecinde algıladıkları özerklik düzeyleri ile öğrenme çabası arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin daha yüksek özerklik düzeyine sahip olmaları, yabancı dil öğrenme konusunda daha fazla çaba harcadıkları anlamına gelmektedir.

Meşe (2023) 1549 ön lisans ve lisans öğrencisiyle yürüttüğü çalışmada, Covid-19 salgın sürecinde acil uzaktan eğitimde öğrenci memnuniyetini etkileyen değişkenleri belirlemeyi amaçlamıştır. Öğretmen desteği, öğrenci etkileşimi ve iş birliği, kişisel uygunluk ve otantik öğrenme, öğrenci memnuniyetini etkileyen değişkenlerden olduğu tespit edilmiştir.

Özerbaş, Yılmaz, Babatürk ve İnalöz (2023) çalışmalarında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin öğrenen özerkliği algıları ile Türkçe öğrenmeye ilişkin kaygıları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamışlardır. 316 üniversite öğrencisinin katıldığı çalışmanın sonucunda yüksek düzeyde öğrenen özerkliğine sahip oldukları, kaygılarının ise düşük düzeyde olduğu bulunmuştur. Ek olarak Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin öğrenen özerkliğine ilişkin algısı arttıkça, Türkçe öğrenmeye ilişkin kaygılarının da azaldığı; öğrenen özerkliği algısı azaldıkça da kaygılarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Aykul ve Ozan (2023) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin kendi kendine öğrenme algılarının değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Örneklem Atatürk Üniversitesinde 441 üniversite öğrencisinden oluşmuştur. Araştırmanın sonucu öğrencilerin kendi kendine öğrenme algılarının cinsiyet, bölüm, yaş ve sınıf gibi değişkenlere göre anlamlı bir farklılık göstermediği ancak öğretim kademesine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Lisansüstü eğitim alan öğrencilerinin lisans eğitimi alan öğrencilere göre kendi kendine öğrenme algıları anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür.

Irgatoğlu, Sarıçoban, Özcan ve Dağbaşı (2022) çalışmada Covid-19 salgını öncesi ve sırasında bir devlet üniversitesinin hazırlık okulundaki öğrencilerin özerklik düzeyini, dil öğrenme stratejilerini kullanımını araştırmayı amaçlamıştır. 155 öğrencinin katıldığı çalışmanın sonucunda katılımcıların salgın öncesi öğrenen özerklik düzeyinin yüksek olduğu, salgın sırasında ise orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Ayrıca, öğrencilerin salgın öncesi ve sonrasında orta düzeyde dil öğrenme stratejileri kullandıklarını tespit edilmiştir. Son olarak, salgın öncesi ve sırasında öğrenen özerklik

düzeyi ile dil öğrenme stratejisi kullanımı arasında pozitif ve doğrusal bir ilişki olduğunu görülmüştür.

Göksel ve Adıgüzel'in (2022) çalışması devlet üniversitesinde öğrenim gören 135 İngilizce hazırlık sınıfı öğrencisinin öğrenen özerkliği düzeyleri ile uzaktan eğitime ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla tekil ve ilişkisiz tarama yönteminin kullanıldığı çalışmanın sonucunda öğrencilerin öğrenen özerklik düzeyleri orta düzeyde ve uzaktan eğitime ilişkin tutum düzeylerinin düşük seviyede olduğu belirlenmiştir. Uzaktan eğitime ilişkin tutumlar cinsiyet, İngilizce seviyesi, devam edilen hazırlık programı, haftalık ders çalışma saatleri, aylık okunan kitap sayısı ile bölümlere göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Son olarak, uzaktan eğitime ilişkin tutum düzeyleri ile öğrenen özerkliği düzeyi arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur.

Can Yurt ve Saracaloğlu (2022) lisede okuyan öğrencilerin matematik öğrenen özerkliklerini ölçmek için ölçme aracı geliştirmeyi amaçlamıştır. Bunun için 144 maddeden oluşan bir madde havuzu oluşturulmuş, sonrasında uzman görüşü alarak bu havuzu 92 maddeyi eleyerek kalan 52 maddeyle pilot çalışma yapılmıştır. Araştırmanın sonunda lise öğrencilerinin matematik öğrenen özerkliğini ölçen, 41 madde ve 6 boyuttan oluşan bir ölçek elde edilmiştir.

Akar (2022) Türk İngilizce öğrenenlerin Youtube'un dil öğrenimleri üzerindeki etkisi hakkında görüşlerini araştırmayı amaçlamıştır. Aynı doğrultuda, İngilizce yabancı dil öğrenenlerin Youtube'un dört dil becerisi ve üç dil bileşenini geliştirmedeki etkililiği ve bunların özerk öğrenme ile motivasyonlar üzerindeki etkisine ilişkin algıları incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini Youtube'de İngilizce öğretimi konusundaki kanalına abone olan ve dil öğrenme aracı olarak kullanan 2109 İngilizce öğrencisinden oluşmuştur. Araştırmanın sonucunda, Youtube'nin İngilizce öğrenenlerin özerk öğrenme alışkanlıklarını artırdığı ve kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almak için motive eden bir kaynak olduğuna ulaşılmıştır.

Akman ve Bircan'ın (2021) çalışması ortaokul öğrencilerinin teknolojiyle kendi kendine öğrenme düzeyleri ile bilgisayarca düşünme beceri düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. Toplamda 363 ortaokul öğrencisinin katılımıyla yürütülen çalışmanın sonucunda öğrencilerin teknolojiyle kendi kendine öğrenme

düzeyleri ile bilgisayarca düşünme beceri düzeylerinin yüksek olduğu, teknolojiyle kendi kendine öğrenme düzeyleri ile bilgisayarca düşünme düzeyleri arasında pozitif yönde ilişki olduğu bulunmuştur.

Güneş ve Alagözlü (2021) çalışmasında İngilizcenin yabancı dil olarak öğretildiği bir bağlamda asenkron uzaktan öğrenme ve birebir öğrenmenin karşılaştırılmasını amaçlamıştır. Türkiye'deki bir devlet üniversitesinde okuyan 145 birinci sınıf öğrencisi çalışmaya katılmıştır. Deney ve kontrol grubunun oluşturulduğu bu çalışmanın sonucunda, birebir öğrenme öğrencilerinin asenkron uzaktan öğrenme öğrencilerine göre daha yüksek öğrenen özerkliği, motivasyon ve akademik başarı düzeylerine sahip oldukları ortaya konulmuştur.

Sarıcalar ve Özkan (2021) öğretmenlerin kendi kendine öğrenme düzeylerini farklı değişkenler açısından incelemeyi amaçlamıştır. 253 öğretmen gönüllü katılmıştır. Araştırmanın sonucunda kendi kendine öğrenme düzeylerinin; çalışılan kurum türüne, öğrenim düzeyine, kitap okuma sıklığına, internet kullanma sıklığına, hizmet içi kurs ile faaliyetlere katılma durumu gibi değişkenlere göre farklılaştığı, cinsiyet, branş ve kıdem değişkenine göre farklılaşmadığı görülmüştür.

Akdemir (2020) çalışması, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin benimsedikleri eğitim felsefeleri ve özerklik destekleri düzeylerini belirleyerek, eğitim felsefeleri ile özerklik destekleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla 172 Sosyal Bilgiler öğretmeninden veri toplamıştır. Bulgulara göre, öğretmenlerin en çok varoluşçuluk felsefesini benimsedikleri, bunu varoluşçuluk felsefesinden sonra ise ilerlemecilik felsefesi takip etmiştir. Öğretmenlerin özerklik desteklerinin karar alma boyutunda düşük, özerklik fırsatı sağlama boyutunda yüksek seviyede olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin sağladıkları özerklik desteğinin; cinsiyet, mesleki kıdem ve öğrenim düzeyi gibi değişkenlere göre farklılık göstermediği görülmüştür. Ayrıca, öğretmenlerin özerklik destekleri ile varoluşçuluk ve ilerlemecilik felsefeleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur.

Burucu'nun (2019) çalışması, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersinde öğretmen tarafından sağlanan özerklik desteğinin, güdülenme düzeyi ve optimal performans duygu durumları üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmaya 566 öğrenci katılmış ve elde edilen sonuçlara göre algılanan özerklik

desteğinin cinsiyet ve sınıf değişkenlerine bağlı olarak farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca, algılanan özerklik desteğinin güdülenmeyi, hür irade indeksini ve optimal performans duygu durumunu yordadığı tespit edilmiştir.

Orakcı ve Gelişli (2019) çalışmasında 6. sınıf öğrencilerinin İngilizce başarıları, tutumları ve öğrenen özerklikleri üzerinde öğrenen özerkliğe dayalı öğrenme etkinliklerinin etkilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın veri toplama araçlarını başarı testleri, İngilizce dersine yönelik tutum ölçeği, öğrenen özerklik ölçeği, mülakatlar ve araştırmacının günlük formuna dayalı gözlemler oluşturmuştur. Çalışma sonuçları, öğrenen özerkliğini temele alarak etkinliklerin gerçekleştirildiği deney grubunun, MEB tarafından belirlenen müfredat çerçevesindeki etkinliklerin kullanıldığı kontrol grubundan daha başarılı olduğu görülmüştür. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrenciler arasında başarı, tutum ve öğrenen özerklik puanları açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur ve tüm farklılıklar deney grubu lehine olmuştur. Öğrenen özerkliğe dayalı çeşitli sınıf etkinlikleriyle İngilizce öğrenmenin, öğrencilerin öğrenme sürecini kolaylaştırdığı, pekiştirdiği ve sürdürdüğü ayrıca, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve kendi kendini değerlendirme becerilerini araştırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz, Oğuz ve Altinkurt'un (2017) çalışması, ilkököl ve ortaoköl öğretmenlerinin öğrenen özerkliğini desteklemeleri ile öğretmen liderliği davranışları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. 338 öğretmenden veriler elde edilmiş ve yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin öğrenen özerkliğini desteklemeyi sergileme düzeylerinin, gerekli görme düzeylerinden daha düşük olduğu görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin öğretmen liderliği davranışları ile öğrenen özerkliğini desteklemeleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Alkan ve Erdem'in (2013) makalesi, kendi kendine öğrenmenin laboratuvar becerilerine ilişkin tutum, kimya laboratuvarında öğrenci başarısı, kimya laboratuvarı endişesi ve kimya laboratuvarında kendi kendine öğrenme hazırbulunuşluğu üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada, tek bir gruba uygulanan ön test-son test araştırma deseni kullanılmış ve çalışma grubu olarak kimya eğitimi ana bilim dalı 5.sınıf öğrencilerinden 33 öğrenci seçilmiştir. Araştırma sonucunda, kendi kendine öğrenmenin kimya laboratuvarında öğrencilerin kendi kendine öğrenme hazırbulunuşluğuna, kimya

laboratuvarında öğrenci başarısına ve kimya laboratuvarı endişesine anlamlı ve olumlu bir etkisi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Akgündüz'ün (2013) çalışması, fen eğitiminde harmanlanmış öğrenme ve sosyal medya destekli öğrenmenin akademik başarı, motivasyon, tutum ve kendi kendine öğrenme becerileri üzerindeki etkisini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma “Vücudumuzda Sistemler” ünitesi kapsamında 7. sınıf öğrencileri üzerinde ön test-son test kontrol gruplu deneysel model kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak Akademik Başarı Testi, Fen Bilgisi Tutum Ölçeği, Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği ve Kendi Kendine Öğrenme Becerileri Ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler de yapılmıştır. Sonuçlar; harmanlanmış öğrenmenin yüz yüze öğrenmeye göre motivasyonu, başarıyı, tutumu ve kendi kendine öğrenme becerilerini anlamlı ve pozitif yönde etkilediğini göstermiştir. Sosyal medya destekli öğrenmenin de motivasyon, başarı, tutum ve kendi kendine öğrenme becerilerine olumlu bir etkisi olduğu ancak yüz yüze öğrenmeye göre anlamlı bir fark oluşturmadığı belirlenmiştir.

Aydede ve Kesercioğlu (2012) tarafından yürütülen çalışma, aktif öğrenmeye dayalı uygulamaların ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin kendi kendine öğrenme becerilerine etkisini araştırmayı amaçlamıştır. Deneysel desenin kullanıldığı bu çalışmaya toplamda 64 öğrenci katılmıştır. Aktif öğrenme uygulamaları, deney grubunda temel alınırken kontrol grubunda ise “2005 MEB Fen ve Teknoloji Öğretim Programı” esas alınmıştır. Veri toplama aracı olarak “Kendi Kendine Öğrenme Becerileri Ölçeği” kullanılmış ve verilerin analizinde kovaryans analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, kendi kendine öğrenme becerileri ölçeğinden elde edilen ön test ve son test puanlarına dayalı olarak deney grubunun lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Ay'ın (2010) tez çalışması, ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersine ilişkin tutum, akademik başarı ve kendi kendine öğrenme becerileri açısından kuantum öğrenme modelinin etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma, devlet okulunda 7. sınıfta okuyan 40 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir ve ön test-son test kontrol gruplu deneysel model kullanılmıştır. Çalışmada “Maddenin Yapısı ve Özellikleri” ünitesinde yer alan konular, kuantum öğrenme modeline göre hazırlanmıştır. Gerekli materyaller, ders planları ve etkinlikler özel olarak geliştirilmiştir. Araştırmada, akademik başarıyı

ölçmek için çoktan seçmeli bir test kullanılmış; tutum, başarı ve kendi kendine öğrenme becerileri ölçeği ve öğrenci günlükleri de araştırmanın veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçları, fen ve teknoloji dersinde kuantum öğrenme modelinin tutum, akademik başarı ve kendi kendine öğrenme becerilerini olumlu yönde etkilediği ortaya konulmuştur.

Konuyla ilgili yapılmış yurt içi çalışmalar incelendiğinde; çoğunlukla özerk öğrenme ve kendi kendine öğrenmenin bir başka değişkenle ilişki veya bir başka değişkene etkisine ilişkin çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Öğrenen özerkliğini desteklemeyle hem öğretmen liderliği davranışları arasındaki ilişki hem de güdülenme düzeyi, optimal performans duygu durumlarına etkisi incelenmiştir. Öğrenen özerkliğiyle ilgili çalışmalarda; iki tane çalışma ölçme aracı geliştirmeye çalışmış, bir tane çalışma öğrenen özerkliği algıları ile kaygıları arasındaki ilişkiyi, bir tane çalışma da öğrenen özerkliği düzeyleri ile tutumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Kendi kendine öğrenmenin ele alındığı çalışmalarda; aktif öğrenmenin, kuantum öğrenmenin, harmanlanmış öğrenme ve sosyal medya destekli öğrenmenin, kendi kendine öğrenme becerilerine etkisi incelenmiş, ayrıca kendi kendine öğrenme ile bilgisayarca düşünme beceri düzeyleri arasındaki ilişki çalışılmış, kendi kendine öğrenme algılarını etkileyen değişkenler tespit edilmiş, kendi kendine öğrenme ile laboratuvar becerilerine ilişkin tutumları ve kendi kendine öğrenmenin hazırbulunuşluğa etkisi incelenmiştir. Ek olarak eğitim felsefeleri ile özerklik destekleri arasındaki ilişki, Youtube'nin özerk öğrenmeye etkisi, acil uzaktan eğitimde öğrenci memnuniyetini etkileyen değişkenlerin belirlenmesi, özerklik düzeyleri ile dil öğrenme stratejileri kullanımı, asenkron uzaktan öğrenme ile birebir öğrenmenin karşılaştırıldığı çalışmalara rastlanmıştır.

2.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Han (2022) çalışmasında okuma çemberi yöntemini kullanarak öğrenen özerkliğini geliştirmeyi amaçladığı uygulamasını Çin'deki kapsamlı bir üniversitenin İngilizce Akademik Amaçlar kursunda gerçekleştirmiştir. Sonuçlar, okuma çemberinin İngilizce dil öğrenme tutumunu ve ilgisini artırmada yardımcı olarak öğrencinin öğrenme yeteneklerini ve stratejilerini geliştirdiği görülmüştür.

Beach, Minuk ve Favre (2022) çalışmalarında öğretmenlerin kendi kendine yönlendirilen çevrimiçi öğrenme deneyimleri sırasında kullandıkları stratejileri

incelemiştir. 12 ilkokul öğretmeniyle çalışılmış, elde edilen bulgularda öğretmenlerin metakognitif farkındalık, öğrenmeyi izleme ve değerlendirme gibi stratejiler kullanılmıştır.

Rini, Mujiyati, Sukanto ve Hariri (2022) çalışmalarında çevrimiçi öğrenmede kendi kendine öğrenmenin öğrencilerin dijital okuryazarlık düzeyine etkisini incelemiştir. Lampung Üniversitesinden 947 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın sonuçları, öğrencilerin dijital okuryazarlık düzeyine kendi kendine öğrenmenin pozitif ve anlamlı etkisinin olduğunu göstermiştir. Bu etkinin katkısı %54,80'dir, pozitif yönlüdür ve geri kalanı bu çalışmada ölçülmeyen diğer faktörlerden etkilenmiştir.

Zhu, Bonk ve Berri (2022) öğrenenlerin motivasyonlarını, kendi kendine öğrenme stratejilerini ve kendi kendine öğrenmeyi destekleyen öğretimsel unsurları araştırmıştır. Öğrencilerde içsel motivasyon; merak, kişisel bilgiyi artırma ve kişisel ilgiyi içerirken, dışsal motivasyon formal eğitimi destekleme ve kariyer gelişimini içermiştir. Öğrenenlerin kullandığı öğrenme stratejileri görev stratejileri, öz izleme ve öz yönetim stratejileridir. Görev stratejileri, not almak, metin veya altyazıları okumak, videolar izlemek ve daha fazla araştırma yapmak gibi unsurları; öz izleme stratejileri, öz değerlendirme, öz değerlendirme, ilerleme göstergeleri, final projeleri ve gerçekçi görevler gibi unsurları içermektedir. Not alma, öğrenciler arasında en yaygın kullanılan ve etkili öğrenme stratejilerinden biri olduğu bulunmuştur.

Tran Thi Ngoc Lien (2022) çalışmasında Covid-19 ile çevrimiçi öğrenmenin zorunlu hale geldiği Vietnam'daki EFL sınıflarında öğrenen özerkliğini anket araştırmasıyla incelemiştir. Beş üniversiteden rastgele seçilen 20 öğretmen ve 100 öğrenci katılmıştır. Sonuçlar, ders öğreticilerinin çevrimiçi derslerde öğrenen özerkliğinin önemine ve bunu teşvik etme ihtiyacına olumlu düşünceye sahip olduğu görülmüştür. Ancak öğrencilerin öğrenme görevlerinin farkında olmadıkları gözlemlenmiştir. Öğretmenler ile öğrencilerin öğrenen özerkliğiyle ilgili algıları arasındaki farklılıklar olduğu görülmüştür.

Weixuan Shi ve Ligang Han (2019) çalışmasında iş birliği içinde gerçekleştirilen grup öğrenmesinin öğrenen özerkliğini geliştirmeye nasıl yardımcı olduğunu araştırmayı amaçlamıştır. Sonuçlar, grup çalışmasının öğrencilerin öğrenme tutumunu, ilgisini ve motivasyonunu geliştirmeye yardımcı olduğu görülmüştür. Ayrıca, öğrencilerin dil

yeterlilikleri ve öğrenme kaynaklarını kullanma farkındalıklarını arttırdığı ortaya konulmuştur.

Suphandee, Sripai, Woonprasert, Ardwichai ve Suphandee (2018) çalışmasında Tayland'ın kuzeydoğusundaki ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin öğrenen özerkliği özelliklerinin göstergelerini geliştirmeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda görüşme ve anketler kullanılmıştır. Veri analizi ortalama, standart sapma ve doğrulama kullanılarak yapılmıştır. Analiz sonucunda öğrencilerin İngilizce dilinde öğrenen özerklik konusundaki çoklu vaka çalışmalarında 4 bileşen ve 13 gösterge olduğu belirlenmiştir. Bu bileşenler; nasıl çalışılacağı, problem çözme becerileri, öz etkililik, öğrenmeye olan sevgidir.

Hoang Thu Ba (2018) çalışmasında 200 üçüncü sınıf öğrencisi ve 10 İngilizce öğretmeniyile görüşme ve anket yaparak öğrencilerin özerkliklerini teşvik etmek ve öğrenme becerilerini geliştirmek için internet kullanımının etkililiğini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin farklı amaçlarla, özellikle sosyal ağlar ve eğlence için internete erişimleri olduğu tespit edilmiştir. Bu durum öğrenmelerde dikkat dağıtıcı unsurlar olarak değerlendirilmiştir ve öğrencilerin özerk öğrenenler olmadığı, sınıf dışında da öğretmenlerine bağımlı oldukları görülmüştür. Öğrenciler özerk öğrenmenin farkındadır ancak yeterli çaba sarf etmemişlerdir. Rehberlik şekli de öğrencilerin özerklikleri üzerinde az etkiye sahiptir ve etkisizdir.

Kurstedt ve Pizzi (2018) çalışmasında çevrimiçi kanalların (sosyal medya, blog ve web siteleri gibi) öğretmenlerin kendi mesleki gelişimlerini başlatmada önemli bir rol oynandığını ortaya koymuştur. Öğretmenlerin kendi kendilerini yönlendirdikleri mesleki gelişimin, sınıf uygulamalarını olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Bununla birlikte öğretmenlerin öğrenmelerini meslektaşlarıyla paylaşımlarının, öğrenme süreçlerine sınırlı bilgi sağladığı da belirlenmiştir.

Gholami (2016) öz değerlendirmenin öğrenen özerkliği üzerindeki etkisini ve öğrencilerin buna bağlı olarak dil yeterliliklerinin gelişimini belirlemeyi amaçladığı çalışmasında, öz değerlendirmenin özerk öğrenme üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ancak öz değerlendirmenin öğrencilerin dil yeterliliklerini geliştirmediği tespit edilmiştir.

Noormohammadi (2014) çalışması, öğretmen yansıtması, öz yeterlilik ve özerkliği arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonuçları, öğretmenin yansıtıcı uygulamasıyla öğretmen öz yeterliği ve öğretmen özerkliği arasında pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir.

Hong ve Youngs (2014) çalışmasında ortaöğretim öğretmenlerinden edinilen görüşme verilerini inceleyerek Güney Kore’de yeni ulusal öğretim programlarının okullara ve öğretmenlere daha fazla özerklik verilmesinin etkilerini inceleyen bir araştırma yapmıştır. 12 ortaöğretim öğretmeniyle yapılan çalışmanın bulgularına göre, öğretmenler gelişmiş program özerkliğini hoş karşılamamışlar ve program özerkliğinin okul programını çeşitlendireceğine inanmamışlardır. Bu durumların nedenleri arasında arzu edilen ve sağlanan özerklik arasındaki farka, yeni programın öğretmenler arasındaki ilişkiler ve iş güvenliği üzerindeki olumsuz etkilerine ve Güney Kore’deki yaygın kültür olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Slavit ve Mc Duffie (2013) çalışması, ortaokul matematik öğretmenlerinin kendi mesleki gelişimlerini başlatma, yönlendirme ve destekleme rollerini iki durum çalışmasıyla incelemiştir. Öğretmenlerin okul temelli ve mesleki ortamdaki gelişimlere ilişkin benzerlik ve farklılıkları değerlendirilmiştir. Bulgular öğretmenler kendi gelişim süreçlerinin sorumluluğunu aldığında tutum, dikkat ve farkındalığın öğrenmelerinde önemli bir rol oynadığı görülmüştür.

Konuyla ilgili yapılmış yurt dışı çalışmalar incelendiğinde; grup öğrenmesinin, öz değerlendirmenin öğrenen özerkliğine etkisi, öğretmenlere özerklik verilmesinin etkileriyle özerkliklerin teşvik edilmesi ve öğrenme becerilerini geliştirmede internet kullanımının etkisi, kendi kendine öğrenme sırasında kullanılan stratejilerin tespiti, çevrimiçi öğrenme ve okuma çemberi yöntemi kullanılarak öğrenen özerkliğinin gelişimi, kendi kendine öğrenmenin dijital okuryazarlığa etkisi, öğretmen yansıtması, öz yeterlilik ve özerklik arasındaki ilişki, öğrenen özerkliğinin göstergelerinin belirlenmesi, çevrimiçi kanalların öğretmenlerin mesleki gelişimindeki rolünün incelenmesiyle ilgilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışmaya ait çalışma materyalleri, kullanılan veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analiziyle ilgili bilgiler sunulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Bireylerin bir konu hakkındaki görüşlerinin, algılarının, tutumlarının ve inançlarının bir araya getirilip açıklanmasını amaçlayan tarama modeli, betimsel veya değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla kullanılır. Genelde nicelde kabul edilse de nitel desende de kullanılır. Nitel taramalar, evrendeki çeşitliliği inceleyerek analiz eder (Tokur Gökçe, 2018).

Nitel araştırmalarda bireysel görüşmeler, odak grup görüşmeleri, gözlemler, resmi ve özel belgeler, doküman inceleme, alan notları, internet kaynakları, sosyal medya yazışmaları, ses ve görüntülü günlükler, mektuplar, gazete ilanları, haritalar, çizelge, şarkı sözleri kullanılarak araştırma sorusuna cevap oluşturabilecek her türlü kültürel, sanatsal, ekonomik objeler veri toplama araçları olarak kullanılır (Baltacı, 2021). Bu araştırma doküman inceleme yöntemiyle yapılmıştır. Doküman inceleme yöntemi, nitel araştırmada kullanılan bir yöntem olup araştırmanın veri setini oluşturan birincil veya ikincil kaynak olarak kabul edilen çeşitli dokümanların elde edilmesi, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analiz edilmesi işlemidir (Özkan, 2021). Hem basılı hem de elektronik materyallerin incelenip değerlendirilebildiği bir yöntem olan doküman incelemesinde, kütüphaneler, arşivler ve elektronik tabanlı kaynaklar gibi çeşitli kaynaklardan dokümanlar toplanarak (Özkan, 2021) araştırmacılar tarafından incelenir. Bu

araştırmanın dokümanlarını YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yayımlanmış lisansüstü tezleri oluşturmaktadır.

3.2. Çalışma Materyali

Çalışma materyali, amaçsal örnekleme yönteminin bir çeşidi olan ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Yargı örnekleme veya amaca yönelik olarak da adlandırılan amaçlı örneklem yöntemi, en yaygın örnekleme tekniğidir. Bu yaklaşım, olasılık temelli olmayan bir örnekleme yöntemi olarak kabul edilir ve bilgi açısından zengin durumlarda derinlemesine çalışmak için kullanılır. Bilgi açısından zengin durumlar, araştırmanın amacıyla temel önem taşıyan durumlar hakkında derinlemesine bilgi edinilebilecek durumlardır (Patton, 2018). Amaçlı örnekleme araştırma sorusunu cevaplamak için aktif olarak en verimli örnekleme, araştırmacı araştırmanın amacı ve evreni hakkında sahip olunan ön bilgilere dayalı olarak seçer (Marshall, 1996) ve bu örneklem araştırmacının kişisel tercihinin bağlıdır. Bu nedenle araştırdığı özelliği taşıdığını düşündüğü örnekleme seçer (Şahin & Karakuş, 2019). Bu örneklem yönteminde zengin durumları amaçlı olarak seçebilmek için birkaç farklı strateji bulunmaktadır ve her strateji belirli bir amaca hizmet eder (Patton, 2018). Bu çalışmada tercih edilen ve amaçlı örneklem stratejilerinden biri olan ölçüt örnekleme önceden belirlenen ölçütleri karşılayan uygun örneklem seçilir (Şahin & Karakuş, 2019). Ölçüt niteliklerini taşıyan veri sistemindeki tüm durumlar derinlemesine tanımlanır (Patton, 2018). Bu çalışmada lisansüstü tezlerin araştırmaya dahil edilme kriterleri; özerk öğrenme, öğrenci özerkliği, kendi kendine öğrenme, otonom öğrenme, learner autonomy ve autonomous learning anahtar kelimelerini içermesi, 1990-2023 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yayımlanmış olmasıdır. Bu kriterlere uymayanlar çalışmaya dahil edilmemiştir. YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı kullanılarak anahtar kelimelerle veri tabanında tarama yapılmıştır. Bu tarama sonucunda tezlerden birinin Fransızca olduğu tespit edilmiş ve dil engeli nedeniyle kapsam dışında tutulmuştur. Tarama sonucunda yayımlanan lisansüstü tezlerden 170 lisansüstü tez çalışma materyallerine dahil edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında anahtar kelimeler kullanılarak YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yapılan alan yazın taramasıyla 1990-2023 yılına ait lisansüstü tezler incelenmiştir. Tezler en son 06/04/2023 tarihinde kontrol edilmiştir. Elde edilen

dokümanlardan bir tanesi Fransızca olduğundan dil engeli nedeniyle kapsam dışı tutulmuştur. Ayrıca bazı dokümanlar yayımlanma izni bulunmaması veya erişim sağlanamaması nedeniyle çalışmaya dahil edilmemiştir. Alan yazın taraması yapılırken anahtar kelimeler kullanılmıştır. Doküman incelemesi yöntemiyle yapılan bu çalışmada 170 lisansüstü tezi üzerinde çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya dahil edilen tezler Microsoft Excel programında sınıflandırılmıştır.

Araştırma sürecinde, çalışmanın amacına uygun bir veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından “Tez İnceleme Formu” geliştirilmiştir. Formun geliştirilmesi aşamasında, ilgili alanlarda yapılan benzer çalışmalar ve bu çalışmalardaki veri toplama araçları detaylı bir biçimde incelenmiştir. Ayrıca ilgili alanda alan yazın taraması da yapılarak “Tez İnceleme Formu” için belirlenen bölümlere dahil edilebilecek sınıflandırmalar belirlenmeye çalışılmıştır. Tezlerin inceleneceği ölçütler maddeler halinde yazılmıştır ve bu ölçütlerden bir havuz oluşturulmuştur. Araştırmada incelenmesi amaçlanan konuya ilişkin ölçütler bu havuzdan seçilmiştir. Seçilen ölçütler çalışmanın başında belirlenen bölümlere yerleştirilmiş ve formun taslağı o ölçütlerle oluşturulduktan sonra uzmanlara gösterilerek formla ilgili görüşleri alınmıştır. Formun geliştirilme sürecinde, uzmanların önerileri dikkate alınmış ve tez inceleme ölçütleriyle bu ölçütlerin belirlenmesinde temel alınacak sınıflandırmaların kararları verilmiştir. Uzman önerilerine göre gerekli değişiklikler yapılmıştır ve yeniden uzman görüşü alındıktan sonra tez inceleme formu son şeklini almıştır.

Geliştirilen bu form, çalışmanın kimliği, çalışmanın içeriği ve çalışmanın verileri olmak üzere 3 bölümden oluşmaktadır. Tez İnceleme Formu Ek 1’deki gibidir. Bu form lisansüstü tezlerin hangi ölçütler altında analizinin yapılacağını göstermektedir. Tezler; yayımlandığı yıl, yayım dili, yayım türü, çalışmanın bölümü ve enstitüsü, kullanılan araştırma yöntemi, çalışmanın amacı, örneklem yöntemi, örneklem büyüklüğü, veri toplama araçları, bulguları, sonuçları ve önerileri gibi faktörlere göre incelenmiştir.

Nitel araştırmalarda geçerlik, araştırmacının araştırdığı olguyu olduğu gibi ve mümkün olduğunca tarafsız bir biçimde gözlemlemesini ifade eder (Kirk & Miller, 1986, akt; Yıldırım & Şimşek, 2021). Araştırılan olay veya olgu hakkında genel bir çerçeve oluşturabilmek için araştırmacının, elde ettiği verileri ve ulaştığı sonuçları doğrulamak için çeşitleme, katılımcı teyidi, meslektaş teyidi gibi ek yöntemlere başvurulması

gerekmektedir. Geçerlik, aynı türden başka bir araştırmada benzer bilgilerin elde edilme olasılığını yüksek tutar ve güvenilirliği de belirleyen önemli bir etkidir. Araştırmacının esnek olma ilkesine uygun davranması, yeni stratejileri kullanması, veri toplama yöntemlerini çeşitlendirmesi ve elde edilen bilgileri teyit etmek için farklı yöntemlere başvurması araştırmanın iç geçerliğini sağlar (Yıldırım & Şimşek, 2021). Ayrıca toplanan verilerin ayrıntılı bir biçimde rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması da geçerliğin ölçütleri arasındadır. Nitel araştırmacı, iç ve dış geçerlik stratejilerini kullanarak geçerliği sağlayabilir. İç geçerlik; veri toplama, veri analizi ve verilerin yorumlama süreçlerinde tutarlılığın sağlanmasını ve bunun nasıl gerçekleştirildiğinin açıklanmasını gerektirir. Dış geçerlik ise araştırmanın sonuçlarının benzer ortamlara ve durumlara genelleştirilebilir olmasını ifade eder (Yıldırım & Şimşek, 2021).

Dış güvenirlikte bazı önlemler alınması gerekmektedir. Araştırmanın temel aşamaları, araştırmacının rolü ve yaklaşımıyla birlikte izlenen aşamalar detaylı ve açık bir biçimde sunulmalıdır. İç güvenirlik açısından araştırmacı, araştırmaya olan yaklaşımını ve her aşamada uyguladığı kontrol önlemlerini açık bir biçimde tanımlamalı ve okuyucuya güvenirlik sağlama amacıyla aldığı önlemleri açıklamalıdır (Yıldırım & Şimşek, 2021).

Çalışmanın geçerlik ve güvenilirliğini artırmak için çeşitli önlemler alınmıştır. Geçerliği artırmak için amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış ve tezlerden elde edilen kategoriler ile kodlamalar arasındaki ilişkiler kontrol edilmiştir. Kategoriler, ilgili kavramları kapsayacak kadar geniş, ancak aynı zamanda ilgisiz kavramları kapsam dışında bırakacak kadar dar tutulmuştur. Kategorilerin yorumlanması sürecinde ise araştırmacıdan araştırmacıya veya farklı zamanlarda tutarlılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu amaçla araştırmacı incelediği tezleri kodlamış, ardından uzmana kodları göstermiştir. Uzman tarafından kodlamalar değerlendirilmiştir. Araştırmacının kodları ile uzmanın kodlara ilişkin görüşleri karşılaştırılmıştır. Gerekli düzenlemeler yapıp analizler son haline gelmiştir. Uzman görüşüyle elde edilen verilerin geçerliği sağlanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri, araştırmacı tarafından alan yazındaki tezlerin incelenmesi sonucu araştırmanın amacına uygun şekilde hazırlanan Tez İnceleme Formu aracılığıyla toplanmıştır. Veri toplama aracı 06/04/2023 tarihine kadar hazırlanmış olan lisansüstü tezler için kullanılmıştır.

1. Araştırma verileri, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında anahtar kelimelerle tarama yapılarak elde edilmiştir.

2. Tarama sonucunda 1990-2023 yılları arasında yapılmış 170 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Tezler üzerinde yapılan ön inceleme sonucunda bulunan tezlerden bir tanesi Fransızca olduğu için bu tez dil engeli nedeniyle çalışmaya dahil edilmemiştir.

3. Bu çalışma kapsamındaki tezler pdf formatında kaydedilmiştir.

4. Tezler sırasına göre T1, T2, T3... gibi kod adları kullanılmıştır.

5. Tezleri incelemek için araştırmacı tarafından oluşturulan “Tez İnceleme Formu” kullanılarak, (1) yayımlandığı yıl, (2) yayım dili, (3) yayım türü, (4) çalışmanın bağlı olduğu enstitü, (5) kullanılan araştırma yöntemi, (6) çalışmanın amacı, (7) örneklem yöntemi, (8) örneklem büyüklüğü, (9) veri toplama aracı, (10) bulgu, (11) sonuç ve (12) öneriler gibi belirli alanlar tespit edilmiştir.

6. Tezler, forma göre derinlemesine incelenmiş, gerekli notlar alınmış ve bazı inceleme alanları için kodlar ve kategoriler oluşturulmuştur.

7. Tezlerin incelenmesi ile elde edilen kodlar ve kategoriler, uzman akademisyenler ve danışman tarafından gözden geçirilmiş, onların geri bildirimleri ve düzeltmeleri doğrultusunda yeniden değerlendirilmiştir.

8. Elde edilen bulgular rapor formatında düzenlenmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında lisansüstü tezlerin Tez İnceleme Formu aracılığıyla incelenmesinin ardından elde edilen verilerin analizinde betimsel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Betimsel içerik analizi; daha yüzeysel olmasının yanı sıra araştırmacıların kavramsal yapısını önceden net bir biçimde belirlediği araştırmalarda kullanılır (Yıldırım & Şimşek, 2021). Belirlenmiş bir konuda, bağımsız olarak yapılan tüm yayımlanmış ve yayımlanmamış nitel ve nicel çalışmaların kapsamlı bir biçimde incelenmesi ve düzenlenmesi, alandaki genel eğilimleri belirlemeye katkıda bulunarak (Ültay vd., 2021)

ilgili konu veya alanda çalışma yapan ya da yapmak isteyen araştırmacılara genel eğilim hakkında bilgi verir. Bu çalışmada, araştırmanın amacına uygun olarak elde edilen veriler nitel olarak analiz edilmiştir. Betimsel içerik analizine göre nitel araştırmanın analizi dört aşamada gerçekleştirilmiştir; kodlama, tema bulma, temaları düzenleme ve bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır. Bu aşamalara uygun olarak, toplanan veriler önce kodlanmış, ardından çalışmaların temaları belirlenmiş ve bu kodlar ve temalar tez inceleme formunda düzenlenmiştir. Son olarak, elde edilen kodlar ve temalar bulgular bölümünde yorumlanmış ve araştırmanın sonuçlarına ulaşmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın amacına uygun olan lisansüstü tezlerin analizinin yapılması için formda belirlenen ölçütler Microsoft Excel programına aktarılmış, işlenmiştir. Her bir ölçüt için ayrı bir Microsoft Excel sayfası açılmış, kodlamalar bu sayfaya kaydedilmiştir. IBM SPSS Statistics 26 programıyla yüzde ve frekans hesaplamaları gibi betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Veri analizi sonucunda elde edilen veriler tablolar ve grafikler halinde düzenlenerek daha anlaşılır bir hale getirilmiştir. Bu hesaplamalar sayesinde alan yazında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularıyla ilgili genel bir bakış ortaya konulmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın amacı doğrultusunda cevap aranan sorulara ilişkin bulgular yer almaktadır. Tez çalışmalarının incelenmesi sonucunda elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuştur.

4.1. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Yayın Yıllarına İlişkin Bulgular

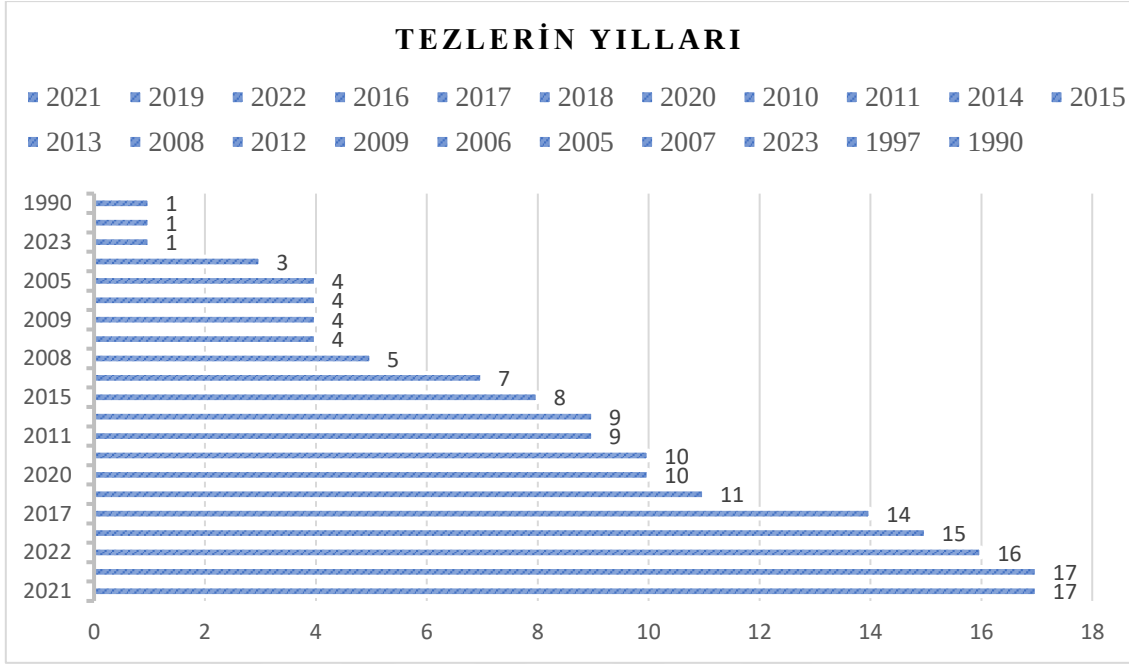
1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının yapıldığı yıllar araştırılmış, sonuçlar Tablo 4.1’de, Şekil 4.1 ve Şekil 4.2’de gösterilmiştir.

Tablo 4.1: Tezlerin Yapıldığı Yıllara Ait Frekans ve Yüzdelere

Yılı	Tez Kodu	Türü	f	Yüzde
2021	T137, T138, T139, T140, T141, T142, T143, T144, T145, T146, T147, T148, T149, T150, T151, T152, T162	15 YL, 2 D	17	10
2019	T110, T111, T112, T113, T114, T115, T116, T117, T118, T119, T120, T121, T122, T123, T124, T125, T126	14 YL, 3 D	17	10
2022	T153, T154, T155, T156, T157, T158, T159, T160, T161, T163, T164, T165, T166, T167, T168, T170	15 YL, 1 D	16	10
2016	T69, T71, T72, T73, T74, T75, T76, T77, T78, T79, T80, T81, T82, T83, T85	12 YL, 3 D	15	9
2017	T84, T86, T87, T88, T89, T90, T91, T92, T93, T94, T95, T96, T97, T99	13 YL, 1 D	14	8
2018	T98, T100, T101, T102, T103, T104, T105, T106, T107, T108, T109	8 YL, 3 D	11	6
2020	T127, T128, T129, T130, T131, T132, T133, T134, T135, T136	10 YL	10	6
2010	T22, T23, T24, T25, T26, T27, T28, T31, T34, T40	9 YL, 1 D	10	6
2011	T29, T30, T32, T33, T35, T36, T37, T39, T68	7 YL, 2 D	9	5
2014	T50, T51, T52, T53, T54, T55, T56, T57, T59	7 YL, 2 D	9	5
2015	T58, T60, T62, T63, T64, T65, T66, T70	7 YL, 1 D	8	5
2013	T44, T45, T46, T47, T48, T49, T61	6 YL, 1 D	7	4
2008	T13, T14, T15, T16, T18	5 YL	5	3
2012	T38, T41, T42, T43	3 YL, 1 D	4	2
2009	T17, T19, T20, T21	2 YL, 2 D	4	2
2006	T6, T7, T8, T9	3 YL, 1 D	4	2
2005	T2, T3, T4, T5	4 YL	4	2
2007	T10, T11, T12	3 YL	3	2
2023	T170	1 YL	1	1
1997	T67	1 YL	1	1
1990	T1	1 D	1	1
Toplam	170	170	170	100

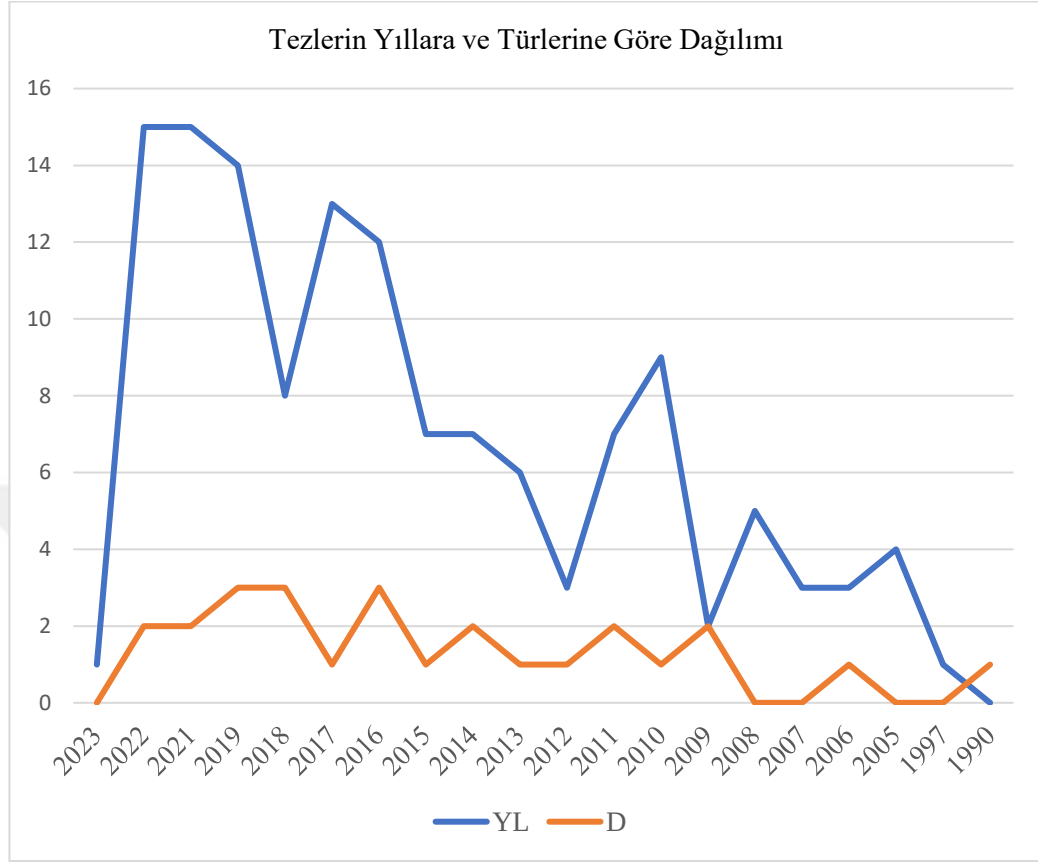
Tablo 4.1’de özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konusunda yapılmış tez çalışmalarının yapıldığı yıllara ve tez türüne ait frekans dağılımı yer almaktadır.

Şekil 4.1: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Yılları

Şekil 4.1’de özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konusunda yapılmış tez çalışmalarının yıllara göre frekans dağılımı yer almaktadır. Buna göre bu konuyla ilgili yayımlanan ilk tezin 1990 yılında, Tablo 4.1’de de doktora çalışmasıyla başladığı tespit edilmiştir. 1990-2023 yılları arasında yüksek lisans tezlerinde artış olduğu, 2021 ve 2022 yılları (n=15) bu konuyla ilgili en çok tezin yapıldığı yıllardır. Doktora tezlerinde ise 2016-2019 (2017 yılı hariç) yıllarında artış kazanırken, 2020 yılında düşüş yaşanmıştır. Bununla birlikte 1998-2004 yılları arasında yüksek lisans tezinin; 1997-2005, 2007, 2008, 2020 ve 2023 yıllarında ise doktora tezinin olmadığı görülmektedir. Dikkat çeken bir nokta da ilk yüksek lisans tezinin doktora tezinden 7 yıl sonra başlamasıdır. Genel olarak tezler incelendiğinde 1990 yılında 1 tez, 1997 yılında 1 tez, 2005’te 4 tez, 2006’da 4 tez, 2007’de 3 tez, 2008’de 5 tez, 2009’da 4 tez, 2010’da 10 tez, 2011’de 9 tez, 2012’de 4 tez, 2013’te 7 tez, 2014’te 9 tez, 2015’te 8 tez, 2016’da 15 tez, 2017’de 14 tez, 2018’de 11 tez, 2019’da 17 tez, 2020’de 10 tez, 2021’de 17 tez, 2022’de 16 tez, 2023’te ise 1 tez yapıldığı tespit edilmiştir. 2019 ve 2021 yılları tezlerin en fazla yapıldığı yıllardır. Bu yıllarda özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularıyla ilgili yapılan araştırmalarda daha fazla artış görülmüştür.

Şekil 4.2: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Yıllara ve Türlerine Göre Dağılımı

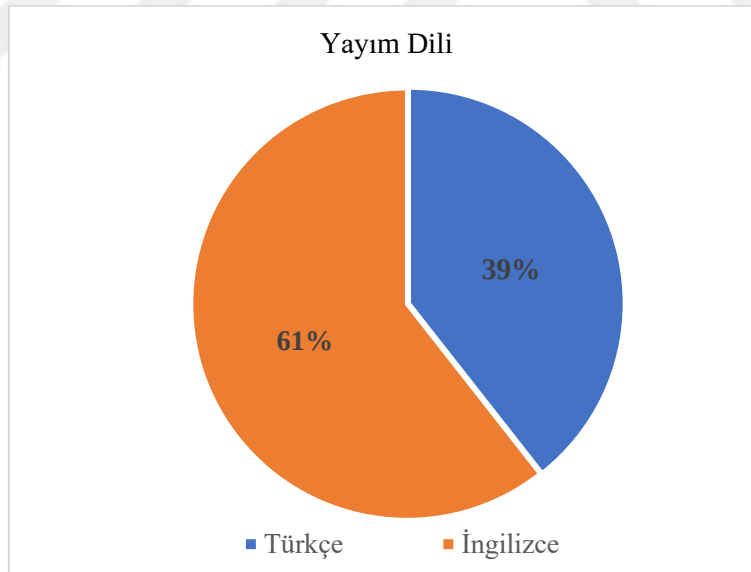
Şekil 4.2 incelendiğinde hem yüksek lisans hem doktora tezlerinde yıllara göre artış ve azalışların yaşandığı, yüksek lisans tezlerinde genel olarak artışlar olduğu, 2021 ve 2022 yıllarında yüksek lisans tezlerinin sayısının en çok arttığı, tez sayısının ise 15 olduğu görülmektedir. Doktora tezleri en çok 2016, 2018 ve 2019 yıllarında yapılmıştır ve o yıllarda 3 doktora tez yapılmıştır. 2023 yılında yalnızca yüksek lisans tezinin yapıldığı görülmüştür.

4.2. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Yayın Diline İlişkin Bulgular

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının yayım dilleri araştırılmış, sonuçlar Tablo 4.2’de ve Şekil 4.3’te gösterilmiştir.

Tablo 4.2: Tezlerin Yayım Diline Göre Dağılımı

Dili	Tez Kodu	Türü	f	Yüzde
İngilizce	T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T21, T23, T25, T28, T29, T30, T32, T33, T34, T35, T37, T39, T44, T45, T46, T47, T48, T50, T51, T52, T54, T55, T56, T61, T63, T64, T65, T66, T67, T68, T70, T72, T75, T76, T79, T80, T81, T83, T89, T91, T92, T93, T94, T95, T97, T98, T101, T102, T103, T104, T105, T107, T108, T109, T112, T113, T114, T116, T117, T119, T122, T124, T128, T129, T132, T134, T136, T137, T138, T139, T140, T141, T143, T145, T146, T147, T148, T149, T153, T155, T157, T162, T165, T166, T167, T168	91 YL, 12 D	103	61
Türkçe	T1, T19, T20, T22, T24, T26, T27, T31, T36, T38, T40, T41, T42, T43, T49, T53, T57, T58, T59, T60, T62, T69, T71, T73, T74, T77, T78, T82, T84, T85, T86, T87, T88, T90, T96, T99, T100, T106, T110, T111, T115, T118, T120, T121, T123, T125, T126, T127, T130, T131, T133, T135, T142, T144, T150, T151, T152, T154, T156, T158, T159, T160, T161, T163, T164, T169, T170	54 YL, 13 D	67	39
Toplam	170		170	100

Şekil 4.3: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Yayım Dili

Tablo 4.2’de ve Şekil 4.3’te özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konusunda yapılmış tez çalışmalarının yapıldığı yayım diline ait bilgiler yer almaktadır. Tezlerin 103’ü İngilizce ve 67’si Türkçe dilinde hazırlanmıştır. Tezlerin İngilizce dilinde ağırlıklı olarak toplandığı görülmektedir. Tezlerin yayım dili ile tez türüne ilişkin frekans dağılımı incelendiğinde İngilizce tezlerin 91’i yüksek lisans tezi iken 12 tanesi doktora tezi, Türkçe

tezlerde ise 54 yüksek lisans tezi, 13 doktora tezi olduğu belirlenmiştir. Her iki dilde de lisansüstü tezlerin çoğunluğunu yüksek lisans tezlerinin oluşturduğu görülmektedir. Ayrıca Türkçe ve İngilizce dili hem yüksek lisans hem de doktora tezinde kullanılmıştır.

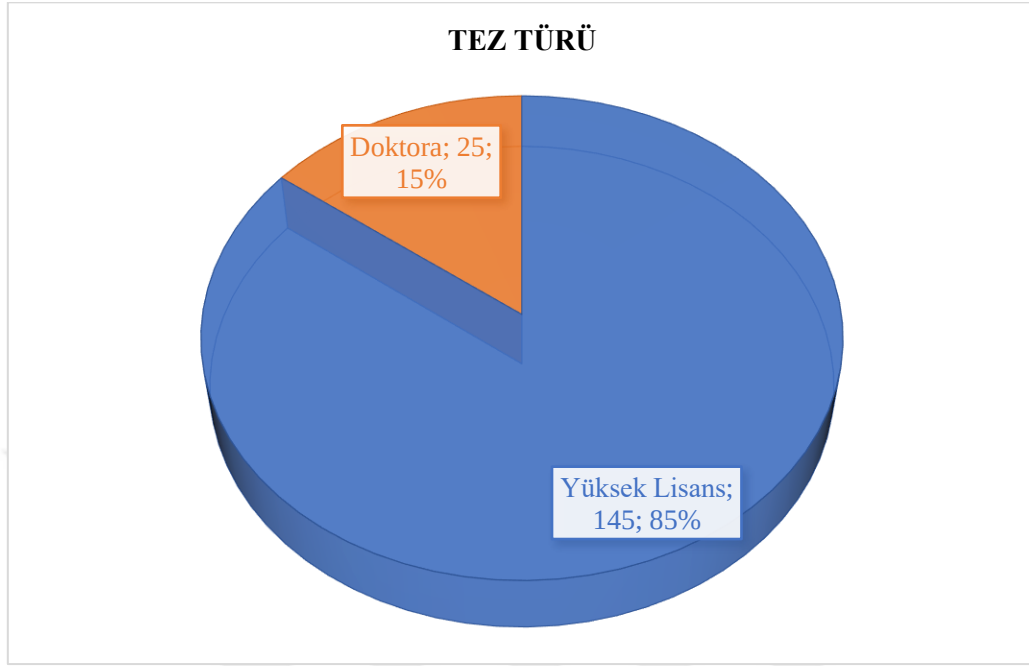
4.3. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Türlerine İlişkin Bulgular

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının yayım türleri değerlendirilmiş ve sonuçlar Tablo 4.3'te ve Şekil 4.4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.3: Tezlerin Tez Türüne Göre Dağılımı

Türü	Tez Kodu	f	Yüzde
Yüksek Lisans	T2, T3, T4, T5, T6, T7, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T18, T19, T21, T22, T23, T24, T25, T27, T28, T29, T30, T31, T32, T33, T34, T35, T39, T40, T41, T42, T43, T44, T45, T46, T47, T48, T50, T51, T52, T54, T56, T57, T58, T59, T60, T61, T63, T64, T65, T66, T67, T68, T69, T70, T72, T73, T74, T75, T77, T78, T80, T81, T82, T83, T84, T85, T86, T88, T89, T90, T91, T92, T93, T94, T95, T96, T97, T98, T99, T100, T101, T102, T103, T106, T108, T109, T110, T111, T112, T113, T114, T115, T117, T118, T119, T120, T122, T124, T125, T126, T127, T128, T129, T130, T131, T132, T133, T134, T135, T136, T137, T139, T141, T142, T143, T144, T145, T146, T147, T148, T149, T150, T151, T152, T153, T154, T155, T156, T157, T158, T159, T160, T161, T162, T163, T164, T165, T166, T167, T168, T169	145	85
Doktora	T1, T8, T17, T20, T26, T36, T37, T38, T49, T53, T55, T62, T71, T76, T79, T87, T104, T105, T107, T116, T121, T123, T138, T140, T170	25	15
Toplam		170	100

Şekil 4.4: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Yayın Türü

Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konusunda yapılmış tez çalışmalarının yayın türüne göre frekans ve yüzdeleri Tablo 4.3'te ve Şekil 4.4'te gösterilmektedir. Tabloya göre, bu tezlerin 145'i yüksek lisans tezi, 25'i ise doktora tezidir. Bu konuda daha çok yüksek lisans tezi yapılmıştır ve incelenen 170 tezin %85'ini yüksek lisans tezleri, doktora tezleri ise %15'ini oluşturmaktadır.

4.4. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Enstitülere İlişkin Bulguları

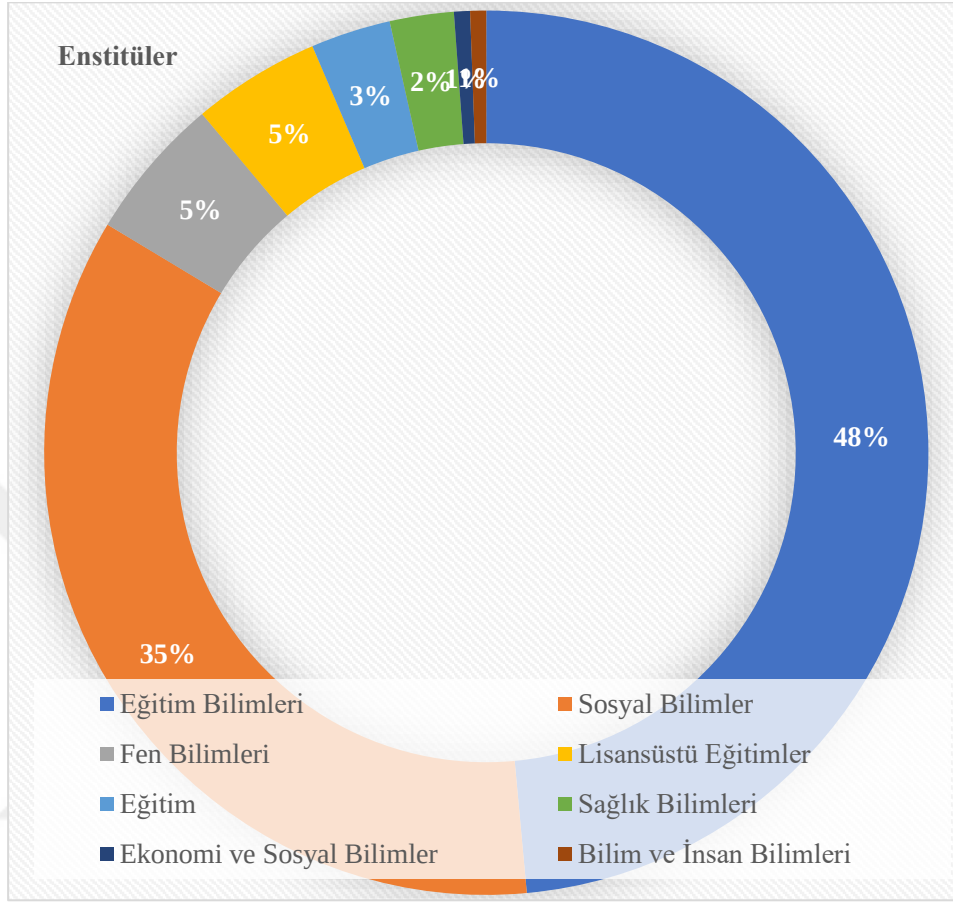
1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının enstitülere göre dağılımı Tablo 4.4'te ve Şekil 4.5'te gösterilmiştir.

Tablo 4.4: Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitüler	Tez Kodu	Türü	f	Yüzde
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	T2, T3, T6, T7, T10, T11, T20, T27, T28, T30, T36, T46, T48, T49, T51, T53, T54, T55, T57, T58, T59, T62, T63, T64, T65, T66, T70, T71, T72, T73, T74, T75, T76, T77, T78, T81, T82, T84, T87, T88, T89, T90, T92, T93, T94, T95, T96, T97, T100, T102, T103, T104, T105, T106, T107, T108, T109, T110, T111, T112, T113, T114, T117, T121, T123, T125, T126, T128, T134, T135, T136, T137, T141, T143, T144, T148, T149, T152, T156, T158, T162, T163, T170	70 YL, 13 D	83	48
Sosyal Bilimler Enstitüsü	T1, T4, T5, T8, T9, T12, T13, T15, T16, T17, T18, T21, T22, T23, T25, T26, T29, T31, T33, T34, T35, T37, T39, T40, T41, T43, T44, T45, T47, T50, T52, T56, T60, T61, T69, T79, T83, T86, T91, T98, T101, T115, T116, T119, T120, T122, T124, T127, T129, T132, T133, T139, T140, T145, T154, T155, T159, T161, T167, T168	53 YL, 7 D	60	35
Fen Bilimleri Enstitüsü	T24, T38, T42, T118, T131, T142, T150, T151, T160	8 YL, 1 D	9	6
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	T138, T146, T147, T153, T157, T164, T166, T167	7 YL, 1 D	8	5
Eğitim Enstitüsü	T14, T32, T67, T80, T130	5 YL	5	3
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	T19, T85, T99, T170	3 YL, 1 D	4	2
Bilim ve İnsan Bilimleri Enstitüsü	T68	1 YL	1	1
Toplam			170	100

Tablo 4.4'te özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konusunda yapılmış tez çalışmalarının bağlı olduğu enstitülere ait frekans ve yüzdelere verilmektedir. Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin bağlı olduğu enstitüler şu şekilde dağılmıştır: Eğitim Bilimleri Enstitüsü %48 (n=83), Sosyal Bilimler Enstitüsü %34 (n=59), Fen Bilimleri Enstitüsü %6 (n=9), Lisansüstü Eğitim Enstitüsü %5 (n=8), Eğitim Enstitüsü %3 (n= 5), Sağlık Bilimleri Enstitüsü %2 (n=4), Bilim ve İnsan Bilimleri Enstitüsü %1 (n=1). Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konusunda yapılmış 164 tez eğitim ve öğretim alanında, 4 tez hemşirelik alanında ve 2 tezin dilbilim alanında yapıldığı görülmektedir. En fazla tezin yapıldığı konu alanı eğitim ve öğretimdir.

Şekil 4.5: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Enstitüleri

Tablo 4.4. ve Şekil 4.5'te görüldüğü üzere incelenen lisansüstü tezlerin çoğunlukla Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak gerçekleştirildiği söylenebilir. Enstitüye göre tez türlerinin dağılımı incelendiğinde ise eğitim bilimleri enstitüsüne bağlı olarak gerçekleştirilen tezlerin 70 tanesi yüksek lisans, 13 tanesi doktora tezidir. Sosyal bilimler enstitüsüne göre 53 yüksek lisans, 7 doktora tezi vardır. Fen bilimleri enstitüsünde 8 yüksek lisans, 1 doktora, lisansüstü eğitimler enstitüsünde 7 tez yüksek lisans, 1 doktora; eğitim enstitüsünde 5 yüksek lisans; sağlık bilimleri enstitüsünde 3 yüksek lisans, 1 doktora tezi yapıldığı gözlenmiştir.

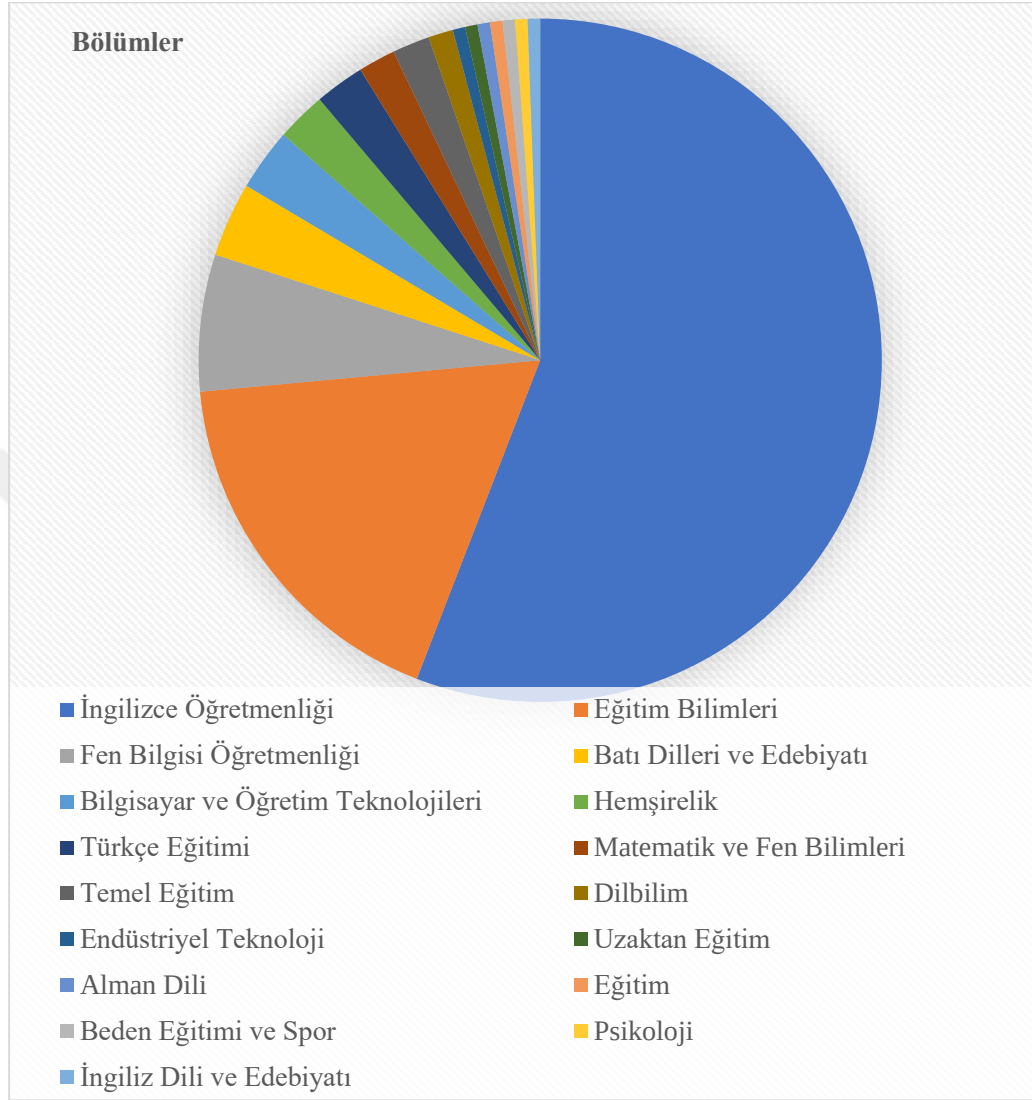
4.5. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Bölümlere İlişkin Bulguları

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının bölümlere göre dağılımı Tablo 4.5'te ve Şekil 4.6'da gösterilmiştir.

Tablo 4.5: Tezlerin Bölümlere Göre Dağılımı

Bölüm	Tez Kodu	Türü	f
İngilizce Öğretmenliği	T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T23, T25, T26, T28, T29, T32, T34, T35, T37, T39, T44, T45, T46, T47, T48, T50, T51, T52, T54, T55, T56, T63, T64, T65, T66, T68, T70, T72, T75, T76, T79, T80, T81, T83, T89, T91, T92, T93, T94, T95, T97, T102, T103, T104, T105, T107, T108, T109, T112, T113, T114, T116, T117, T119, T122, T124, T128, T129, T132, T134, T136, T137, T138, T139, T141, T143, T145, T146, T147, T148, T149, T153, T155, T157, T162, T165, T166, T167, T168	83 YL, 12 D	95
Eğitim Bilimleri	T1, T27, T30, T40, T43, T53, T58, T60, T61, T73, T77, T82, T84, T87, T90, T96, T100, T106, T111, T120, T123, T126, T127, T154, T156, T158, T159, T161, T163, T169	26 YL, 4 D	30
Fen Bilgisi Öğretmenliği	T20, T24, T36, T49, T57, T78, T118, T125, T142, T150, T151	8 YL, 3 D	11
Batı Dilleri ve Edebiyatı	T12, T21, T22, T33, T98, T101	6 YL	6
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	T74, T88, T110, T121, T135	4 YL, 1 D	5
Hemşirelik	T19, T69, T85, T170	3 YL, 1 D	4
Türkçe Eğitimi	T62, T71, T115, T152	2 YL, 2 D	4
Matematik ve Fen Bilimleri	T38, T131, T160	2 YL, 1 D	3
Temel Eğitim	T133, T144, T164	3 YL	3
Dilbilim	T31, T86	2 YL	2
Endüstriyel Teknoloji Eğitimi	T42	1 YL	1
Uzaktan Eğitim	T41	1 YL	1
Alman Dili Eğitimi	T59	1 YL	1
Eğitim	T67	1 YL	1
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	T99	1 YL	1
Psikoloji	T130	1 YL	1
İngiliz Dili ve Edebiyatı	T140	1 D	1
Toplam			170

Şekil 4.6: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerin Bölümleri

Tablo 4.5'te ve Şekil 4.6'da özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konusunda yapılmış tez çalışmalarının bölümlerine ait sonuçlar yer almaktadır. Çalışma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin bölümleri incelendiğinde en fazla tez çalışmasının yapıldığı bölümler arasında İngilizce öğretmenliği (n=95) bölümü vardır. Ondan sonra sırasıyla eğitim bilimleri (n=30), fen bilgisi öğretmenliği (n=11), batı dilleri ve edebiyatı (n=6), bilgisayar ve öğretim teknolojileri (n=5), hemşirelik (n=4), Türkçe eğitimi (n=4), matematik ve fen bilimleri ve temel eğitim (n=3), dilbilim (n=2), endüstriyel teknoloji, uzaktan eğitim, Alman dili, beden eğitimi ve spor, psikoloji, İngiliz dili ve edebiyatı (n=1) gelmektedir. En az tez çalışmasının yapıldığı bölümler arasında endüstriyel teknoloji,

uzaktan eğitim, Alman dili, beden eğitimi ve spor, psikoloji, İngiliz dili ve edebiyatı yer almaktadır. Bu tezlerin tez türleri bakımından dağılımı incelendiğinde, İngilizce öğretmenliği bölümünde 83 yüksek lisans tezi, 12 doktora tezi; eğitim bilimlerinde 26 yüksek lisans tezi, 4 doktora; fen bilgisi öğretmenliğinde 8 yüksek lisans tezi, 3 doktora; batı dilleri ve edebiyatında 6 yüksek lisans tezi; bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitiminde 4 yüksek lisans, 1 doktora tezi; hemşirelikte 3 yüksek lisans, 1 doktora tezi; Türkçe eğitiminde 2 yüksek lisans, 2 doktora tezi; matematik ve fen bilimlerinde 2 yüksek lisans, 1 doktora; temel eğitimde 3 yüksek lisans tezi; dilbilimde 2 yüksek lisans tezi; endüstriyel teknoloji eğitiminde, uzaktan eğitimde, Alman dili eğitiminde, eğitimde, beden eğitimi ve spor bilimlerinde ve psikolojide 1 yüksek lisans tezi vardır. Batı dilleri ve edebiyatı, temel eğitim, dilbilim, endüstriyel ve teknoloji eğitimi, uzaktan eğitim, Alman dili eğitimi, eğitim, beden eğitimi ve spor bilimleri ile psikoloji bölümlerinde doktora tezi yapılmadığı görülmektedir.

4.6. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Örneklemelerine İlişkin Bulgular

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının örneklemelerinde kullanılan yöntemlere ilişkin dağılımı Tablo 4.6'da gösterilmiştir.

Tablo 4.6: Örneklem Yöntemine Göre Dağılım

Örneklem Yöntemi	Tez Kodu	f
Amaçlı	T3, T4, T9, T14, T16, T20, T21, T25, T26, T27, T28, T29, T30, T32, T33, T34, T35, T36, T40, T42, T43, T45, T49, T51, T52, T53, T60, T63, T65, T66, T68, T74, T75, T76, T78, T79, T80, T81, T83, T85, T88, T89, T90, T94, T95, T97, T102, T105, T107, T110, T114, T115, T116, T117, T121, T122, T126, T127, T129, T130, T132, T136, T140, T141, T142, T143, T146, T163, T164, T169	70
Uygun	T6, T7, T8, T12, T13, T15, T17, T23, T37, T41, T44, T46, T48, T50, T56, T57, T61, T62, T71, T72, T84, T86, T92, T93, T99, T101, T103, T106, T108, T109, T119, T120, T122, T128, T131, T135, T136, T137, T138, T140, T145, T146, T147, T148, T149, T150, T151, T153, T154, T155, T156, T159, T162, T165, T167	55
Olasılıklı	T1, T10, T18, T24, T31, T39, T47, T77, T82, T87, T96, T98, T111, T112, T118, T123, T125, T160, T161, T169	20
Rastgele	T5, T11, T19, T22, T54, T55, T59, T70, T104, T109, T124, T134, T148, T166, T170	15
Belirtilmemiş	T2, T58, T64, T67, T73, T113, T152, T157, T158	9
Gönüllü	T69, T91, T139, T144, T168	5
Tam Sayım	T38, T100, T133	3

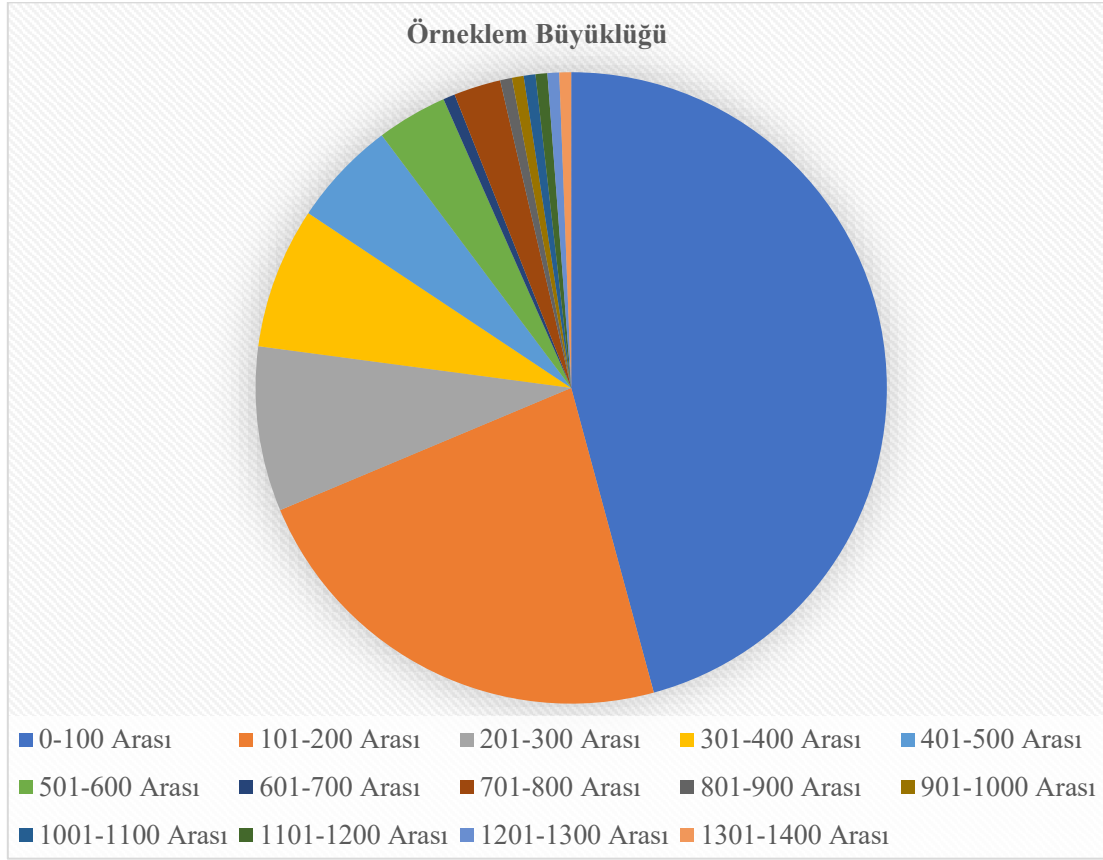
Tablodaki örneklem yöntemlerinin lisansüstü tez sayısı ile aynı olmamasının nedeni bir tezde birden fazla örneklem yönteminin kullanılmış olmasındandır. Tablo 4.6 incelendiğinde tezlerde örneklem yöntemleri olarak, amaçlı (n=70), uygun (n=55), olasılıklı örnekleme yöntemi (n=20), rastgele (n=15), örnekleme yöntemi belirtilmeyen ve tespit edilemeyen (n=9), gönüllü (n=5), maksimum çeşitlilik ve ölçüt örnekleme (n=4) ve tam sayım (n=3) kullanılmıştır. 9 tez genel olarak yeniden incelenmesine karşın örneklem yöntemi bulunamadığından belirtilmemiş olarak ifade edilmiştir. En çok tercih edilen örneklem yöntemleri amaçlı ve uygun örneklemedir. Bu örnekleme yöntemleri tezlerin amacına ve örnekleme ulaşma kolaylığı ve pratikliği sağladığından tezlerde sık kullanıldığı düşünülmektedir.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının örneklem büyüklüğüne yönelik dağılımı Tablo 4.7’de ve Şekil 4.7’de gösterilmiştir.

Tablo 4.7: Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılım

Büyüklik	Tez Kodu	f
0-100 Arası	T4, T5, T6, T8, T9, T12, T13, T15, T17, T18, T20, T21, T23, T24, T25, T28, T30, T32, T33, T35, T38, T42, T44, T46, T48, T49, T50, T52, T53, T56, T62, T64, T66, T71, T72, T76, T79, T80, T82, T83, T86, T87, T89, T91, T94, T95, T103, T104, T108, T109, T113, T114, T115, T116, T117, T119, T121, T122, T128, T131, T132, T134, T136, T137, T138, T141, T142, T143, T147, T149, T150, T151, T153, T154, T157, T164, T167, T170	78
101-200 Arası	T1, T2, T3, T7, T10, T16, T22, T31, T37, T41, T45, T47, T54, T59, T61, T63, T70, T74, T75, T92, T101, T102, T105, T112, T124, T129, T140, T145, T146, T148, T155, T159, T160, T161, T162, T165, T166, T168	38
201-300 Arası	T11, T19, T29, T39, T43, T68, T69, T78, T81, T90, T93, T97, T107, T120	14
301-400 Arası	T34, T57, T65, T77, T88, T199, T118, T130, T133, T152, T163, T169	12
401-500 Arası	T14, T60, T84, T85, T96, T98, T100, T156, T158	9
501-600 Arası	T27, T110, T123, T126, T139, T144	6
601-700 Arası	T73	1
701-800 Arası	T40, T58, T111, T135	4
801-900 Arası	T26	1
901-1000 Arası	T51	1
1001-1100 Arası	T127	1
1101-1200 Arası	T106	1
1201-1300 Arası	T36	1
1301-1400 Arası	T125	1
Belirtilmemiş	T55, T66	2

Şekil 4.7: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerdeki Örneklem Büyüklüğü

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının örneklem büyüklüğüne yönelik dağılımı Tablo 4.7’de ve Şekil 4.7’de gösterilmiştir. Buna göre en çok kullanılan örneklem büyüklüğü sayısı 0-100 aralığındadır. Ondan sonra ise 101-200 arasındaki örneklem büyüklüğü gelmektedir. En az tercih edilen örneklem büyüklükleri ise 601-700, 801-900, 901-1000, 1001-1100, 1101-1200, 1201-1300 ve 1301-1400 aralığındadır. Örneklem büyüklüğünün fazla olmamasının nedeni araştırmacılar için kaynak, zaman ve para hususunda sorunlar yaşatması olabilir.

Tablo 4.8’de özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konusunda yapılmış tez çalışmalarının örneklemelerinin eğitim düzeylerine ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 4.8: Katılımcıların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

Katılımcılar	Eğitim Düzeyleri	Tez Kodu	f
Öğrenci	İlkokul	T1, T25, T53, T121, T126, T143, T163, T164	8
	Ortaokul	T9, T13, T20, T24, T25, T26, T36, T42, T44, T47, T49, T56, T71, T73, T74, T78, T87, T88, T90, T97, T103, T118, T125, T130, T131, T135, T142, T150, T151, T160, T161, T163, T167	33
	Lise	T5, T35, T37, T40, T46, T65, T77, T89, T101, T106, T111, T124, T127, T146, T165	15
	Ön Lisans	T134	1
	Lisans	T2, T3, T6, T8, T11, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T21, T23, T27, T29, T30, T31, T32, T33, T34, T38, T39, T41, T43, T50, T54, T55, T57, T58, T59, T62, T63, T66, T68, T69, T70, T75, T81, T84, T85, T86, T91, T92, T93, T94, T98, T102, T104, T105, T107, T112, T116, T122, T128, T129, T136, T139, T149, T152, T156, T157, T159, T162, T166, T168, T170	66
	Yüksek Lisans	T62, T79, T153	3
	Doktora	T62	1
	Yabancı Diller Yüksekokulu	T12, T76, T80, T81, T155	5
	Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu	T51	1
	Lisansüstü	T152, T156	2
	Özel Yetenekli Tanısı Alan	T110	1
	Belirtilmemiş	T22, T95	2
Sınıf Öğretmeni	Lisans	T53, T67, T96, T100, T126, T133, T144	7
	Lisansüstü	T133	1
Anaokulu Öğretmeni / Okul Öncesi Öğretmeni	Lisans	T67, T120	2
	Lisansüstü	T120	1
Branş Öğretmeni	Lisans	T99, T123, T158	3
	Lisansüstü	T123	1
İngilizce Öğretmeni	Lisans	T10, T25, T40, T45, T60, T61, T97, T103, T109, T117, T132, T138, T145, T146, T154	15
	Yüksek Lisans	T61, T97, T109, T117, T138, T145, T154	7
	Doktora	T61, T145, T146	3
Öğretim Elemanı/ Okutman	Lisans	T4, T7, T11, T22, T28, T32, T52, T63, T64, T72, T75, T84, T102, T107, T108, T113, T114, T119, T136, T139, T141, T147, T148, T153	24
	Yüksek Lisans	T4, T11, T52, T62, T63, T64, T75, T108, T119, T141, T147, T148	12

Tablo 4.8: Katılımcıların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı (devamı)

	Doktora	T4, T11, T52, T62, T63, T64, T75, T108, T119, T141, T147	11
Öğretmen (Belirtilmemiş)	Lisans	T100, T169	2
	Lisansüstü	T170	1
Yönetici, Müfredat Geliştirici, Müdür	Lisans	T72, T137	2
Yardımcıları, Müfredat Düzeyi Koordinatörleri ve Denetçileri	Yüksek Lisans	T137	1
	Doktora	T137	1
Veli	-	T53, T146	2
Belirtilmemiş		T140	1

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının örneklemelerinin eğitim düzeyine yönelik dağılımı Tablo 4.8’de gösterilmiştir. Buna göre örneklemelerde çoğunlukta olan eğitim düzeyi grupları lisans öğrencileri (n=66), ortaokul (n=33), lisans mezunu öğretim elemanlarıdır (n=24). En az ise müfredat geliştiriciler (n=1), doktora öğrencileri (n=1) ve ön lisans öğrencileri (n=1) sayılabilir.

4.7. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Yöntemlerine İlişkin Bulgular

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarında kullanılan yöntemlere ait bilgiler Tablo 4.9’da yer almaktadır.

Tablo 4.9: Tezlerde Kullanılan Araştırma Yöntemleri

Kullanılan Araştırma Yöntemi		Tez Kodu	f
Nicel	Deneysel	Tam/Gerçek T1, T6, T18, T20, T24, T42, T74, T82, T86, T134, T170	11
		Yarı Deneysel T5, T44, T47, T55, T104, T122, T126, T131, T142, T143, T150, T151, T160, T164	14
		Zayıf Deneysel T38	1
	Deneysel Olmayan	Tarama T10, T11, T14, T19, T22, T27, T36, T40, T43, T45, T51, T57, T58, T59, T60, T73, T77, T87, T88, T90, T99, T100, T106, T110, T111, T118, T120, T124, T125, T127, T130, T133, T135, T144, T152, T156, T157, T158	38
		Nedensel T96, T123	2
		Korelasyonel / İlişkisel T2, T29, T37, T54, T85, T123, T159, T163	8
		Örnek Olay T81, T98	2
		Etnografik T121	1
	Nitel	Durum / Vaka Çalışması T13, T23, T25, T33, T56, T62, T67, T91, T108, T137, T138, T154	12
		Fenomenoloji (olgu bilim) T12, T115, T141	3
		Eylem Araştırması T53	1
		Yorumlayıcı Yaklaşım T8, T9	2
		İçerik Analizi T72	1
Karma	Tarama Yöntemi	T78	1
		Yakınsak T93, T102, T103, T107	4
		Sıralı T84, T109, T136, T165, T169	5
		Çeşitleme T31	1
		Üçleme T30, T34, T76, T89, T95	5
	Keşfedici Desen	T17	1
		Açıklayıcı Desen T28, T32, T68, T132, T140, T147	6
		İç İçer Karma Desen T161	1
		Karma T63, T64, T80	3
		Belirtilmemiş T3, T4, T7, T15, T16, T21, T26, T35, T41, T46, T48, T49, T50, T52, T61, T65, T66, T69, T70, T71, T75, T79, T83, T92, T97, T101, T105, T112, T113, T114, T116, T117, T129, T139, T145, T146, T148, T149, T153, T155, T162, T166, T167, T168	44

Tablo 4.9’da 170 lisansüstü tezde kullanılan araştırma yöntemine ilişkin bulguların 3 kategoride toplandığı görülmektedir. Bunlar nicel, nitel ve karma

yöntemlerdir. Her yöntem kendi içerisinde başlıklara ayrılmıştır ve tezler incelenirken o başlıklara yerleştirilmiştir. Birden fazla yöntemin kullanıldığı tezler olduğundan frekans incelenen tez sayısı ile aynı değildir. Tezlerde en fazla kullanılan araştırma yöntemi nicel tarama (n=38) olmak üzere, ondan sonra sıklıkla kullanılan yöntemler yarı deneysel (n=14), vaka çalışması (n=12), gerçek deneysel (n=11) yöntemlerdir. En çok tercih edilen nicel yöntemlerdir. Bunun nedeni veri odaklı çalışılmasını kolaylaştırması ve ölçülebilir kanıtlar elde etme isteği olabileceği düşünülmektedir.

4.8. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Veri Toplama Araçlarına İlişkin Bulgular

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının veri toplama araçlarına göre dağılımı Tablo 4.10'da gösterilmiştir.

Tablo 4.10: Tezlerin Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Kategoriler	Veri Toplama Araçları	Tez Kodu	f
Anket	Anket	T1, T3, T4, T6, T7, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T21, T28, T29, T30, T32, T33, T34, T35, T37, T39, T40, T41, T43, T45, T46, T47, T50, T51, T52, T53, T54, T60, T61, T63, T64, T65, T66, T67, T68, T70, T75, T76, T79, T80, T81, T83, T84, T89, T91, T92, T93, T94, T95, T97, T98, T101, T102, T103, T105, T109, T112, T113, T114, T116, T117, T119, T122, T124, T127, T128, T132, T134, T136, T138, T139, T140, T141, T143, T145, T146, T147, T148, T149, T153, T155, T157, T162, T165, T167, T168	95
Görüşme Formu	Görüşme Formu	T3, T4, T8, T9, T11, T12, T15, T17, T20, T21, T22, T23, T25, T30, T31, T32, T33, T34, T35, T49, T50, T52, T53, T56, T62, T63, T64, T66, T68, T70, T72, T76, T80, T84, T87, T89, T91, T93, T94, T97, T101, T102, T103, T105, T107, T108, T109, T112, T113, T116, T119, T121, T122, T128, T132, T136, T137, T139, T143, T145, T147, T148, T149, T153, T154, T155, T162, T164, T165, T167, T168, T169	72
Ölçekler	Özerk Öğrenme Ölçeği	T26, T58, T59, T66, T71, T73, T20, T82, T87, T90, T96, T99, T100, T104, T106, T107, T111, T120, T126, T133, T144, T152, T158, T159, T163, T169	26
	Tutum, Algı, İnanç Ölçekleri	T12, T23, T24, T31, T36, T38, T49, T51, T56, T71, T74, T77, T86, T87, T88, T118, T123, T129, T131, T160	20
	Öz-Kavramı Ölçekleri	T20, T29, T36, T53, T58, T77, T99, T130, T156	9
	Kendi Kendine Öğrenme İle İlgili Ölçekler	T19, T20, T23, T24, T27, T38, T49, T57, T69, T74, T85, T88, T110, T123, T125, T130, T131, T135, T142, T150, T151, T160, T161, T164	24
	Motivasyon Ölçeği	T49, T58, T71, T77, T104, T127, T151, T161	8
	Endişe/Kaygı Ölçeği	T38, T77, T135, T159	4
	Okuryazarlık Ölçekleri	T85, T150, T151, T162	4
	Yeterlilik Testi/Ölçeği	T1, T23, T44, T79	4
	Dil Öğrenimi İle İlgili Envanter/Ölçek/Eğitim	T2, T15, T55, T127	4
	Düzey Belirleme Testi/Ölçeği	T1, T106	2

Tablo 4.10: Tezlerin Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı (devamı)

Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği	T73, T166	2
Üstbilişsel Farkındalık Ölçeği	T150, T163	2
Duyuşsal Özellik Belirleme Ölçeği	T1	1
Çalışma Becerileri Envanteri	T2	1
İçsel Gütülenme Envanteri	T13	1
Sözlü İletişim Stratejisi Envanteri	T16	1
CAE İleri Düzey Dinleme Anlama Testi	T18	1
Eleştirel Düşünme Becerileri Ölçeği	T20	1
Hikaye Yeniden Anlatma Konuşma Testi	T66	1
Günlük Ritim Ölçeği	T78	1
Yaratıcı Biliş Ölçeği	T90	1
Pozitif Psikoloji Sermaye Ölçeği	T100	1
Kelime Bilgisi Ölçeği	T104	1
Başarı Yönelimleri Ölçeği	T106	1
Sınıf İçi Liderlik Ölçeği	T107	1
Adaptif Öğrenme Ölçeği	T111	1
Problem Çözme Envanteri	T120	1
Mesleki Gelişim Etkinlikleri Ölçeği	T123	1
Destekleyici Okul Özellikleri Ölçeği	T123	1
Teste Hazırlık Stratejileri Ölçeği	T125	1
Zihinsel İmaj Netliği Ölçeği	T126	1
Öğrenme Stilleri Envanteri	T127	1
Duygusal Zeka Testi	T133	1
Program Özerkliği Ölçeği	T158	1
Sorumluluk Ölçeği	T164	1

Tablo 4.10: Tezlerin Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı (devamı)

Başarı Testleri	Başarı Testi	T20, T24, T30, T38, T42, T49, T63, T74, T78, T79, T82, T86, T87, T103, T104, T105, T128, T131, T136, T143, T150, T151, T160, T161, T170	25
Dokümanlar	Doküman İncelemesi	T12, T17, T25, T31, T44, T48, T53, T62, T66, T68, T71, T72, T79, T80, T87, T95, T115, T121, T140, T149, T161	21
Testler	ALTE Hızlı Yerleştirme Testi	T12	1
	GIAPEL Öğrenme Stili Testi	T12	1
	Öyküleyici Metni Anlama Testi	T126	1
	Yoğunluk Kavramsal Anlama Testi	T142	1
	Portfolyo, Sormaca, Alan Notları, Açık Uçlu Sorular	T5, T8, T9, T17, T22, T23, T24, T35, T53, T114	10
Alternatif Değerlendirme Araçları	Kontrol Listeleri	T8, T13, T37, T83, T141	5
	Zihin Haritası	T91	1
	Sesli Düşünme Protokolleri	T30	1
Günlük ve Değerlendirme Formları	Günlük	T15, T24, T32, T35, T53, T71, T80, T91, T94, T103, T112, T116, T121, T138, T149	15
	Değerlendirme Formu	T38, T82, T154, T170	4
Gözlem Notları	Gözlem Formları	T9, T15, T25, T31, T53, T56, T62, T66, T67, T68, T71, T87, T107, T121, T147, T164	16

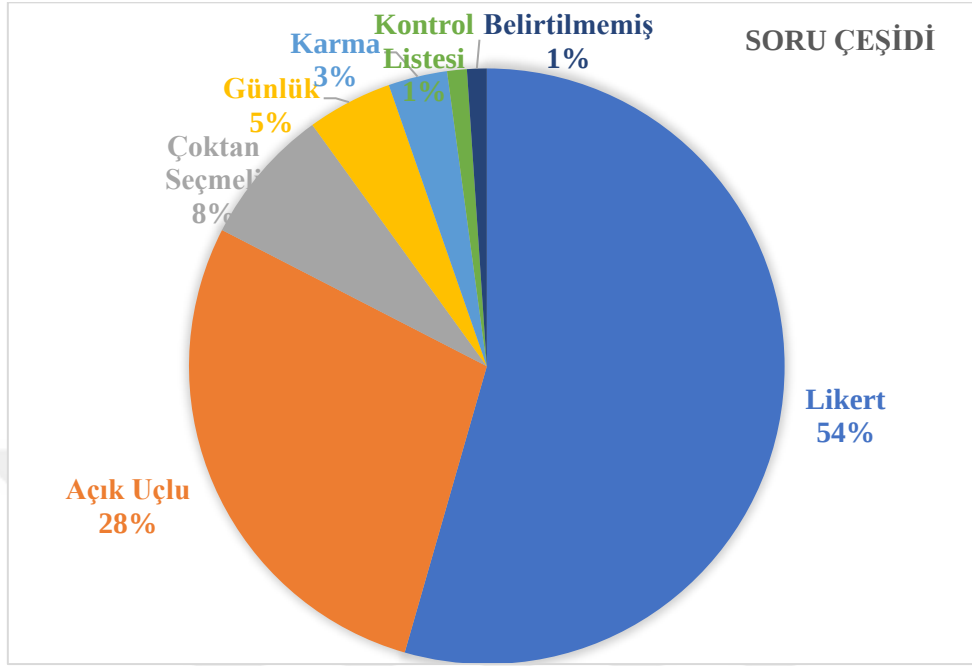
Tablo 4.10’da özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konusunda yapılmış tez çalışmalarının veri toplama araçlarına ait sonuçlar yer almaktadır. Veri toplama araçları; anket, görüşme formu, ölçekler, başarı testleri, testler, alternatif değerlendirme araçları, günlük ve değerlendirme formları, gözlem notları, dokümanlar ve belirtilmemiş olmak üzere 10 kategori oluşturulmuştur. 95 anket, 72 görüşme formu, 26 özerk öğrenme ölçeği, 20 tutum, algı, inanç ölçekleri, 24 kendi kendine öğrenme ile ilgili ölçekler, 25 başarı yönelimleri, başarı testleri ve 21 doküman incelemesi tez çalışmalarında kullanılmıştır. 170 lisansüstü tez çalışmasından elde edilen sonuçlara göre en yaygın kullanılan veri

toplama araçları anket (n=95) ve ikinci sırada görüşme (n=72)'dir. Anketin tercih edilme nedeni hızlı, büyük kitlelere ulaşma imkanı sağlaması, net ve doğru cevaplar alınması sayılabilir. Görüşme de ise elde edilen verilerin güvenilirliğini desteklemek ve derinlemesine bilgi, görüş elde etmek için kullanılıyor olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 4.11: Tezlerde Kullanılan Ölçme Araçlarının Sorularının Çeşidi Bakımından Türüne Göre Dağılımı

Türü	Tez Kodu	f	Yüzde
Likert	T2, T3, T4, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22, T23, T24, T26, T27, T28, T29, T30, T31, T32, T33, T34, T35, T36, T37, T38, T39, T40, T41, T43, T44, T45, T46, T47, T49, T50, T51, T52, T53, T54, T55, T56, T57, T58, T59, T60, T61, T63, T64, T65, T66, T67, T68, T69, T70, T71, T73, T74, T75, T76, T77, T78, T79, T80, T81, T82, T83, T84, T85, T86, T87, T88, T89, T90, T91, T92, T93, T94, T95, T96, T97, T98, T99, T100, T101, T102, T103, T104, T105, T106, T107, T109, T110, T111, T113, T114, T116, T117, T118, T119, T120, T123, T124, T125, T126, T127, T128, T129, T130, T131, T132, T133, T134, T135, T136, T139, T142, T143, T144, T145, T146, T147, T148, T149, T150, T151, T152, T153, T155, T156, T157, T158, T159, T160, T161, T162, T163, T164, T165, T166, T167, T168, T169, T170	153	55
Açık Uçlu	T3, T5, T8, T9, T11, T12, T15, T17, T21, T23, T25, T28, T30, T31, T32, T33, T34, T35, T46, T49, T50, T52, T53, T56, T61, T62, T63, T64, T66, T67, T68, T72, T75, T76, T80, T84, T87, T89, T91, T93, T94, T97, T100, T101, T102, T103, T105, T107, T108, T109, T112, T113, T114, T116, T119, T121, T122, T132, T136, T137, T138, T139, T140, T141, T142, T143, T145, T147, T148, T149, T153, T154, T155, T161, T162, T165, T167, T168, T169	79	28
Çoktan Seçmeli	T1, T5, T20, T24, T30, T35, T38, T42, T49, T63, T74, T78, T87, T104, T131, T143, T150, T151, T160, T161, T170	21	7
Günlük	T15, T32, T35, T52, T70, T80, T91, T94, T112, T116, T121, T138, T149	13	5
Karma	T82, T103, T104, T105, T112, T122, T128, T140, T170	9	3
Kontrol Listesi	T48, T115, T141	3	1
Belirtilmemiş	T164	1	1
Toplam		279	100

Şekil 4.8: Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konusunda Yapılmış Tezlerdeki Veri Toplama Araçlarındaki Soruların Çeşidi

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının veri toplama araçlarında kullanılan soruların çeşitlerine göre dağılımı Tablo 4.11’de ve Şekil 4.8’de gösterilmiştir. Dağılımlar 6 kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler likert, açık uçlu, çoktan seçmeli, günlük, karma, kontrol listesidir. Frekans sayılarının incelenen tez sayısı ile örtüşmemesinin nedeni bir tezde birden fazla veri toplama aracının kullanılıyor olmasıdır. Likert (n=153), açık uçlu (n=79), çoktan seçmeli (n=21), günlük (n=13), karma (n=9) ve kontrol listesi (n=3) kullanılmıştır. Buna göre en çok kullanılan ölçme araçlarının sorularının çeşidi likert (n=153), tezlerin %55’inde bu soru çeşidi bulunmaktadır. Likertten sonra açık uçlu sorular (n=79) %28 oranında kullanılmıştır. Tezlerde en az kontrol listesi (n=3) %1 ile yer almaktadır.

4.9. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Amaçlarına İlişkin Bulgular

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının amaçları değerlendirilmiş ve sonuçlar Tablo 4.12’de gösterilmiştir.

Tablo 4.12: Amaçların Kategori ve Kodlara Göre Dağılımı

Kategoriler			Tez Kodu	f
Görüş Belirlemeyi Amaçlayan Çalışmalar	Öğretmenlerin Özerk Öğrenme Görüşleri	İngilizce öğretmenlerinin/ okutmanlarının özerk öğrenme görüşleri	T4, T7, T10, T11, T28, T40, T45, T52, T60, T63, T75, T84, T113, T114, T117, T132, T139, T140, T145, T153, T154	21
		Farklı branşlardaki öğretmenlerin özerk öğrenme görüşleri	T123, T146, T169	3
		Türkçe öğreten okutmanların özerk öğrenme görüşleri	T62	1
	Öğrencilerin Özerk Öğrenme Görüşleri	Üniversite öğrencilerinin özerk öğrenme görüşleri	T3, T12, T21, T63, T75, T81, T129, T139, T155, T156, T157, T162, T170	12
		Üniversite hazırlık öğrencilerinin özerk öğrenme görüşleri	T11, T31, T50, T84, T112	5
		Lise öğrencilerinin özerk öğrenme görüşleri	T40, T46, T101, T146	4
		Ortaokul öğrencilerinin özerk öğrenme görüşleri	T56, T97	2
		Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin görüşleri	T62	1
		İngilizce öğretmenliği alanında yüksek lisans yapan öğrencilerin özerk öğrenme görüşleri	T153	1
		Diğer Paydaşların Özerk Öğrenme Görüşleri	Öğretmen ve öğrenen özerkliğini desteklemeye ilişkin görüşler	T96
	Velilerin özerk öğrenme görüşleri		T146	1
	İngilizce müfredat geliştiricilerin özerk öğrenme ile ilgili görüşleri		T137	1

Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının amaçlarına ait frekanslara Tablo 4.12’de yer verilmiştir. 170 tezde 5 farklı kategori oluşturulmuştur. Bu kategoriler doğrultusunda oluşturulan kodlar sonucunda 106 ayrı amaç tespit edilmiştir.

Görüş belirlemeyi amaçlayan tezler kendi içerisinde öğretmenlerin, öğrencilerin ve diğer paydaşların özerk öğrenme görüşleri olmak üzere 3 sınıflandırmaya tabii tutulmuştur. Öğretmenlerin özerk öğrenme görüşlerini belirlemeyi amaçlayan tezlerde, en sık tekrar eden amaç İngilizce öğretmenlerinin/ okutmanlarının özerk öğrenme görüşlerini araştırmaktır ve toplam 21 tez bu amaca odaklanmıştır. Ayrıca 3 tez de farklı branşlardaki öğretmenlerin özerk öğrenme görüşlerini incelemeyi hedeflemiştir. Öğrencilerin özerk öğrenme görüşlerini belirlemeyi amaçlayan tezlerde ise en sık

araştırılan amaç 12 tez ile üniversite öğrencilerinin özerk öğrenme görüşlerini anlamaktır. Bunun yanında, 5 tez üniversite hazırlık öğrencileri ve 4 tez ise lise öğrencilerinin özerk öğrenme görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Sonuç olarak, tezler en çok öğretmenlerin özerk öğrenme görüşlerini belirlemeye odaklanmıştır ve bu alanda 21 tez yapılmıştır. Öğrencilerin görüşlerini belirlemeye ilişkin tezlerde ise öncelikli olarak üniversite öğrencileriyle ilgili araştırmalar yapılmıştır.

Tablo 4.12: Amaçların Kategori ve Kodlara Göre Dağılımı

Kategoriler		Tez Kodu	f
Etkiyi Belirlemeyi Amaçlayan Çalışmalar	Teknoloji ve Özerk Öğrenme	Bilgisayar destekli dil öğrenimi ortamının özerk öğrenmeye etkisi	T15, T122 2
		E-Dil öğrenme yazılımının özerk öğrenmeye etkisi	T26 1
		Alternatif gerçeklik oyunlarının özerk öğrenmeye etkisi	T82 1
		Mobil uygulamaların kelime öğrenimine ve özerk öğrenmeye etkisi	T104 1
		Animasyon, simülasyon, model kullanımının özerk öğrenmeye etkisi	T118 1
		Öğrenen özerkliği ve teknolojinin dil başarısı üzerindeki etkisi	T124 1
		Web 2.0 araçlarının teknoloji ile kendi kendine öğrenme düzeylerine etkisi	T131 1
		Web 2.0 teknolojilerinin kullanımının kelime dağarcığı gelişimi ve özerklik düzeyine etkisi	T143 1
		E-öğrenme faaliyetlerinin teknolojiyle kendi kendine öğrenmeye etkisi	T151 1
		Uzaktan eğitim uygulamalarının özerk öğrenmeye etkisi	T160 1
	Dil Öğrenimi ve Özerk Öğrenme	İngilizce öğrenenlerin okumada öğrenen özerkliğini geliştirmedeki etkisi	T39, T149 2
		İngilizce öğretimi öğrencilerinin dil öğrenme stratejileri ile öğrenci özerkliğini geliştirmedeki etkisi	T54 1
		Özerk öğrenmenin yabancı dil yeterlik düzeylerine etkisi	T79 1
		Özerk öğrenmenin dinlediğini anlama başarısına etkisi	T18 1
		İlkokulda özerk öğrenmenin etkililiği	T1 1
	Öğrenci Profili ve Özerk Öğrenme	İçsel motivasyonun özerk öğrenmeye etkisi	T13 1
		Yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Türk öğrencilerin bağımsızlığını etkileyen faktörler	T37 1
		Kimya laboratuvarında öğrenci başarısı, öğrenme hazırbulunuşluğu, laboratuvar becerilerine yönelik endişenin birbiri üzerindeki etkisi	T38 1
		Aktif öğrenmeye dayalı uygulamaların özerk öğrenmeye etkisi	T20 1
		Kuantum öğrenme modelinin özerk öğrenmeye etkisi	T24 1
Öğrenme Alanı ve Özerk Öğrenme		Kelime stratejisi eğitiminin kelime öğrenim özerkliği üzerindeki etkisi	T30 1
		Teknoloji tasarım dersinde kendiliğinden örgütlü ortamlarda özerk öğrenmenin etkisi	T42 1
		Fen eğitiminde harmanlanmış öğrenme ve sosyal medya destekli öğrenme yönteminin kendi kendine öğrenmeye etkisi	T49 1

Tablo 4.12: Amaçların Kategori ve Kodlara Göre Dağılımı (devamı)

	Öğrenen özerkliğinin motivasyon düzeyleri, bilinçüstü strateji kullanımı, sınıf dışı dil öğrenme etkinlikleri üzerindeki etkisi	T65	1
	Kinect tabanlı oyunun öğrenci özerkliği üzerindeki etkisi	T66	1
	Bireysel çalışma merkezinin özerk öğrenmeye etkisi	T68	1
	Ters yüz eğitim modeli kullanımının özerk öğrenmeye etkisi	T74, T94, T128, T142	4
	İş birlikli öğrenmenin özerk öğrenmeye etkisi	T80	1
	İngilizce dersi öğretim etkinliklerinin özerk öğrenmeye etkisi	T87	1
	Tersine yapılandırılmış öğrenme yönteminin özerk öğrenmeye etkisi	T89	1
	Farklılaştırılmış çevrimiçi okuma derslerinin özerk öğrenmeye etkisi	T103	1
	Türkçe öğretiminde strateji eğitiminin özerk öğrenmeye etkisi	T116	1
	Ters yüz öğrenme modelinin teknolojiyle özerk öğrenme becerileri üzerindeki etkisi	T164	1
	Acil uzaktan öğretimin İngilizce öğrenen lise öğrencilerinin özerk öğrenmeye etkisi	T165	1
	Bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde ters yüz öğrenme modelinin kullanımının teknolojiyle özerk öğrenme düzeylerine etkisi	T161	1
Yazma becerisi ve Özerk Öğrenme	Bilişötesi stratejilerinin ve öz-yeterliliğin yabancı dilde yazmaya etkisi	T44	1
	Özerk öğrenme bağlamında yazma becerisinin farkındalık düzeylerine etkisi	T86	1
	Yazma becerisinde düzeltici dönüt türünün yazma becerisindeki özerklik düzeyinin gelişimine etkisi	T134	1
Portfolyo ve Özerk Öğrenme	Portfolyonun öğrenme özerkliğine etkisi	T9, T17, T25, T77	4
	Özerk öğrenmenin portfolyo ile okuma becerileri ve kelime dağarcığı gelişimi	T5	1
	Portfolyo ile okuma becerileri ve özerk öğrenmeyi geliştirme	T8	1
	Portfolyonun yazma becerisine etkisi ve özerk öğrenmeyi geliştirme	T17	1
	Elektronik portfolyonun özerk öğrenmedeki etkisi	T23	1

Özerk öğrenmenin etkisini belirlemeyi amaçlayan tezler 5 farklı sınıflandırmaya tabii tutulmuştur. Bu sınıflandırmalardan ilki, teknolojinin özerk öğrenme üzerindeki etkisini inceleyen tezlerdir. Bu kategoride, 2 tez, bilgisayar destekli dil öğrenimi

ortamının özerk öğrenmeye etkisini araştırmıştır. Diğer bir ifadeyle dil öğrenimi süreçlerinde teknoloji kullanımının özerk öğrenmeye katkısını değerlendiren tezler yer almaktadır. İkinci sınıflandırmada, dil öğrenimi ve özerk öğrenmenin etkisini inceleyen tezler yer alır. Bu grupta, 2 tez, özellikle İngilizce öğrenenlerin okumada öğrenen özerkliğini geliştirmedeki etkisini araştırmıştır. Diğer bir ifadeyle dil öğrenme süreçlerinde özerklik kavramının özellikle okuma becerilerine olan etkisine odaklanan tezler yer almaktadır. Üçüncü kategoride, öğrenme alanı ve özerk öğrenmenin etkisini inceleyen tezler bulunmaktadır. Bu grupta, 4 tez, ters yüz eğitim modelinin özerk öğrenmeye etkisini araştırmıştır. Dördüncü sınıflandırmada, portfolyo ve özerk öğrenmenin etkisini inceleyen tezler yer alır. Bu kategoride, 4 tez, portfolyo kullanımının öğrenme özerkliğine etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Diğer bir ifadeyle portfolyo uygulamalarının özerk öğrenme süreçlerindeki etkisini değerlendiren tezler yer almaktadır. Sonuç olarak, özerk öğrenmenin etkisini belirlemeyi amaçlayan tezler; teknolojinin etkisi, dil öğrenimi, öğrenme alanı, portfolyo kullanımı ve ters yüz eğitim modeli gibi farklı konu başlıklarına odaklanarak çeşitli öğrenme alanlarında yapılan tezleri içermektedir.

Tablo 4.12: Amaçların Kategori ve Kodlara Göre Dağılımı

Kategoriler		Tez Kodu	f	
İlişkiyi Belirlemeyi Amaçlayan Çalışmalar	Akademik Başarı ve Özerk Öğrenme İlişkisi	Akademik başarı ile özerk öğrenme ilişkisi	T33, T36, T63, T85, T111	5
		Öğrencilerin teknolojiyle kendi kendine öğrenmeleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki	T88, T135	2
		Özerk öğrenme ve fen başarısı arasındaki ilişki	T78	1
		Asenkron (eş zamansız) uzaktan öğrenme ile harmanlanmış öğrenmeyi öğrenen özerkliği, motivasyon ve akademik başarı açısından karşılaştırmak	T105	1
	Psikolojik İyi Olma ve Özerk Öğrenme İlişkisi	Psikolojik iyi olma durumları ile özerk öğrenme ilişkisi	T34	1
	Stratejiler ve Özerk Öğrenme İlişkisi	Üstbilişsel stratejiler ile özerk öğrenme arasındaki ilişki	T2, T163	2
		Özerk öğrenme ile kelime öğrenme stratejileri arasındaki ilişki	T92, T167	2
		Konuşmadaki güçlüklerde başa çıkma stratejilerinin kullanımı ile özerk öğrenme ilişkisi	T16	1
		Problem çözme becerileri ile öğrenen özerkliğini destekleme davranışları arasındaki ilişki	T120	1
		Teste hazırlık stratejileri ile kendi kendine öğrenme becerileri arasındaki ilişki	T125	1
	Dil ve Yazma Becerileri ile Özerk Öğrenme İlişkisi	Yazma performansı ile özerk öğrenme ilişkisi	T12	1
		Özerk öğrenmenin yazmaya ilişkin tutum ve sosyal değişkenlerle ilişkisi	T70	1
		Özerk öğrenmenin yazmaya ilişkin tutum ve motivasyonla ilişkisi	T71	1
		Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde özerk öğrenmenin değişkenler açısından incelenmesi	T152	1
		Yabancı dil kaygı düzeyleri ile özerk öğrenme arasındaki ilişki	T159	1
	Öz Yeterlik ve Özerk Öğrenme İlişkisi	Öz yeterlik ile özerk öğrenme ilişkisi	T29, T36	2
		Ortaokul öğrencilerinin teknolojiyle kendi kendine öğrenme ve ders çalışma öz yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından aralarındaki ilişki	T130	1
		Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenme özerkliğinin destekleme davranışları ve mesleki öz yeterlik ile öğrenme özerkliğini destekleme davranışları ilişkisi	T99	1

Tablo 4.12: Amaçların Kategori ve Kodlara Göre Dağılımı (devamı)

Yaşam Boyu Öğrenme ve Özerk Öğrenme İlişkisi	Yaşam boyu öğrenme ile özerk öğrenme arasındaki ilişki	T73	1
	İngilizce öğretmen adaylarının özerk öğrenme tutumları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkinin değişkenler açısından incelenmesi	T166	1
Biliş ve Özerk Öğrenme İlişkisi	Yaratıcı biliş ve özerk öğrenme becerileri arasındaki ilişki	T90	1
	Sınıf öğretmenlerinin duygusal zeka düzeyleri ile özerk öğrenme arasındaki ilişki	T133	1
	Özel yetenekli öğrencilerin üst bilişsel farkındalıkları ile özerk öğrenme arasındaki ilişki	T163	1
	Bilişsel farkındalık ve özerk öğrenme arasındaki ilişki	T168	1
Öğrenme Ortamı, Öğretmenler ve Özerk Öğrenme İlişkisi	Öğrenme kültürüyle özerk öğrenme ilişkisi	T14	1
	Özerk öğrenmenin öğretmen, öğrenci ve öğrenme ortamıyla ilişkisi	T67	1
	Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye ile özerk öğrenmeyi destekleme davranışları görüşleri arasındaki ilişki	T100	1
	Öğretim elemanlarının etkinliği, öğrencilerin ekstra çabası, eğitimden memnuniyeti ve öğretmenlerin liderlik stilleri ile öğrencilerin özerk öğrenmeleri arasındaki ilişki	T107	1
	Sınıf öğretmenlerinin özerklik düzeyleri ile öğrenme özerkliğini destekleme davranışları arasındaki ilişki	T144	1
	Öğretmenlerin program özerklikleri ile öğrenen özerkliğini desteklemeleri arasındaki ilişki	T158	1

İlişkiyi belirlemeyi amaçlayan tezler, 8 sınıflandırmaya ayrılmıştır. İlk sınıflandırmada, akademik başarı ve özerk öğrenme ilişkisini inceleyen tezler yer almaktadır. Bu kategoride 5 tez özerk öğrenme ile akademik başarı ilişkisini araştırmıştır. Ek olarak 2 tez de öğrencilerin teknolojiyle kendi kendine öğrenmeleri ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. İkinci sınıflandırmada, stratejiler ve özerk öğrenmenin ilişkisini inceleyen tezler bulunmaktadır. Bu grupta 2 tez üstbilişsel stratejiler ile özerk öğrenme arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Bunun yanı sıra 2 tez özerk öğrenme ile kelime öğrenme stratejileri arasındaki ilişkiyi anlamayı amaçlamaktadır. Bu tezler, öğrencilerin özerklik düzeyleri ile farklı öğrenme stratejileri arasındaki bağlantıyı ortaya

koymak amacıyla yapılmıştır. Üçüncü kategoride, öz yeterlik ve özerk öğrenmenin ilişkisini inceleyen tezler yer almaktadır. Bu grupta, 2 tez özerk öğrenme ile öz yeterlik arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Sonuç olarak, ilişkiyi belirlemeyi amaçlayan tezler, özerk öğrenme ile akademik başarı, öğrencilerin teknoloji kullanımıyla öğrenme süreçleri ve akademik başarı, özerklik düzeyi ile stratejiler arasındaki bağlantı ve özerklik ile öz yeterlik arasındaki ilişki gibi farklı konu başlıklarında yapılan tezleri içermektedir. Bu tezler, öğrencilerin özerklik düzeyleri ve diğer değişkenler arasındaki olası ilişkileri anlamayı amaçlamaktadır.

Tablo 4.12: Amaçların Kategori ve Kodlara Göre Dağılımı

Kategoriler		Tez Kodu	f	
Durum Belirlemeyi Amaçlayan Çalışmalar	Öğrenci Özerkliği ve Hazırbulunuşluk	Öğrencilerin özerk öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeylerinin incelenmesi	T19, T27, T47, T51, T59, T69, T97, T98, T102	9
		Öğretmen adaylarının özerk öğrenme becerilerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi	T57, T58	2
		İlk defa bilgisayar kullanan çocukların kendi kendine öğrenme süreçlerinin incelenmesi	T121	1
		Sınıf öğretmenlerinin öğrenen özerkliğini destekleme davranışlarını gerekli görme ve sergileme düzeylerinin incelenmesi	T126	1
	Dil Öğrenme ve Özerklik	Dil öğrenen özerkliğinin incelenmesi	T91	1
		Kitlesel açık çevrimiçi dil derslerinde öğrenen özerkliğinin incelenmesi	T95	1
		11.sınıf öğrencilerinin İngilizce dersinde özerk öğrenme, yansıtıcı düşünme düzeyleri ve başarı yönelimleri arasındaki ilişkinin farklı bağımsız değişkenler açısından incelenmesi	T106	1
		Lise öğrencilerinin seçmeli Almanca öğrenmede özerk öğrenme düzeylerinin incelenmesi	T127	1
		Üniversite öğrencilerinin öğrenen özerkliği düzeylerini, dil öğrenme stratejileri kullanımı ve ikisi arasındaki ilişkinin dil yeterlikleri bağlamında incelenmesi	T136	1
	Öğrenme Ortamları ve Özerk Öğrenme	Teknoloji/Web 2.0 ile geliştirilen ortamın özerk öğrenme düzeylerinin incelenmesi	T108, T110, T150	3
		Özerk öğrenme becerilerinin belirlenmesi	T22, T41	2
		Harmanlanmış öğrenme ortamının bağımsız öğrenme becerilerini destekleme durumunun belirlenmesi	T32	1
	Ders Kitapları, Program ve Özerk Öğrenme	İngilizce ders kitaplarının özerk öğrenmeye katkı durumunun belirlenmesi	T48, T83, T141, T148	4
		Türkçe öğretiminde ders kitaplarının öğrenci özerkliğine katkı durumunun belirlenmesi	T115	1
		2018 öğretim programında öğrenen özerkliğinin incelenmesi	T154	1

Durum belirlemeyi amaçlayan tezler, dört farklı kategoriye ayrılmıştır. İlk kategoride yer alan tezler, öğrenci özerkliği ve hazırbulunuşluk durumunu belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu grupta, en çok tekrar eden amaç 9 tez çalışmasında yer alan öğrencilerin özerk öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeylerini incelemektir. Ayrıca, 2 tez de öğretmen adaylarının özerk öğrenme becerilerini çeşitli değişkenlere göre incelemeyi amaçlamaktadır. Bu tezler, öğrencilerin özerklik düzeylerini ve öğretmen adaylarının özerk öğrenme becerilerini ölçerek özerk öğrenme potansiyellerini belirlemeye yöneliktir. İkinci kategorideki tezler, öğrenme ortamlarının özerk öğrenme durumunu incelemeyi amaçlar. Bu grupta, 3 tez, teknoloji ve web 2.0 ile geliştirilen ortamların öğrencilerin özerk öğrenme düzeylerini incelerken etkisini araştırmıştır. Ayrıca, 2 tez de öğrencilerin özerk öğrenme becerilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu tezler, öğrenme ortamlarının özerk öğrenme üzerindeki etkisini anlamak ve öğrencilerin özerklik düzeylerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Üçüncü kategorideki tezler, ders kitapları, program ve özerk öğrenmenin ilişkisini incelemeyi amaçlar. Bu grup, 4 tez ile İngilizce ders kitaplarının özerk öğrenmeye katkı durumunu belirlemeyi içermektedir. Sonuç olarak durum belirlemeyi amaçlayan tezler, öğrencilerin özerklik düzeylerini anlamak, etkili öğrenme ortamlarının geliştirilmesine katkı sağlamak, öğrencilerin özerk öğrenme becerilerini geliştirmeye yönelik stratejilerin belirlenmesine yardımcı olmak ve ders kitaplarının öğrencilerin özerk öğrenme süreçlerini destekleyici bir şekilde tasarlanmasını sağlamak amacıyla yapılmaktadır.

Tablo 4.12: Amaçların Kategori ve Kodlara Göre Dağılımı

Kategoriler			Tez Kodu	f
Model ya da Program Tasarlamaya Yönelik Çalışmalar	Özerk Öğrenmeyi Geliştirme Aktiviteleri	İngilizce öğretmenlerinin özerk öğrenmeyi geliştirmeye yönelik yaptığı uygulamalar	T61, T64, T72, T109, T119, T145, T147	7
		Çeşitli aktivitelerle özerk öğrenmeyi geliştirme	T6	1
	Eğitim Araçları ve Modeller Geliştirme	Kelime öğrenme aracı geliştirme	T35	1
		Özerk öğrenme modeli geliştirme	T53	1
	Program Geliştirme	Hizmet içi öğretmen geliştirme programı tasarımı	T138	1

Model ya da program tasarlamaya yönelik çalışmaları belirlemeyi amaçlayan tezler 3 sınıflandırmayı içermektedir. Özerk öğrenmeyi geliştirme aktivelerinde en sık tekrar edilen amaç İngilizce öğretmenlerinin özerk öğrenmeyi geliştirmeye yönelik

yaptığı uygulamaları incelemektedir. Böylece öğretmenlerin özerk öğrenme süreçlerine nasıl katkıda bulundukları ve öğrencilerinin öğrenme deneyimlerini nasıl iyileştirdikleri anlaşılmaya çalışılmaktadır.

4.10. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Bulguları

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının bulguları değerlendirilmiş ve sonuçlar Tablo 4.13'te gösterilmiştir.

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f
Öğretmenlerin Etkisi	T40, T70, T146	Öğrenme sorumluluğu daha çok öğretmenlere düşmektedir.	3
	T22	Öğretmen adayları öğrenmenin sorumluluğunu tam anlamıyla üstlenmemektedir.	1
	T52	Öğretmenler öğrencilerin özerkliklerini sınıf içinde ve dışında geliştirmeleri için fırsatlar sunmaktadır.	1
	T60	Cinsiyet değişkenine göre İngilizce öğretmenlerinin öğrenme görevlerinin seçimi hakkındaki kararlarında, erkek öğretmenlerin öğrencilerin katılımına daha fazla önem vererek özerkliği desteklediği gözlenmektedir.	1
	T139	Öğrencilerin okuduğu bölüm ve öğretim görevlilerinin tecrübe yılları özerk öğrenme ile ilgili düşüncelerde etkilidir.	1
	T1	Özerk öğrenme etkinlikleri sosyal çevrenin olumsuz etkisini azaltır.	1
	T9	Okul sınavlarının özerk öğrenmeyi geliştirmede etkisi yoktur.	1
	T27	Eğitim fakültelerinde verilen lisans eğitiminin özerk öğrenmeyi geliştirmede sonucuna ulaşılmıştır.	1
	T38	Kendi kendine öğrenmenin kimya laboratuvarında öğrenci başarısına etkisi vardır.	1
	T42	Kendiliğinden örgütlü ortamlarda özerk öğrenme süreci öğrencilerin başarı durumları üzerinde geleneksel yöntemle göre daha etkilidir.	1
Öğrenme Ortamları ve Ortamlarla İlişkili Değişkenlerin Etkisi	T89	Tersten yapılandırılmış öğrenme modelinin özerk öğrenme seviyesinde anlamlı bir etkisi gözlemlenmemiştir.	1
	T160	Eş zamansız (asenkron) etkinliklerle uzaktan eğitim uygulamaları akademik başarıya, teknolojiye yönelik tutuma olumlu katkı sağlamaktadır.	1
	T152	Dil seviyeleri arttıkça öz güven artmakta, bu da özerkliği artırmaktadır.	1
Dil Öğreniminde Etkisi			

Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının bulgularına ait frekanslara Tablo 4.13'te yer verilmiştir. 170 tezde 9 farklı kategori

oluşturulmuştur. Bu kategoriler doğrultusunda elde edilen bulgulara ait bilgiler sunulmuştur.

Özerk öğrenmenin etkisine ilişkin bulgular öğretmenlerin özerk öğrenmede etkisi, sosyal çevrenin özerk öğrenmede etkisi, öğrenme ortamları ve ortamlarla ilişkili değişkenlerin özerk öğrenmede etkisi ve dil öğreniminde özerk öğrenmenin etkisi olmak üzere dört başlıkta toplanmıştır. Öğretmenlerin özerk öğrenmede üzerindeki etkisine ilişkin bulgular incelendiğinde üç tezde en sık tekrar eden bulgu şu şekildedir: “Öğrenme sorumluluğu daha çok öğretmenlere düşmektedir.”. Bu bulgu, öğretmenlerin öğrencilerin özerk öğrenme süreçlerini desteklemede önemli bir rol oynadığını ve öğrencilerin özerk öğrenme sorumluluğunu üstlenmelerine yardımcı olmaları gerektiğini göstermektedir. Buna ek olarak bu bulgu, öğretmenlerin öğrencilerin özerk öğrenme becerilerini teşvik etmek ve geliştirmek için daha fazla çaba sarf etmesi gerektiğini de vurgulamaktadır.

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f
Özerk Öğrenme Geliştiricilerine (strateji, yöntem, model, beceri, uygulama, program) İlişkin Bulgular	T2, T54	Üstbilişsel stratejilerin kullanımı özerkliği arttırmaktadır.	2
	T66	Kinect tabanlı oyunun özerk öğrenme üzerine pozitif bir etkisi vardır.	1
	T104	Öğrenciler mobil uygulama aracılığıyla öğrenir ve motivasyon düzeyleri yüksektir.	1
	T122	Bilgisayar destekli dil öğrenimi uygulaması öğrencilerin özerklik düzeyini arttırmada yardımcıdır.	1
	T125	Not ortalaması yüksek olan öğrencilerin, planlama ve güven faktörlerinde özerk öğrenme becerileri yüksektir. Biliş ötesi stratejiler kullanmaktadırlar.	1
	T131	Web 2.0 araçları öğrencilerin teknolojiyle özerk öğrenme puanlarını arttırmada etkilidir ancak fen tutum puanlarını arttırmada bir etkisi gözlenmemiştir.	1
	T130	Teknolojiyle özerk öğrenme, ders çalışma öz yeterliliğini artırmaktadır.	1
	T135	Teknolojiyle özerk öğrenme arttıkça akademik başarı artmakta, ödev stresi arttıkça akademik başarı azalmaktadır.	1
	T143	Web 2.0'daki oyun özellikleri, özerk öğrenmeyi desteklemektedir.	1
	T118	Fen bilimlerinde animasyon, simülasyon, modeller derslerde daha verimli sonuçlar almayı sağlar.	1
	T151	Classdojo ile desteklenmiş e-öğrenmenin teknolojiyle özerk öğrenme becerileri üzerinde etkisi yoktur. Daha uzun süre çalışılmalıdır.	1
	T119	İngilizce öğretmenleri geleneksel ve öğretmene dayalı prensipleri uygulamışlardır.	1
	T138	Öğretmen geliştirme programı pedagojik farkındalık, öz farkındalık, öz yönlendirilmiş eylem ve öz yönlendirilmiş öğrenme kapasitesine katkı sağlamıştır.	1
	T74, T142, T161	Ters yüz öğrenme modeli öğrenenlerin akademik başarılarını, motivasyonlarını ve teknolojiyle özerk öğrenme becerilerini artırmıştır.	3
	T101, T164	Ters yüz eğitim modeli etkinliklerinin öğrencilerin sorumluluk alma, motivasyonu artırma ve teknolojiyle özerk öğrenme becerilerinde artış görülmüştür. Dil becerilerini ve teknolojik yaklaşımları olumlu etkilemiştir.	2

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı (devamı)

T16	Öğrenci stratejileri kullanmada özerk ve yetkin hissettiğinde konuşma notu da yüksek olmaktadır.	1
T20	Aktif öğrenme uygulamaları özerk öğrenmeyi planlama alt faktörü bakımından ilköğretim fen ve teknoloji ders programındaki etkinliklere göre daha etkilidir.	1
T24	Kuantum öğrenme yöntemi akademik başarı üzerinde etkilidir.	1
T32	Harmanlanmış öğrenme yöntemi bağımsız öğrenme becerilerini desteklemektedir.	1
T34	Öğrencilerin özerklik alışkanlığı kazanmaları için özerk öğrenme, öğrenen özerkliği kavramı ile çocukluktan itibaren tanıştırılmalıdır. Müfredat “öğrenen ve öğretmen özerkliği” başlıklı bir ders dahil edilebilir.	1
T44	Meta-bilişsel stratejiler yazma sürecini yönetmek için kullanılabilir.	1
T49	Harmanlanmış öğrenme ortamları öğrencilerin motivasyonlarını artırmaktadır.	1
T67	Türkiye'nin öğrenci merkezli eğitime yönelmesi için müfredat değişikliği yanında, okulun yapısını derinden etkileyen köklü bir değişiklik gerekmektedir.	1
T68	Bireysel çalışma merkezlerinde İngilizce çalışırken kalabalık olabileceğinden bireysel ve grup çalışma alanlarının ayrı olması istenildi.	1
T79	Öğrenci merkezli öğrenme platformları öğrencilere sorumluluk alma imkanı sağlamaktadır.	1
T80	İş birlikli öğrenme uygulamaları özerk öğrenme düzeylerini artırmada yardımcıdır.	1
T87	Özerk öğrenmeye dayalı öğretim etkinlikleri kalıcılığı artırmaktadır.	1
T94	Tersten yapılandırılmış model motive edici, ilgi çekici ve etkili bir öğrenme yöntemidir.	1
T103	Farklılaştırılmış, çevrimiçi okuma tekniği iyi okuma becerisi ve gelişmiş özerk öğrenme sağlamaktadır.	1
T149	Yansıtıcı uygulama ve iş birliği temelli öğrenme özerk öğrenmeyi desteklemektedir ve yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmekte etkilidir.	1
T150	Probleme dayalı öğrenme üstbilişsel farkındalık düzeylerini artırmaktadır.	1

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı (devamı)

Dil Öğrenme Stratejileri ve Özerklikle İlgili Bulgular	T154	2018 ortaokul İngilizce ders öğretim programında ihtiyaç belirleme çalışmalarında ve amaçların belirlenmesinde öğrenci katılımı olmaması özerk öğrenme için eksikliklerdir.	1
	T162	Çevrimiçi eğitim öğrenenlerin özerk öğrenmeye hazır olma düzeylerini artırmıştır.	1
	T170	Küçük grup öğretimiyle verilen basınç yaralanması değerlendirme eğitiminde, bilgi puanları artmaktadır.	1
	T15, T18	Dil öğrenme stratejileri dinlediğini anlama başarısını geliştirmektedir.	2
	T26	DynED e-dil öğrenme yazılımı özerk öğrenmeyi desteklemekte tek başına yeterli değildir.	1
	T30	Kelime stratejisi eğitimlerinin kelime öğrenme özerkliği üzerinde etkisi vardır.	1
	T116	Strateji eğitimi sınıf dışı yapılan dil öğrenme aktivitelerini artırmakta, dil öğrenme becerilerini geliştirmekte ve öğrenmeyi izlemeye yardımcı olmaktadır.	1
	T128	Tersine dilbilgisi sınıfı modeli özerk öğrenmeyi artırmaktadır.	1

Özerk öğrenme geliştiricilerine ilişkin bulgular farklı başlıklar altında toplanabilir. Bu başlıklar; teknoloji ve özerklikle ilgili bulgular, öğretmenlerin rolü ve özerklikle ilgili bulgular, eğitim modelleri ve özerklikle ilgili bulgular ve dil öğrenme stratejileri ve özerklikle ilgili bulgulardır. Teknolojiyle özerk öğrenmenin geliştirilmesine ilişkin bulgularda en sık tekrar eden bulgu “Üstbilişsel stratejilerin kullanımı özerkliği artırmaktadır”. Bu bulgu 2 tez çalışmasında elde edilmiştir. Eğitim modelleriyle özerk öğrenmenin geliştirilmesine ilişkin bulgularda en sık tekrar eden bulgu “Ters yüz öğrenme modeli öğrenenlerin akademik başarılarını, motivasyonlarını ve teknolojiyle özerk öğrenme becerilerini artırmıştır”. Bu bulgu 3 tezle desteklenmektedir. Buna ek olarak “Ters yüz eğitim modeli etkinliklerinin öğrencilerin sorumluluk alma, motivasyonu artırma ve teknolojiyle özerk öğrenme becerilerinde artış görülmüştür. Dil becerilerini ve teknolojik yaklaşımları olumlu etkilemiştir.” bulgusu 2 tezle desteklenmektedir. Dil öğrenme stratejileriyle özerk öğrenmenin geliştirmesine ilişkin bulgularda “Dil öğrenme stratejileri dinlediğini anlama başarısını geliştirmektedir.” 2 tezde belirtilmektedir. İncelenen bulgular sonucunda üstbilişsel stratejilerin özerklikle

ilişkilendirildiği, ters yüz öğrenme modelinin öğrencilerin özerklikleri üzerinde olumlu etkileri olduğu ve dil öğrenme stratejilerinin dil becerilerini geliştirmede önemli olduğu görülmüştür.

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f
Öğrenci Teşviki	T6	Hazırlık okulundaki İngilizce öğrenenlerin özerk öğrenmeleri teşvik edilmektedir.	1
	T157	Özerk öğrenmenin teşvik edilmesi gerekmektedir.	1
	T53	Özerk öğrenme becerisini geliştirmeye yönelik etkinlik uygulandıkça o beceriyi göstermede artış görülmüştür.	1
Öğrenme Ortamı ile İlgili Teşvik	T3	İngilizce öğretiminde sınıf dışı etkinlikler için teşvik gerekmektedir.	1
	T13	Sınıfta uygulanan görevlerle ilgili kararlara öğrencilerin dahil edilmesi içsel motivasyonu artırmış, özerkliğe teşvik etmiştir.	1
	T50	Bilgisayar ve internet kullanımı öğrenenlerin içsel motivasyonlarını artırmaktadır.	1
	T82	Alternatif gerçeklik oyunu, öğrenmeyi daha motive edici ve eğlenceli ortamda gerçekleştirmektedir.	1
	T124	Öğrenci özerk öğrenmeyle ilgili bilgisi olmamasına rağmen, sınıf dışında bireysel öğrenmeye yönelik birçok aktiviteye katılmakta ve teknolojiden faydalanmaktadır.	1
	T155	Uzaktan eğitimde özerkliği teşvik etmek için öğretmen desteği önemlidir.	1
	T140, T147	Öğretmenler öğrencilerin özerk öğrenmeleri için daha fazla sorumluluk almasını teşvik edememiştir.	2
	T61	İngilizce Öğretmenliği lisesi öğretmenlerinin öğrenci otonomisini teşvik etmek için yaptıkları uygulamaların boyutları etkinlik temelli uygulamalar, amaç temelli uygulamalar, öğrenci odaklı uygulamalar, materyal temelli uygulamalardır.	1
Öğretmenlerin Teşviki	T102	Öğretmenlerin öğrenen özerkliğinin önemine dikkat etmeleri ve öncülük etmeleri, özerkliğe teşvik etmesi açısından olumlu sonuçlar oluşturur.	1
	T108	İngilizce öğretim görevlileri bazı kurum kaynaklı ve öğrenci kaynaklı problemler nedeniyle özerk öğrenmeyi desteklemeye tam olarak hazır değildir.	1
	T123	Okullarda etkili mesleki gelişim fırsatları sınırlı olmakta ve okullar öğretmenlerin mesleki gelişimlerini yeterince desteklememektedir.	1

Özerk öğrenmeyi teşvik etmeye ilişkin bulgular incelendiğinde, öğrencilerin özerk öğrenmeye teşviki, öğrenme ortamlarının özerk öğrenmeye teşviki ve

öğretmenlerin özerk öğrenmeyi teşviki olmak üzere gruplara ayrıldığı görülmektedir. Özellikle öğretmenlerin özerk öğrenmeyi teşvikiyle ilgili 2 tezde sıkça tekrar eden bulgu, “Öğretmenler öğrencilerin özerk öğrenmeleri için daha fazla sorumluluk almasını teşvik edememiştir.”. Bu bulgu öğretmenlerin öğrencilere yeterince özerklik ve bağımsızlık veremediğini ve onların daha fazla sorumluluk almasını teşvik edemediğini ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin bazen öğrencilerin yanında yönlendirici veya kontrol edici bir rol oynaması, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini daha az etkin bir biçimde yönetmelerine neden olabilir. Bu durumda, öğrencilerin özgüvenleri ve kendi kendine düzenleme becerileri zayıflayabilir, özerk öğrenme istekleri azalabilir. Öğretmenlerin öğrencilere daha fazla özerklik ve karar verme yetkisi vermesi, onların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun öğrenme fırsatları sunması, hedefler belirlemelerini desteklemesi ve kendi öğrenme süreçlerini yönetmeleri için teşvik etmesi gerekmektedir.

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f
Özerk Öğrenmeyle İlgili Görüşlere İlişkin Bulgular	T84, T113, T132	Öğretmenler, öğrencilerin özerk öğrenme gelişimindeki sorunları ve engelleri, eğitim sistemi, dil öğrenmede öğretmen merkezli yaklaşımlarla ilişkilendirmiştir, özerk öğrenmeyi göz ardı etmişlerdir.	3
	T45, T62	Öğretmenler, okutmanlar öğrenen katılımını desteklemektedir.	2
	T4	İngilizce öğretmenlerinin özerk öğrenmeye ilişkin tutumları kendilerine sağlanan olanak ve ortamlarda otantik dil kullanma fırsatlarına bağlı olarak değişmektedir.	1
	T7	Öğretmenler, öğrencilerin profesyonel ve bilinçli olmadığını düşünmektedirler.	1
	T10	Öğretmenler öğrenmenin yansıtılmasının en uygun yolunun kendi açıklamalarını yapma, kendi öğrenme stratejilerini bulma, sınıf içi etkileşme çeşitleri ve kendini ölçme konuları olduğunu ortaya çıkarmıştır.	1
	T11	Öğretmenler, sınıf yönetimi, ders işleyişi gibi belli alanlarda sorumluluklarını paylaşmak istemediklerini ifade etmişlerdir.	1
	T28	Öğretmenler öğrenci özerkliği konusunda iş birlikçi ve destekleyici algıları olduğu, direnç gösterdikleri konular ise ders kitabı seçimi, dersin zamanı ve yeri, yapılan işin kaydı, alınan notlar ve devamsızlık, disiplin sorunları, ev ödevi görevlerinin sıklığı ve metinlerden öğrenilecek şeylerle ilgilidir.	1
	T63	İngilizce öğretmenlerinin ve öğrencilerinin öğrenen özerkliği hususunda farklı düşünmedikleri görülmüştür	1
	T72	Okutmanlar daha esnek programların geliştirilmesi gerektiğini düşünmektedirler.	1
	T75	İngilizce öğretmenleri ve okutmanlar özerk öğrenmeyi desteklemektedir.	1
	T96	Öğretmen özerkliği algısı cinsiyet, çalışılan okuldaki hizmet yılı, mesleki kıdem, yaş, branş gibi değişkenlere bağlı olarak anlamlı farklılık göstermektedir.	1
	T114	Öğretmenlerin özerk öğrenme bakış açıları olumlu ve özerk öğrenmeyi destekleyici yaklaşım ve stratejiler kullanmalarına rağmen arzuladıkları kadar uygulanabilir değildir.	1
	T117	Devlet okullarında çalışan öğretmenlerden bazıları, özel İngilizce öğretmenleri kadar sınıflarında sorumluluk paylaşımı kavramına olumlu bakmamaktadır.	1

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı (devamı)

Öğrencilerin Görüşleri	T134	İngilizce öğretmenlerine kodlu düzeltici geri bildirim önerilmektedir.	1
	T137	Müfredat geliştiricileri özerk öğrenmeye karşı olumlu tutumlar sergilemektedir.	1
	T158	Mesleki kıdem değişkeni, öğretmenlerin program özerkliği algılarını etkilemektedir.	1
	T169	Öğretmenlerin özerklik algıları arttıkça özerk öğrenmeyi destekleme düzeyleri de artmaktadır.	1
	T46, T93	Dil öğrencilerinin daha özerk olmayı düşündüklerini ve özerk öğrenmeyle ilgili olumlu algıları olduğunu ortaya çıkarmıştır.	2
	T69, T156	Özerk öğrenme algıları, öğrenim kademesi lisansüstü olanların olmayanlara göre yüksek bir farklılık vardır.	2
	T14	Özerk etkinliklere maruz kalması öğrencinin özerklikle ilgili algı ve davranışlarında etkilidir.	1
	T21	Öğrenciler özerk öğrenme becerisini geliştirme konusunda olumlu tutuma sahiptir.	1
	T36	Sınıf düzeyi arttıkça özerklik algısı azalmaktadır.	1
	T43	Ders içeriğinin belirlenmesinde öğrencilerin görüşleri alınmalıdır.	1
	T47	Bazı öğrenciler öğrenme yönlerinde daha özerk davranırken bazılarında daha az farkındalık ve hazırlık vardır.	1
	T51	Uzaktan dil öğrenenler bağımsız bir öğreniciye sahip olma eğilimindedir.	1
	T56	Dil öğrencilerinin özerkliğe yönelik algıları ve tutumları birtakım (karar verme sürecine dahil etmek, hedeflerini belirlemesine izin vermek, materyal ve ders tasarımına dahil etmek ve sınıf dışı dil çalışmaları yapmak gibi) faktörlerle olumlu yönde değişmiştir.	1
	T64	Öğrenciler sınıflarında görev ve etkinlikleri seçerken yer almalarını istemiştir.	1
	T77	Okul türüne bağlı olarak lise öğrencilerinin özerklik algı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır.	1
	T86	Dereceli ölçme aracı kullanımı ile gerçekleştirilen uygulamalarda öğrencilerin, yazma becerisini beğendikleri, bunun yazma becerisinin gelişimini olumlu yönde etkilediğini düşünmektedirler.	1
	T112	Öğrenciler eğlenirken öğrenme amacı taşıyan özerk doğal öğrenme görüşünü yansıtmaktadırlar.	1

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı (devamı)

T153	Öğrenciler çoğunlukla öğretmenlerini tüm öğrenme sürecinden sorumlu tutmakta, kendilerini birkaç alanda yeterli görmektedirler.	1
------	---	---

Özerk öğrenmeyle ilgili görüşlere ilişkin bulgular öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşleri olmak üzere iki grupta incelenmiştir. Öğretmenlerin görüşleri üzerine yapılan tezlerde en sık tekrar eden bulgu, 3 tez ile “Öğretmenler, öğrencilerin özerk öğrenme gelişimindeki sorunları ve engelleri, eğitim sistemi, dil öğrenmede öğretmen merkezli yaklaşımlarla ilişkilendirmiştir, özerk öğrenmeyi göz ardı etmişlerdir.” şeklindedir. Buna ek olarak “Öğretmenler, okutmanlar öğrenen katılımını desteklemektedir.” bulgusu 2 tezde elde edilen bulgulardandır. Öğrencilerin görüşleriyle ilgili yapılan tezlerde en sık tekrar eden bulgu, 2 tezde belirtilen “Dil öğrencilerinin daha özerk olmayı düşündüklerini ve özerk öğrenmeyle ilgili olumlu algıları olduğunu ortaya çıkarmıştır.”. Diğer bir deyişle dil öğrencileri kendi öğrenme süreçlerini yönetmeye ilişkin bir istek duymakta ve özerk öğrenmeye olumlu bir tutum sergilemektedirler. Buna ek olarak 2 tezde ifade edilen diğer bulgu da “Özerk öğrenme algıları, öğrenim kademesi lisansüstü olanların olmayanlara göre yüksek bir farklılık vardır.”. Sonuç olarak özerk öğrenme konusundaki görüşler incelendiğinde, öğretmenlerin genellikle özerk öğrenme konusundaki sorunları eğitim sistemiyle ilişkilendirdiği, ancak öğrencilerin özerk öğrenme hakkında olumlu düşüncelere sahip oldukları ve lisansüstü düzeydeki öğrencilerin özerk öğrenmeye daha yatkın oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu	f
Portfolyo Kullanımına İlişkin Bulgular	T5	Portfolyo, yoğun okuma becerilerini ve kelime dağarcığını geliştirmede etkilidir.
	T8	Portfolyo, tutum, sorumluluk, motivasyon, güven, dil becerileri kazandırma ve eleştirel okuma anlayışı geliştirmektedir.
	T17	Portfolyo tekniği yazma becerilerinde başarıları artırır ve özerk öğrenmeyi geliştirmektedir.
	T25	Elektronik portfolyo özerklik odaklı öğrenmeyi teşvik etmektedir.
	T35	Kelime öğrenme e-portfolyosu, yeni kelime öğrenme stratejileri geliştirip özerk öğrenmeyi oluşturmaya katkıda bulunmuştur.

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı (devamı)

T76	Portfolyo dil öğrenme sürecine ve ilerlemesine katkıda bulunmaktadır.	1
T23	Öz yönetimli öğrenme becerileri için elektronik portfolyo kullanılabilir.	1

Portfolyo kullanımına ilişkin bulgular incelendiğinde, portfolyonun yoğun okuma becerisini, kelime dağarcığını, dil becerilerini, eleştirel okuma anlayışını, yazma becerisini ve kelime öğrenme stratejisini geliştirdiği tespit edilmiştir. Buna ek olarak öğrencilerin tutumlarını, sorumluluk duygularını, motivasyonlarını ve güvenlerini artırdığı görülmüştür.

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu	f
Beceri ve Motivasyona İlişkin Bulgular	T12	Weblog destekli yazma eğitimi yazma performansını geliştirmektedir.
	T71	Özerk öğrenme odaklı yazma becerisi uygulamaları yazmaya yönelik tutumu ve motivasyonu artırmaktadır.

Beceri ve motivasyona ilişkin bulgular incelendiğinde weblog destekli yazma eğitiminin yazma performansını geliştirdiği ve özerk öğrenme odaklı yazma becerisi uygulamalarının yazmaya ilişkin tutum ve motivasyonu artırdığı görülmüştür.

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı

	Tez Kodu	f
Ders Kitaplarına İlişkin Bulgular	T48	İncelenen dört İngilizce ders kitabının öğrencinin özerk öğrenme basamaklarını içermediği tespit edilmiştir.
	T83	Yes You Can ders kitap serisi özerk öğrenmeyi desteklememekte, öğrencilere seçme gücünü vermemektedir.
	T109	İngilizce öğretmenleri, mevcut ders kitaplarının özerk öğrenmeyi desteklemek için yeterli olmadığını düşünmektedir.
	T115	Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının öğrencilerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almalarına teşvik edecek özellikte değildir.
	T141	İngilizce dili eğitimi ders kitapları öğrenenlerin bağımsız ve bireysel çalışmasına yardımcıdır.
	T148	İngilizce ders kitapları informal eğitimde kriz bağlamında öğrencilere uygundur.

Ders kitaplarına ilişkin bulgular incelendiğinde, İngilizce ders kitabının özerk öğrenmeyi desteklemediği, özerk öğrenme basamaklarını içermediği ve öğrencilere seçme imkanı sunmadığı belirtilmiştir. Bu durumda kitapların geleneksel öğretmen merkezli yaklaşımla tasarlandığı ve öğrencilerin özerkliğini kısıtladığı düşünülmektedir. Ancak, diğer yandan bazı bulgular İngilizce ders kitaplarının bireysel çalışmaya uygun olduğunu tespit etmiştir. İngilizce ders kitapları bazı yönleriyle özerk öğrenmeyi desteklemeyebilirken, diğer yandan öğrencilerin bireysel çalışmalarını kolaylaştırıcı bir yapıya sahip olabilmektedir. Bu hususta, özerk öğrenme yaklaşımının daha tutarlı bir biçimde kitap tasarımına yansıtılması ve öğrencilere daha fazla seçim özgürlüğü ve sorumluluk veren materyallerin geliştirilmesi önemlidir. Böylece öğrenciler, kendi öğrenme ihtiyaçlarına ve ilgi alanlarına uygun olarak öğrenmelerini ve özerkliklerini geliştirebileceklerdir.

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu	f
Özerk Öğrenmenin Farklı Değişkenlerle İlişkisine Dair Bulgular	T29, T81, T165 Öz yeterlik	3
	T37, T55 Dil öğrenme stratejisi kullanımı	2
	T73, T166 Yaşam boyu öğrenme	2
	T33 Dil katılımı	1
	T39 Yabancı dil olarak İngilizce okumada üstbilis stratejileri	1
	T59 Öğretmen adaylarının cinsiyet ve yaş değişkenleriyle arasında	1
	T85 Hemşirelik bölümü öğrencilerinin akademik başarıları	1
	T88 Özel yetenekli öğrencilerin bilgisayara yönelik tutum ve teknoloji kullanımı	1
	T90 Yaratıcı bilis, özerk öğrenmenin alt boyutlarından ders çalışma alışkanlıkları ve bağımsız öğrenme	1
	T91 İş birliği	1
	T97 Özerklik hazırbuluşlukları	1
	T99 Öğretmenlerin mesleki öz-yeterlik algıları	1
	T105 Motivasyon	1
	T106 İngilizce dersinde yansıtıcı düşünme düzeyleri öğrenme-kaçınma ve performans-yaklaşma yönelimleri	1
	T110 Yaş artıkça öz yönetim seviyeleri artmakta, öz düzenleme seviyeleri düşmektedir.	1
	T111 Başarı yönelimleri	1
	T127 Bireysel öğrenme ve ders çalışma alışkanlıklarının başarı yönelimleri	1
	T136 Strateji kullanımı	1
	T145 Çevrimiçi öğrenme ortamları	1
	T159 Öğrencilerin yabancı dil kaygı düzeyi	1
	T163 Özel yetenekli öğrencilerin üst bilisnel farkındalıkları	1
	T167 Kelime öğrenme stratejileri	1
	Özerk öğrenmeyle ilişkisi vardır. T31 İngilizce akademik başarıları	1
	T65 Sınıf dışında İngilizce kullanımı	1
	Özerk öğrenmeyle ilişkisi yoktur.	

Özerk öğrenmenin farklı değişkenlerle ilişkisine dair bulgular kendi içerisinde özerk öğrenmeyle ilişkisi vardır ve özerk öğrenmeyle ilişkisi yoktur olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Özerk öğrenmeyle ilişkisi olan değişkenler arasında en sık tekrar eden değişken 3 tez çalışmasında elde edilen öz yeterlik ve 2 tez çalışmasında tespit edilen dil öğrenme stratejisi kullanımı ve yaşam boyu öğrenmedir. En az araştırılan ilişkiler ise,

yabancı dil olarak İngilizce okumada üstbiliş stratejileri, cinsiyet ve yaş değişkenleri, akademik başarı, bilgisayara yönelik tutum ve teknoloji kullanımı, yaratıcı biliş, ders çalışma alışkanlıkları ve bağımsız öğrenme, iş birliği, hazırbulunuşluk, mesleki öz-yeterlik algısı, motivasyon, yansıtıcı düşünme, öz düzenleme, başarı yönelimleri, bireysel öğrenme ve ders çalışma alışkanlıklarının başarı yönelimleri, strateji kullanımı, çevrimiçi öğrenme ortamları, yabancı dil kaygı düzeyi, üst bilişsel farkındalıklar, kelime öğrenme stratejileridir. Özerk öğrenmeyle İngilizce akademik başarıları ve sınıf dışında İngilizce kullanımı arasında ilişkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f	
Öğrenci Özellikleri	T19	Öğrencilerin eğitim yaşamındaki başarılar, meslek seçme nedenleri, kendilerini geliştirme davranışları, özerk öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeylerinde anlamlı farka neden olmuştur.	1	
	T41	Uzaktan İngilizce öğretimi lisans programı öğrencilerinin motivasyon düzeyleri ve becerileri yüksek olmasına rağmen sorumluluk almaları ve aktivitelere katılma oranları düşüktür.	1	
	T57	Özerk öğrenme bireyler arasında yaş, cinsiyet ve etnik farklılıklara dayanarak farklılık göstermekte ve özerk öğrenmeyle ilgili farkındalığı arttırmak için çabalamak gerekmektedir.	1	
	T78	Günlük ritim tercihleriyle farklı zaman dilimlerinde uygulanan sınav başarı puanları arasında fark incelenirken üç tipte bulunan bireylerin sabah ve akşam girdikleri sınavlar arasında anlamlı fark vardır.	1	
	T92	Öğrencilerin özerklik ve özsaygıları yükseğe yeni kelime öğrenme stratejilerinden yararlanmaları da artmaktadır.	1	
	T95	Öğrencilerin sınav odaklı zihniyeti bozulmadan özerk öğrenme var olabilir.	1	
	T98	Öğrenciler özerk öğrenme için hazır değildir.	1	
	T110	Yaş ile öz yönetim seviyeleri artmakta, öz düzenleme seviyeleri düşmektedir.	1	
	T121	Öğrencilerin otoriteden yönlendirme bekleme zamanla azalmış, öğrenme düzeyleri arttıkça bilgi düzeyleri de artmıştır.	1	
	T129	Öğrenciler öğrenme sürecine dahil edilmemekte veya öğretmenler onları karar alma sürecine dahil etmemekte veya özerk olmaları için eğitmemektedir.	1	
	T168	Öğrencilerin özerk öğrenme düzeyleri düşüktür.	1	
	Öğretmen Özellikleri	T58	Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölüme göre özerk öğrenme anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır.	1
		T100	Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeylerinde; toplam ölçek, iyimserlik, güven, dışa dönüklük, psikolojik dayanıklılık alt boyutlarında sınıf öğretmenleri branş öğretmenlerinden daha yüksek ortalamaya sahiptir.	1

Tablo 4.13: Tezlerin Bulgularına Göre Dağılımı (devamı)

T107	Dönüşümcü ve aktif etkileşimci liderlik özellikleri, İngilizce öğretilen sınıflarda öğretmenlerin sınıf içi liderliğine katkı sağlamaktadır.	1
T120	Öğretmenlerin problem çözme davranış puanı arttıkça özerk öğrenmeyi destekleme davranış puanları azalmıştır.	1
T126	Özerk öğrenmeyi destekleme davranışlarının sergilenmesinde kadın sınıf öğretmenleri yüksek puan almıştır.	1
T133	Sınıf öğretmenlerinin duygusal zeka düzeyleri, öğrenen özerkliğini destekleme davranışlarının gerekliliğine ilişkin algılar ile bu davranışı sergileme düzeyleri yüksektir.	1
T144	Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem ve mezun olunan okula göre, özerklik destekleme davranış düzeylerinde farklılaşmalar olduğu görülmüştür.	1

Öğretmen ve öğrencilere yönelik bulgular, öğretmenlerin ve öğrencilerin özellikleri olmaz üzere ikiye ayrılmıştır. Bu bulguları etkileyen çeşitli faktörler vardır. Öğrenci özerk öğrenmelerini etkileyen özellikler; başarı, meslek seçme nedeni, özerk öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeyi, yaş, cinsiyet, etnik farklılıklar, özsaygı, öz yönetim ve öz düzenlemedir. Öğretmenlerin özerk öğrenmelerini etkileyen özellikler; öğrenim görülen bölüm, psikolojik sermaye düzeyleri, liderlik özellikleri, problem çözme becerisi, cinsiyet, duygusal zeka, mesleki kıdem ve mezun olunan okuldur.

4.11. 1990-2023 Yılları Arasında Özerk Öğrenme ve Öğrenci Özerkliği Konularında Yapılan Tezlerin Önerilere İlişkin Bulguları

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının önerileri incelenmiş ve sonuçlar Tablo 4.14'te gösterilmiştir.

Tablo 4.14: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu	f
Özerk Öğrenme ve Uygulamalar	T1	Özerk öğrenme yönteminin etkileri serbest konular üzerinde incelenebilir.
	T12	Blog yazma, özerk öğrenme üzerine strateji eğitimiyle birleştirilebilir.
	T13	Diğer tür sınıf uygulamalarının özerk öğrenme ve içsel motivasyon üzerindeki etkisini görmek için araştırma yapılabilir.
	T20	Aktif öğrenmenin özerk öğrenme inancı üzerindeki etkisi incelenebilir.
	T32	Harmanlanmış öğrenme modeli gibi bir öğrenme modelinin dil öğrenme başarısına etkisi incelenebilir.
	T36	Kavram haritalama öğretiminin öz düzenlemeli öğrenme stratejilerine ve öz yeterliğe etkisi incelenebilir.
	T94	Tersten yapılandırılmış modelin öğrenci başarısı üzerindeki etkisi incelenebilir.
	T95	Kitlesel açık çevrimiçi dil kursunun özerk öğrenme ortamlarında öğrenen özerkliğinin başarısı üzerindeki etkisi incelenebilir.
	T144	Yapılandırılmış eğitim programlarının öğretmenler üzerindeki etkisi incelenebilir.
	T150	Probleme dayalı öğrenme yaklaşımı teknolojiyle özerk öğrenmelere ve dijital okuryazarlığa etkisi incelenebilir.
Özerk Öğrenme ve Dil Öğrenimi	T44	Öz etkililiğin diğer dil becerileri ve uygulamaları üzerindeki etkisi incelenebilir.
	T76	Portfolyonun okuma, dinleme, konuşma ve yazma gibi bireysel dil becerileri üzerindeki etkisi incelenebilir.
	T92	Dil öğrenmenin kişilik ve zihinsel faktörleri dahil olmak üzere diğer değişkenleriyle etkileşimi incelenebilir.
	T116	Duygusal ve sosyal stratejilerin İngilizce öğrenenlerin gelişimindeki etkisi araştırılabilir.
Özerk Öğrenme ve Kişisel Değişkenler	T9	Portfolyoların öğrenenler üzerindeki etkisi cinsiyet, okul kültürü ve öğrencilerin deneyimlerine göre incelenebilir.
	T37	Anne babanın tutumlarının özerk öğrenmeye etkisi incelenebilir.
Özerk Öğrenme ve Teknoloji Etkileşimi	T15	Bilgisayar ve internet kullanımının özerkliğın başarı düzeyine etkisi incelenebilir.
	T38	Bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının özerk öğrenme üzerine etkisi incelenebilir.
	T82	Alternatif gerçeklik oyununun akademik başarıya etkisi incelenebilir.
	T131	Web 2.0 araçlarının kullanımının cinsiyet üzerindeki etkisi incelenebilir.

Tablo 4.14: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı (devamı)

T142	Sanal eğitim platformları üzerinden yapay zeka tabanlı öğrenme materyalleri geliştirerek farklı öğrenme stillerine hitap eden öğrenme ortamlarının etkisi incelenebilir.	1
T143	Web 2.0 veya diğer teknolojik araçların öğrencilerin kelime dağarcığı üretimi üzerindeki etkisi incelenebilir.	1
T160	Web 2.0 araçları kullanılarak uygulanan eş zamansız etkinliklerin çeşitli değişkenlere göre etkisi incelenebilir.	1
T162	Bilgi ve iletişim teknolojisi eğitiminin ve dijital okuryazarlığın etkisi incelenebilir.	1

Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılmış tez çalışmalarının önerilerine ait frekanslara Tablo 4.14'te yer verilmiştir. 170 tezde 8 farklı kategori oluşturulmuştur. Bu kategoriler doğrultusunda gerçekleştirilen değerlendirmelerle elde edilen önerilere ait bilgiler sunulmuştur. Özerk öğrenmenin etkisinin araştırılmasına ilişkin öneriler; özerk öğrenme ve uygulamalara ilişkin öneriler, özerk öğrenme ve dil öğrenimine ilişkin öneriler, özerk öğrenme ve kişisel değişkenlere ilişkin öneriler, özerk öğrenme ve teknoloji etkileşimine ilişkin öneriler olarak gruplandırılmıştır. Bu gruplarda önerilerin en fazla yapıldığı grup özerk öğrenme ve uygulamalara ilişkin önerilerdir. Bu grupta farklı yöntemlerin ve uygulamaların etkilerini anlamak için çeşitli öneriler sunulmuştur. Bu önerilerin araştırılması, özerk öğrenme alanında daha etkili ve verimli yaklaşımların geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Tablo 4.14: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f
Özerk Öğrenmenin Farklı Konu ve Değişkenlere Göre Araştırılmasına İlişkin Öneriler	T2	Üstbiliş ve özerk öğrenme farklı konu, farklı bağlamlarda incelenebilir.	1
	T58	Özerk öğrenme düzeyini, akademik motivasyon ve öz yeterlilik dışında yordayan değişkenler incelenebilir.	1
	T85	Hemşirelik öğrencilerinde bilgi okuryazarlık becerileri ve etkileyen faktörler incelenebilir.	1
	T91	Özerk öğrenmeye yol açabilecek motivasyon, kültürel faktörler, öğrenme ortamları gibi faktörlerle ilgili çalışmalar yapılabilir.	1
	T133	Öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri ile özerk öğrenmeyi destekleme davranışlarının meslekten memnuniyet değişkenine göre düşük ortalamalar göstermesinin nedenleri incelenebilir.	1
	T139	Daha fazla değişken eklenebilir.	1
	T146	Öğrencilerin özerk gelişimini destekleyen ve engelleyen faktörler araştırılabilir.	1
	T19	Özerk öğrenme becerisinin gelişimini etkileyen faktörler farklı araştırma desenlerinde incelenebilir.	1
	T57	Özerk öğrenme becerilerinde bireysel farklılıkları, farklı öğrenme stratejilerinde ve farklı branşlarda incelenebilir.	1
	T73	Psikolojik faktörler özerk öğrenme ve yaşam boyu öğrenme kapsamında incelenebilir.	1
	T22	Öğretmen özerkliği ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için özerk öğrenen yetiştirme konularında araştırma yapılabilir.	1
	T64	Öğretim görevlilerinin farklı değişkenlere göre özerkliği destekleyici davranışları incelenebilir.	1
	T71	Öğrenci özerkliğine etki eden değişkenler ve öğretmen özerkliği üzerine araştırma yapılabilir.	1
	T111	Özerk öğrenme ve başarı yönelimleri öğretmenin rolü açısından incelenebilir.	1
	T158	Program özerkliği öğretmen özerkliğinden bağımsız bir olgu olarak farklı değişkenlerle ele alınabilir.	1
Öğrenme Ortamları ve Materyaller	T24	Kuantum öğrenme yaklaşımının farklı beceriler (öz yeterlik, akademik benlik, yaratıcı düşünme, kalıcılık, mantıksal düşünme, bilimsel süreç becerileri gibi) üzerine etkisi incelenebilir.	1
	T48	Ders kitapları hazırlanırken özerkliği geliştirmeye ilişkin görev ve seçenekler sunulmalıdır.	1
	T70	Müfredat tasarımcıları ders hedeflerini gözden geçirmelidir.	1
	T74	Ters yüz öğrenme yönteminin farklı değişkenlere olan etkisi incelenebilir.	1

Tablo 4.14: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı (devamı)

T78	Fen öğretiminde özerk öğrenme aktivite ölçeği başka alanlar için uyarlanabilir.	1
T83	Türkiye'deki ders kitapları özerk öğrenme açısından incelenebilir.	1
T126	Dijital öyküleme metinleri ile öğrencilerin zihinsel imaj oluşturma becerileri araştırılabilir.	1
T148	SLP (Kendi Kendine Eğitim Programı) müfredatının uygulanışı başka bir Arap ülkesinde gerçekleştirilebilir.	1
T161	EBA'nın ters yüz öğrenme modeline uygunluğu araştırılabilir.	1

Özerk öğrenmenin farklı konu ve değişkenlere göre araştırılmasıyla ilgili bir dizi öneri sunulmuştur. Bu öneriler, özerk öğrenmenin çeşitli yönlerini daha derinlemesine anlamamızı sağlamak açısından önemlidir. Öneriler incelendiğinde, en çok önerinin sunulduğu grup özerk öğrenmenin farklı değişkenlere göre incelenmesine ilişkin öneriler ile öğrenme ortamları ve materyallerin kullanımının özerk öğrenmedeki etkilerine ilişkindir. Bu öneriler, eğitim alanında bilgi ve uygulamaları artırmayı amaçlamakta, çeşitli değişkenlerin rolünü anlamamıza ve özerk öğrenmeye ilişkin daha etkili stratejilerin belirlenmesine yardımcı olacaktır.

Tablo 4.14: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu	f
Tutuma/ Algıya İlişkin Öneriler	T21	Öğretim programının geliştirilmesi sürecinde öğretmen tutumları incelenebilir.
	T25	Dil öğretmenlerinin portfolyo uygulamasına ilişkin tutum ve inançları incelenebilir.
	T28	Öğretmenler, öğrenciler ve yöneticilerin portföy hakkındaki görüşleri incelenebilir.
	T45	Öğrenen özerkliği konusundaki algı ve tutumlar araştırılabilir.
	T46	Öğrencilerin sorumluluk düşüncesi araştırılabilir.
	T101	Tersine sınıfa ilişkin öğretmenlerin algıları belirlenebilir.
	T46, T113, T137	Müfredat geliştiricileri/ yöneticileri/ idari personelin özerk öğrenme algısı ve görüşleri alınabilir.
	T134	Özerk öğrenme açısından dil öğrencilerinin farklı geribildirim türlerine karşı tutumları incelenebilir.
	T147	Öğretmenlerin algıları ve dil derslerindeki gerçek uygulamalar incelenebilir.
	T152	Öğretmenler özerk öğrenmeyi destekleyici unsurları göz önünde bulundurarak derslerini planlamalı, yöntem ve tekniklerini seçmelidir.
	T156	Farklı öğretim kademelerindeki öğrencilerin özerk öğrenme algıları incelenebilir.

Tutuma/ algıya ilişkin önerilerin verildiği tezlerde en çok tekrar eden öneri 3 tez ile “Müfredat geliştiricileri/ yöneticileri/ idari personelin özerk öğrenme algısı ve görüşleri alınabilir.” önerisidir. Bu öneri, bu bireylerin özerk öğrenme kavramına olan tutumunu ve algısını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu tür tezlerin amacı, eğitim sistemini yönlendiren, kararlar alan bireylerin özerk öğrenme konusundaki bilgi düzeyini, tutumunu anlamak ve değerlendirmektir. Müfredat geliştiriciler, yöneticiler ve idari personelin özerk öğrenme hakkındaki görüşleri, eğitim politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında önemli bir rol oynayabilir. Buna ek olarak bu tür araştırmalar, özerk öğrenmeyi desteklemek ve öğrencilerin özerkliğini artırmak için eğitim sisteminde değişiklikler yapmak isteyenler açısından önemli bir bilgi kaynağı sağlayabilir. Müfredat

geliştiricilerin, yöneticilerin ve idari personelin özerk öğrenme konusundaki tutumu ve algısı, eğitim politikalarının ve programların daha özerklik odaklı olması yönünde yapılan çalışmalara da rehberlik edebilir.

Tablo 4.14: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f
Teşvik Etmeye İlişkin Öneriler	T4	Özerk öğrenmeyi teşvik etmek için teknik ve yöntemler kullanılarak vaka çalışması yapılabilir.	1
	T10	Özerk öğrenmeyi teşvik etmek için kullanılan yöntem ve tekniklerle ilgili eylem araştırması yapılabilir.	1
	T47	İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenenler için özerkliği teşvik etmek amacıyla deneysel araştırmalar yapılabilir.	1
	T52	Öğretmenlerin özerk öğrenmeyi teşvik etmek için kullandıkları yöntemler belirlenebilir.	1

Teşvik etmeye ilişkin önerilerin verildiği tezlerde, özerk öğrenmeyi teşvik etmek için yöntem ve tekniklerin kullanılarak vaka çalışması, eylem araştırması ve deneysel araştırma gibi çeşitli yöntem ve tekniklerin kullanılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu önerilere ek olarak öğretmenlerin özerk öğrenmeyi teşvik etmek için kullandıkları yöntemlerin de belirlenmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin özerk öğrenmeyi desteklemek için hangi stratejileri ve teknikleri kullandığı anlaşılırsa, bu bilgi öğretmen eğitimleri ve öğrenme ortamlarının iyileştirilmesi için değerli bir kaynak olabilir.

Tablo 4.14: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f
Portfolyo Kullanımına İlişkin Öneriler	T5	Bilgisayar tabanlı e-portfolyo oluşturulabilir.	1
	T8	Okuma kurslarında e-portfolyo uygulanabilir.	1
	T17	Yazma dersinde portfolyo kullanımının diğer derslere etkisi incelenebilir.	1

Portfolyo kullanımına ilişkin önerilerin verildiği tezler, portfolyonun bilgisayar tabanlı oluşturulabileceği, okuma kurslarında e-portfolyo kullanılabileceği ve yazma derslerinde portfolyo kullanımının derslere etkisinin incelenebileceği biçiminde öneriler sunulmuştur.

Tablo 4.14: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f
Özerk Öğrenme ile Çeşitli Değişkenler Arasındaki İlişkinin Araştırılmasına İlişkin Öneriler	T16	Özerklik derecesi ile dil becerileri arasındaki ilişki incelenebilir.	1
	T31	İngilizce öğrenmeye ilişkin özerklik algısının genel özerklik algısı, sosyal çevre ya da aile tutumları gibi diğer değişkenlerle ilişkisi araştırılabilir.	1
	T159	Öğrencilerin özerk öğrenme ve yabancı dil kaygı düzeyleri arasındaki ilişki derinlemesine incelenebilir.	1
	T23	Elektronik portfolyolar ve EFL (English as a Foreign Language) ortamlarında özerk öğrenme üzerine çalışılabilir.	1
	T50	Öğrenciler bilgisayar ve internet kullanarak özerk hale getirildikten sonra başarı düzeyleri tespit edilebilir.	1
	T69	Bilgi teknolojilerinin kullanım düzeyi ile özerk öğrenmeye hazır bulunuşluk düzeyleri arasındaki ilişki incelenebilir.	1
	T30	Okuma stratejileri ile kelime bilgisi stratejileri arasındaki ilişki incelenebilir.	1
	T80	İş birlikli öğrenme ve çeşitli diğer faktörler arasındaki etkileşim incelenebilir.	1
	T90	Yaratıcı biliş ve özerk öğrenme arasındaki ilişki farklı değişkenlerle incelenerek genellenebilir.	1
	T6	Öğrencilerin sınıf düzeyleri ile özerk öğrenme düzeyleri arasındaki ilişki incelenebilir.	1
	T29	Öz yeterlik ve özerk öğrenmenin başka değişkenler (yaş, dil yeteneği, zeka, kişilik, bilişsel stil gibi) arasındaki ilişki incelenebilir.	1
	T33	Özerk öğrenme ile öğrencilerin kişilikleri veya özgüvenleri, öğrenci inançları gibi diğer öğrenen özellikleri arasındaki ilişki incelenebilir.	1
	T54	Öğrencilerin notları ile özerk öğrenme arasındaki ilişki incelenebilir.	1
	T88	Özel yetenekli öğrencilerle teknolojinin özerk öğrenme sürecine ilişkisi incelenebilir.	1
	T107	Öğretmenlerin liderlik tarzlarının eğitim başarısıyla ilişkisi incelenebilir.	1
	T112	Öğrencileri motivasyonu ile sınıf dışı etkinliklerin kullanımı arasındaki bağlantı araştırılabilir.	1
	T125	Özerk öğrenme becerileri ile teste hazırlık stratejileri arasındaki ilişki nitel araştırma yöntemleriyle incelenebilir.	1
	T165	Öğrencilerin öz düzenleme ve öz yeterlik algıları arasındaki ilişki incelenebilir.	1

Özerk öğrenmeyle çeşitli değişkenler arasındaki ilişkinin araştırılmasına ilişkin öneriler incelendiğinde, özerk öğrenme düzeyleri ve dil becerileri, özerk öğrenme ve teknoloji, özerk öğrenme ve öğrenci, öğretmen özellikleri gibi gruplar oluşturulmuştur. Öneriler en çok, öğrencilerin ve öğretmenlerin özellikleriyle özerk öğrenme arasındaki ilişkilerin üzerinde durmuştur. Özerk öğrenme ve öğrenci, öğretmen özellikleri arasındaki ilişkileri araştırmak için sunulan önerilerde; öğrencilerin sınıf düzeyleri ile özerk öğrenme düzeyleri arasındaki ilişki, öğrencilerin kişilik özellikleri, özgüven ve inançları ile özerk öğrenme arasındaki ilişki, öğrenci notları ile özerk öğrenme arasındaki bağlantı, özel yetenekli öğrencilerde teknolojinin özerk öğrenme sürecine etki, öğretmenlerin liderlik tarzlarının eğitim başarısıyla ilişki, öğrenci motivasyonu ile sınıf dışı etkinliklerin kullanımı arasındaki ilişki ve öğrencilerin öz düzenleme ile öz yeterlik algıları arasındaki ilişki bulunmaktadır. Bu öneriler, özerk öğrenme ve çeşitli değişkenlerin ilişkisini anlamamıza ve eğitim alanında daha etkili ve öğrenci odaklı stratejilerin belirlenmesine katkı sağlayacaktır.

Tablo 4.14: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f
Örneklere İlişkin Öneriler	T41, T67, T129, T136, T138, T168	Daha büyük örnekleme çalışması yapılabilir.	6
	T42, T167	Farklı sınıf düzeylerinde çalışma yapılabilir.	1
	T59	Yükseköğretimde çalışma yapılabilir.	1
	T65	Özel okullardan katılımcılarla çalışma yapılabilir.	1
	T86	İlköğretim ya da ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerle çalışma yapılabilir.	1
	T96	Okul yöneticileri, öğrenciler, velilerle çalışma yapılabilir.	1
	T105	İngilizce diline ilişkin bölümlerin öğrencileriyle yapılabilir.	1
	T114	Türkiye'deki diğer üniversitelerle yapılabilir.	1
	T121	Cinsiyet grupları heterojen olmalıdır.	1
	T128	Tersine öğrenme farklı dil öğrenme grupları üzerindeki etkisi karşılaştırılabilir (farklı dil seviyeleri, yaş grupları, sosyoekonomik düzeyler vb.) incelenebilir.	1
	T163	Farklı zeka seviyelerindeki öğrencilerle çalışma yapılabilir.	1
	T166	Farklı devlet ve özel üniversitelerinden öğrencilerle çalışma yapılabilir.	1

Örneklemlere ilişkin önerilerin verildiği tezlerde, en sık rastlanan öneri, “Daha büyük örneklem” kullanılması yönündedir. Bu öneri araştırmalarda daha kapsamlı ve temsili sonuçlara ulaşmak için örneklem büyüklüğünün artırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Daha büyük örneklem kullanma önerisi, araştırma sonuçlarının güvenilirliğini ve geçerliliğini artırmak amacıyla örneklem büyüklüğünün önemini vurgulamaktadır. Bu sayede yapılan araştırmalar, daha güçlü bir temele dayanarak daha kesin sonuçlar elde etmeyi ve bu sonuçları daha genellemeye uygun hale getirmeyi amaçlamaktadır.

Tablo 4.14: Tezlerin Önerilere Göre Dağılımı

Kategoriler	Tez Kodu		f
Karşılaştırmaya İlişkin Öneriler	T7	Öğretmenlerin görüş ve uygulamada teşvik etme durumu karşılaştırılabilir.	1
	T56	Genç öğrencilerle yetişkinler arasındaki özerklik algılarındaki fark incelenebilir.	1
	T68	Öğrencilerin özerklik algıları özerk öğrenme merkeziyle ilgili algılarıyla karşılaştırılabilir.	1
	T103	Çevrimiçi farklılaştırılmış okumanın okuduğunu anlama becerisi ve dil öğrenenlerinin özerk öğrenmesi üzerindeki etkinliği karşılaştırılabilir.	1
	T145	Özerk öğrenme stratejilerinin yüz yüze ve çevrimiçi dil eğitiminde farklılıkları incelenebilir.	1

Öğretmenlerin özerk öğrenme konusundaki görüşlerini ve uygulamada teşvik etme durumunun tespit edilmesine, genç öğrencilerle yetişkinlerin özerklik algılarının incelenmesine, öğrencilerin özerklik algılarının özerk öğrenme merkeziyle ilgili algılarıyla kıyaslanmasına, çevrimiçi farklılaştırılmış okumanın okuduğunu anlama becerisi ve dil öğrenenlerin özerk öğrenmesi üzerindeki etkinliği karşılaştırılmasına, yüz yüze ve çevrimiçi dil eğitiminde özerk öğrenme stratejilerinin farklılıklarının incelenmesine ilişkin öneriler sunulmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde sonuç, tartışma ve öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuç ve Tartışmalar

Bu çalışma 1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili olarak yayımlanan 170 lisansüstü tezi inceleyerek alan yazındaki durumu ortaya koymak, eğilimlerin hangi yönde olduğunu tespit etmek için yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda tezler, tez inceleme formundaki değişkenlere göre incelenmiştir ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Alan yazında şu ana kadar yapılan araştırmalar arasında benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yalnızca bir makale bulunmuş ve bu makale Türkiye’de yabancı dil öğreniminde öğrenen özerkliğiyle ilgili 2009-2019 yılları arasındaki nitel araştırmaların meta-sentezini yapmıştır. Özer ve Yükselir (2021) çalışmalarında son on yılda eğitim alanında meta-sentez yöntemlerine ilişkin bir artış görüldüğünü, bununla birlikte Türkçe bağlamında hala meta-sentez çalışmalarının sınırlı sayıda olduğunu söylemişlerdir. Benzer bir çalışmaya ulaşılmaması ve böyle bir çalışmanın daha önceden yapılmamış olması nedeniyle bu çalışmanın sonuçları belirli başlıklar altında tartışılmıştır.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin yayım yıllarına yönelik sonuçlar

Çalışma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımında, Türkiye’de ilk özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği çalışması 1990 yılında doktora teziyle başlamıştır. 2019-2022 yılları arasında genel olarak lisansüstü tez sayısı artmıştır. Bu konuyla ilgili ilk yüksek lisans tezine ise 1997 yılında başlamıştır. 2021 ve 2022 yıllarında özellikle yüksek lisans tezlerinin sayısı oldukça yüksektir. Benzer şekilde, doktora tezlerinin en yoğun olduğu yıllar 2016, 2018 ve 2019 olduğu görülmüştür. Ancak,

2023 yılında tez sayısında belirgin bir azalma gözlenmiştir. Bu durum, gelecek yıllarda yapılan tezlerin içeriğine odaklanırken özerk öğrenme konusunun vurgulanması gerektiği düşüncesini beraberinde getirmektedir. Gelecekteki çalışmalarda, özellikle bu alana yönelik araştırmaların ve uygulamaların artırılması gerektiği düşünülmektedir.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin yayım diline yönelik sonuçlar

Tezler yayım dillerine göre incelendiğinde hem yüksek lisans tezinde hem doktora tezinde İngilizce tezlerin daha fazla olduğu görülmektedir. İngilizce tezlerin çoğunlukta olmasının nedeni özerk öğrenmenin İngilizce ve yabancı dil öğretimi alanından gelmesi ve araştırmacıların da bu konuyla ilgilenmesi olabilir. 2009-2019 yılları arasında Türkiye’de yabancı dil öğreniminde öğrenen özerkliğiyle ilgili nitel çalışmalardan meta-sentez yapan Özer ve Yükselir (2021) çalışmalarına dahil ettikleri 13 makalenin de İngilizce olduğu görülmüştür. Özer ve Yükselir’in (2021) çalışması ile bu çalışma arasında bazı farklılıklar bulunmasına karşın her iki çalışmada da İngilizce çalışmaların çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Türkçe alanında yapılan çalışmalarda özerk öğrenme konusuna rastlanmaktadır. Ancak disiplinlerarası bir yaklaşımla, özerk öğrenme kavramı farklı bağlamlarda Türkçe çalışmalara uygulanması önemlidir. Böylece, özerk öğrenme kavramı dil öğrenme süreçlerinin yanı sıra edebiyat, sınıf eğitimi, fen gibi çeşitli alanlarda da nasıl kullanılabileceği incelenmelidir. Ayrıca özerk öğrenmenin diğer disiplinlerle nasıl ilişkilendirilebileceği ve nasıl destekleyici bir rol oynayabileceği de araştırılmalıdır.

Sonuç olarak özerk öğrenme konusunda Türkçe çalışmaların çeşitlendirilmesi, farklı bağlamlarda değerlendirilmesi ve disiplinlerarası bir yaklaşımla ele alınması, diğer ilgili alanlarda da kapsayıcı ve zengin bir bilgi birikimi sağlayacaktır. Bu sayede özerk öğrenme kavramı Türkçe çalışmalarda daha etkin ve verimli bir biçimde kullanılabilir hale geleceğinde Türkçe çalışmalara yer verilmelidir.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin türlerine yönelik sonuçlar

Çalışmada incelenen 170 lisansüstü tezde yüksek lisans tez çalışmalarının sayısının doktora tez çalışmalarına göre daha fazla olduğu gözlemlenmiştir. Bu sonuç birkaç önemli faktörü yansıtmaktadır. İlk olarak, yüksek lisans programlarına kayıtlı ve katılan öğrenci sayısının doktora programlarına kayıtlı öğrenci sayısından daha fazla

olması tez çalışmalarının sayısal dağılımını açıklamak için önemli bir etkidir. Ayrıca, doktora tezleri genellikle daha derinlemesine bir uzmanlık gerektirir ve daha uzun bir süreci kapsar. Bu uzmanlık ve süreç faktörleri, doktora tezlerinin yürütülmesi için daha fazla zaman ve emek harcanmasını gerektirir. Bu nedenle, yüksek lisans tezleri daha hızlı ve daha kısa bir zaman diliminde tamamlanabilirken, doktora tezleri daha fazla zaman ve çaba isteyebilir. Bu da yüksek lisans tezlerinin sayıca daha fazla olmasını destekleyen bir etkidir.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin enstitülere yönelik sonuçlar

Yapılan tezler en çok eğitim bilimleri ve sosyal bilimler enstitüsüne bağlı olarak gerçekleştirilmiştir. Bu iki enstitüde yapılan tez çalışmalarının sayısı diğer enstitülere kıyasla oldukça fazladır. Fen bilimleri, lisansüstü, eğitim, sağlık bilimleri, bilim ve insan bilimleri enstitüsüne bağlı özerk öğrenmeyle ilgili yapılan tez sayısı ise daha azdır. Enstitülere yönelik yapılan incelemede, eğitim bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında büyük çoğunlukla yüksek lisans tezlerine odaklanıldığı ve çalışıldığı görülmüştür.

Özerk öğrenme konusunda yapılan tezlerde çeşitliliği artırmak ve farklı disiplinlerden bakış açıları kazandırmak adına teşvik edici bir yaklaşım benimsenmelidir. Eğitim bilimleri ve sosyal bilimler enstitüsü dışındaki diğer enstitülerde de özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularına odaklanan çalışmaların yapılmasını teşvik eder nitelikte olmalıdır. Böylece, fen bilimleri, sağlık bilimleri ve diğer enstitülerde de bu konularda yapılan tez çalışmaları artacak ve çeşitli disiplinlerin bakış açılarından zenginleştirilmiş bilimsel araştırmalar elde edilecektir. Bu sayede özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği alanında daha kapsamlı ve kapsayıcı sonuçlar elde edilecek, eğitim alanında çeşitlilik ve ilerleme sağlanacaktır.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin bölümlere yönelik sonuçlar

İngilizce öğretmenliği alanında yapılan tezlerin sayısı diğer bölümlere kıyasla belirgin bir çoğunluğu oluşturduğu gözlemlenmektedir. Bu durumun nedeni, özerk öğrenme konusunun yabancı dil öğretimi alanında önemli bir konu olarak kabul edilmesi ve bu alanda yapılan araştırmaların geniş bir yer kaplaması olabilir. Eğitim bilimleri, fen bilgisi öğretmenliği, batı dilleri ve edebiyatı, bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi,

Türkçe eğitimi ve hemşirelik, matematik ve fen bilimleri ve temel eğitim, dilbilim, endüstriyel teknoloji eğitimi, uzaktan eğitimi, alman dili eğitimi, eğitim, beden eğitimi ve spor bilimleri, psikoloji ve İngiliz dili edebiyatı bölümlerinde yapılan tez sayısı azdır. Diğer bölümlerde yapılan özerk öğrenme tezlerinin sayısının az olması, bu alanlarda özerk öğrenme konusunun henüz yeterince keşfedilmemiş veya vurgulanmamış olabileceğini düşündürmektedir. Bu durum, diğer bölümlerde de özerk öğrenme konusuna daha fazla odaklanması, bu konuda yapılan tezlerin artırılması ve özerk öğrenmenin farklı disiplinlere olan katkılarının daha iyi anlaşılması için teşvik edici önlemlerin alınmasını gerektirebilir. Özellikle dilbilim, fen bilgisi öğretmenliği, batı dilleri ve edebiyatı, bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi gibi alanlarda özerk öğrenmeye dair yapılan sınırlı sayıdaki tezin artırılması, bu disiplinlerdeki öğrenciler ve akademisyenler arasında özerk öğrenme konusuna olan farkındalığın ve ilginin artmasını sağlayabilir. Böylece farklı disiplinlerin özerk öğrenme alanına katkısı, literatürde çeşitlilik ve zenginlik sağlayarak eğitim alanında daha kapsamlı bir bilgi birikiminin oluşmasına katkıda bulunacaktır. Bununla birlikte, özerk öğrenme kavramının toplumsal ve kültürel bağlamda Türkçe dil ve edebiyat çalışmalarına nasıl entegre edilebileceği üzerinde de durulması gereken önemli bir konudur. Bu tür çalışmalar, dil ve edebiyatın Türk kültürü ve kimliğiyle olan etkileşimini anlamak ve özerk öğrenme yöntemlerinin toplumsal faydaya nasıl dönüştürülebileceğini incelemek adına büyük katkı sağlayabilir.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin örneklemlerine yönelik sonuçlar

Araştırmalarda çoğunlukla amaçlı ve uygun örneklem yöntemleri kullanılmıştır. Katılımcı sayısına gelince, tezlerde genellikle 0-100 kişilik gruplarda yoğunlaşma görülmüştür. En az kullanılan örneklem büyüklüğü ise 600 ve üzeri kişilik gruplardan oluşmaktadır. Tezlere dahil edilen katılımcıların eğitim düzeyi çoğunlukla lisans öğrencilerinden oluşmaktadır. Lisans öğrencilerini, ortaokul öğrencileri ve lisans mezunu öğretim elemanları takip etmektedir. Tezlerde katılımcı eğitim düzeyinin en az tercih edilenleri ön lisans ve doktora öğrencileridir. Türkiye’de yabancı dil öğreniminde öğrenen özerkliğiyle ilgili nitel araştırmaların meta-sentezine dayalı yapılan bir çalışmada, Türkçe bağlamında ortaokul ve lise öğrencilerinin özerk dil öğrenimi alanındaki deneyimlerine ilişkin akademik çalışmaların eksik olduğu belirlenmiştir (Özer & Yükselir, 2021). Bu farklılığın Özer ve Yükselir’in (2021) çalışmada sadece 13 nitel

araştırmayı incelemesiyle ilişkilendirilebilir. Bu tespitler, gelecekte yapılan araştırmalarda daha farklı eğitim düzeylerini ve katılımcı gruplarını içerecek şekilde örneklem seçiminin önemini vurgulamaktadır. Ayrıca, özerk öğrenme alanında daha geniş ve kapsamlı araştırmaların yapılması, özellikle eksikliği belirlenen gruplarda daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin yöntemlerine yönelik sonuçlar

Yapılan tezlerde araştırma desenlerine göre üç ana kategori belirlenmiştir: Nicel, nitel ve karma. İncelenen tezlerde en yaygın olarak tercih edilen yöntem nicel araştırma ve bu yöntemle gerçekleştirilen desenlerin içinde en sık kullanılanı ise tarama desendir. Diğer yandan, en az tercih edilen desenler ise eylem araştırması, nedensel, etnografik, çeşitleme ve iç içe karma desenlerdir. Nicel yöntemlerden olan tarama desenin yanı sıra diğer desenlerde de kullanılmıştır. Nitel yöntem ise eylem araştırması ve etnografik desenlerle ilişkilendirilmiştir. İç içe karma desen ise karma yöntemdir. Ancak yapılan tezlerde araştırmacıların araştırma yöntemi ve deseni kavramlarında belirsizlik ve karışıklık yaşadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle bazı tezler, yöntem ve desenlerin daha bütüncül bir şekilde incelenmesi ve tanımlanması için titizlikle yapılmıştır. Sonuç olarak, araştırmaların yöntem ve desen tercihleri açısından farklılık gösterdiği ve araştırmacıların bu konuda bazı karışıklıklar yaşadığı görülmüştür. Bu durum, gelecekte yapılan çalışmalarda daha net ve açık bir şekilde yöntem ve desen seçiminin önemini vurgulamaktadır. Araştırmacıların kavramları net bir şekilde tanımlamaları ve araştırma sürecinde uygun yöntem ve desenleri seçmeleri, bilimsel çalışmaların kalitesini artıracak ve sonuçların daha güvenilir olmasını sağlayacaktır.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin veri toplama araçlarına yönelik sonuçlar

Araştırmalarda en sık tercih edilen veri toplama araçları anket ve görüşme formudur. Anket, araştırmalarda en yaygın kullanılan veri toplama aracı olarak öne çıkmaktadır. Görüşme formu ise anketin ardından en çok tercih edilen veri toplama aracıdır. Bu veri toplama araçlarını özerk öğrenme ölçeği, başarı testi, kendi kendine öğrenmeyle ilgili ölçekler takip etmektedir. Veri toplama araçlarının sorularının çeşitliliğine baktığımızda ise likert tipi ölçeklerin ve açık uçlu soruların diğer çeşitlere

göre daha sık kullanıldığı gözlemlenmiştir. Bu sonuçların sebebi, araştırmalarda kullanılan veri toplama araçlarının yaygın olarak anket ve görüşme formuna dayanmasından kaynaklanabilir. Özer ve Yükselir'in (2021) yaptığı çalışmada da benzer şekilde görüşme ve yansıtma yazılarının en sık kullanılan veri toplama araçları olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, benzer sonuçların bu çalışmada da görülmesi oldukça anlamlıdır. Ayrıca toplam frekansın incelenen araştırma sayısından fazla olması, bazı araştırmalarda birden çok veri toplama aracının kullanıldığı anlamına gelmektedir. Bu da araştırmalarda veri toplama yöntemlerinin çeşitliliğine ve karmaşıklığına işaret etmektedir.

Çalışmanın sonucu, araştırmacıların tercihlerini yansıtmaktadır ve tez çalışmalarında en çok kullanılan veri toplama araçlarının anketler ve görüşme formları olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, gelecekte araştırma yapacak araştırmacılar için, araştırma tasarımını şekillendirirken ve yöntemleri seçerken, veri toplama araçlarının özenle seçilmesinin ve uygun yöntemlerin belirlenmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin amaçlarına yönelik sonuçlar

Yapılan analizler neticesinde, 170 tezin değerlendirilmesi sonucunda 106 farklı amaç belirlendi ve bu amaçlar 5 farklı başlık altında sınıflandırılmıştır. Tezlerin genel olarak odaklandığı ana konu, özellikle özerk öğrenme alanında görüşlerin belirlenmesi ve incelenmesidir. Bu tezlerde, özellikle İngilizce öğretmenleri ve okutmanlarının görüşlerine yoğunlaşıldığı ve onların perspektifleri üzerinde durulduğu gözlemlendi. Bu sonuçlar, özerk öğrenme konusunda yapılan tezlerin genellikle öğretmenlerin ve okutmanların düşüncelerine odaklandığını göstermektedir. Bu durum, bu grupların özerk öğrenme süreçlerine ve yaklaşımlarına daha fazla dikkat çekilmesini ve bu alandaki araştırmaların daha geniş bir katılımcı grubuna yönelmesini önermektedir. Özellikle diğer öğrenci gruplarının, öğretmenlerin ve akademisyenlerin özerk öğrenme konusundaki görüşleri de incelenerek, daha kapsamlı bir perspektif elde edilebilir ve özerk öğrenme alanında daha kapsayıcı sonuçlar elde edilebilir. Özerk öğrenmeyle ilgili görüşleri belirlemeyi amaçlayan tezlerde en az üzerinde durulan Türkçe öğreten okutmanların, Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin, İngilizce öğretmenliği alanında yüksek lisans yapan öğrencilerin, velilerin, İngilizce müfredat geliştiricilerin özerk öğrenmeyle ilgili

görüşleridir. Bu sonuçlar, grupların perspektiflerinin özerk öğrenme konusunda daha fazla incelenmesi ve araştırmalara daha kapsamlı bir şekilde dahil edilmesi gerektiğini göstermektedir. Böylece elde edilen veriler, özerk öğrenme konusundaki araştırmaların daha çeşitli ve kapsayıcı olmasını sağlayacak ve alanda daha geniş bir bilgi birikiminin oluşmasına katkıda bulunacaktır.

Özerk öğrenmenin etkisini belirlemeyi amaçlayan tezlerde en çok araştırılan konular yüz eğitim modeli kullanımının özerk öğrenmeye etkisi, portfolyonun öğrenme özerkliğine etkisi, bilgisayar destekli dil öğrenimi ortamının özerk öğrenmeye etkisi ve İngilizce öğrenenlerin okumada öğrenen özerkliğini geliştirmedeki etkisidir. Bu konudaki araştırmalar, özerk öğrenme süreçlerine farklı yaklaşımların ve araçların etkisini belirlemeyi hedeflemiştir. Bununla birlikte daha az üzerinde durulan ve daha az araştırılmış konu başlıkları şunlardır: İlkokulda özerk öğrenmenin etkililiği, içsel motivasyonun özerk öğrenmeye etkisi, yabancı dil olarak İngilizce öğrenen Türk öğrencilerin bağımsızlığını etkileyen faktörler, kimya laboratuvarında öğrenci başarısı, öğrenme hazırbulunuşluğu, laboratuvar becerilerine yönelik endişenin birbiri üzerindeki etkisi, yazma becerisinde düzeltici dönüt türünün yazma becerisindeki özerklik düzeyinin gelişimine etkisi, özerk öğrenme bağlamında yazma becerisinin farkındalık düzeylerine etkisi, bilişötesi stratejilerinin ve öz yeterliliğin yabancı dilde yazmaya etkisidir. Bu konulardaki araştırmaların sayısının daha az olması, bu alanlarda daha fazla çalışmanın yapılmasını ve özerk öğrenme süreçlerine daha farklı açılardan bakılmasını önemli kılmaktadır. Bu şekilde elde edilen sonuçlar, özerk öğrenmenin farklı yönlerinin daha iyi anlaşılmasına ve eğitim alanında daha etkili uygulamaların geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Özerk öğrenmeyle ilişkisini belirlemeyi amaçlayan tezlerde en çok üzerinde durulan konular akademik başarı ile özerk öğrenme ilişkisi, öğrencilerin teknolojiyle kendi kendine öğrenmesi ile akademik başarıları arasındaki ilişki, üstbilişsel stratejiler, kelime öğrenme stratejileri, öz yeterlik ile özerk öğrenme arasındaki ilişkidir. Yaşam boyu öğrenme ile özerk öğrenme arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışma sayısının sınırlı olması, bu alanda daha fazla araştırmanın yapılmasının önemini vurgulamaktadır. Bu eksikliğin üstesinden gelmek için farklı çalışmaların yapılması önemlidir. Bu alanda yapılacak yeni çalışmalarla farklı yaş gruplarına odaklanılabilir, uzun süreli takip çalışmaları yapılabilir, farklı bağımsız değişkenlerin etkisi incelenebilir. Bu tür

alışmalar, zerk öğrenme ve yaşam boyu öğrenme arasındaki ilişkiyi daha iyi kavramamızı ve eğitim stratejilerini daha etkili geliştirmemizi sağlayabilir.

Özerk ğrenmede durum belirlemeyi amaçlayan tezlerde en çok öğrencilerin özerk öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeyleri üzerine çalışma yapılmıştır. Bu tür tezler öğrencilerin özerk öğrenme becerilerini anlamak için önemli veriler sağlar ve öğrencilerin öğrenmeye ilişkin motivasyon, öz yeterlik inancı, kendi kendine düzenleme yetenekleri gibi özelliklerini değerlendirerek, öğrencilerin özerk öğrenme için ne kadar hazır olduklarını ortaya koymaktadır. İngilizce ders kitaplarının özerk öğrenmeye katkısı üzerine yapılan tezler, öğrencilerin ders kitapları aracılığıyla özerk öğrenme becerilerini nasıl geliştirebileceklerini araştırmıştır. Bu tezler, ders kitaplarının içeriği ve tasarımının özerk öğrenme süreçlerini nasıl etkilediğini ortaya koymuştur. Teknoloji / web 2.0 ile geliştirilen ortamların özerk öğrenme düzeylerini inceleyen tezler, dijital araçların öğrencilerin özerk öğrenme becerilerini nasıl destekleyebileceğini araştırmıştır. Bu alışmalar, çevrimiçi kaynakların ve öğrenme platformlarının özerk öğrenmeye katkısını anlamak için önemlidir. Öğretmen adaylarının özerk öğrenme becerilerinin çeşitli değişkenlere göre incelendiği tezler, öğretmen adaylarının özerk öğrenme potansiyellerini anlamak amacıyla yapılmıştır. Bu alışmalar, gelecekteki öğretmenlerin özerk öğrenme süreçlerine nasıl yaklaştıklarını ve geliştirmeye yönelik hangi alanlara odaklanılması gerektiğini belirlemeye yardımcı olur. Özerk ğrenme becerilerinin belirlenmesi için daha kapsamlı araştırmalara ihtiyaç vardır. Özerk ğrenme becerilerini belirlemek, bireylerin öğrenme süreçlerini daha iyi anlamak ve geliştirmek için önemli bir adımdır. Ayrıca, zerk öğrenme becerilerinin farklı eğitim ortamlarında nasıl farklılık gösterebileceğini ve bu becerilerin öğrenme başarısı ve kişisel gelişim üzerindeki etkilerini anlamak için daha fazla uzun vadeli çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Türkçe ğretiminde ders kitaplarının özerk öğrenmeye katkısının, 2018 ğretim programıyla özerk öğrenmenin ilişkisinin ve harmanlanmış öğrenme ortamının bağımsız öğrenme becerilerini destekleme durumunu inceleyen tezlerin yetersiz olması, bu konuların hala araştırılması gereken alanlar olduğunu göstermektedir. Bu tür araştırmaların sayısının sınırlı olması, Türkçe ğretimi ve öğrenme programlarının ğrenci özerkliğini ve harmanlanmış öğrenme ortamının öğrencilerin bağımsız öğrenme becerilerini nasıl etkilediği konusunda daha derinlemesine anlayışa ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu tek çalışmanın sonuçları elbette değerlidir ve özerk öğrenmeyle Türkçe ğretimi veya

harmanlanmış öğrenme ortamının etkileşimi hakkında bir perspektif sunabilir. Ancak, genellemeler yapabilmek ve bu konularda daha sağlam sonuçlara ulaşabilmek için daha fazla araştırmanın yapılması gerekmektedir.

Model ya da program tasarlamaya yönelik çalışmaların belirlenmesini amaçlayan tezler arasında en yoğun olarak İngilizce öğretmenlerinin bu konudaki uygulamalarının araştırıldığı tezler yapılmıştır. Bu tezler, İngilizce öğretmenlerinin özerk öğrenmeyi teşvik etmek için kullandıkları yöntemleri, stratejileri ve öğrencilere sundukları özerklik destekleyici araçları belirlemeyi hedeflemiştir. İngilizce öğretmenlerinin bu alanda yaptığı uygulamaların belirlenmesi, özerk öğrenmeyi desteklemek için eğitimde kullanılabilecek etkili yaklaşımları anlamamıza ve diğer derslerde de benzer uygulamaların geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Bu tür çalışmaların değeri, öğretmenlerin özerk öğrenmeyi teşvik eden ve öğrencilerin bağımsız öğrenme becerilerini geliştiren öğretim stratejilerini belirlememize yardımcı olmasıdır. Eğitimde öğrenci merkezli yaklaşımların önem kazandığı günümüzde, özerk öğrenme becerilerinin öğrencilere kazandırılması ve desteklenmesi giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Ancak, yine de bu alanda daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır. Çünkü özerk öğrenmeyi desteklemek için kullanılan yöntemler ve stratejiler, öğretmenlerin eğitim seviyelerine, deneyimlerine ve öğrenci profillerine göre farklılık gösterebilir. Dolayısıyla, farklı öğretmen profilleri ve eğitim ortamlarında yapılan çalışmalarla, daha kapsamlı ve çeşitli sonuçlara ulaşmak mümkün olabilir. Sonuç olarak, İngilizce öğretmenlerinin özerk öğrenmeyi geliştirmeye yönelik uygulamalarını incelemeye yönelik bu tür çalışmalar, öğretmenlerin bu alandaki rollerini ve etkili uygulamaları anlamamızı sağlamaktadır. Ancak, bu alandaki araştırmaların çeşitlendirilerek ve daha geniş örneklem grupları ile yapılması, eğitim sistemi içerisinde özerk öğrenmeyi daha da yaygınlaştırmak ve güçlendirmek için önemlidir.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin bulgularına yönelik sonuçlar

Tezlerde elde edilen bulgular, özerk öğrenmeyi geliştirme amacıyla yapılan uygulamalar ve yöntemlerle ilgili 9 başlığa ayrılmıştır. Bu bulgulardan en çok tekrar edenleri özerk öğrenme geliştiricilerine ilişkindir ve şu şekilde özetlenebilir: “Ters yüz öğrenme modeli öğrenenlerin akademik başarılarını, motivasyonlarını ve teknolojiyle

özerk öğrenme becerilerini artırmıştır.”. Bu modelin kullanımı öğrencilerin öğrenme sürecini aktif hale getirmiş ve onları daha bağımsız öğrenmeye yönlendirmiştir. Aynı zamanda, teknolojiyle etkileşimi artırarak öğrencilerin özerk öğrenme becerilerini güçlendirmiştir. “Üstbilişsel stratejilerin kullanımı özerkliği arttırmaktadır.”. Bu stratejiler, öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha iyi planlama, izleme ve değerlendirme becerileri kazanmalarına yardımcı olmuştur. “Ters yüz eğitim modeli etkinliklerinin öğrencilerin sorumluluk alma, motivasyonu artırma ve teknolojiyle özerk öğrenme becerilerinde artış görülmüştür. Dil becerilerini ve teknolojik yaklaşımları olumlu etkilemiştir.”. Bu model, dil becerilerini ve teknolojik yaklaşımları da olumlu bir şekilde etkilemiştir. “Dil öğrenme stratejileri dinlediğini anlama başarısını geliştirmektedir.”. Bu stratejiler, öğrencilerin dil becerilerini güçlendiren ve öğrenmeye karşı daha özgüvenli bir tutum geliştirmelerine katkı sağlamıştır. Bu veriler, özerk öğrenmeyi teşvik eden çeşitli stratejilerin ve yöntemlerin öğrencilerin akademik başarılarını, motivasyonlarını, özerkliklerini ve dil becerilerini artırdığını göstermektedir. Özellikle ters yüz öğrenme modelinin önemi vurgulanmaktadır. Bu sonuçlar eğitimciler ve eğitim politikası oluşturucuları için değerli bilgiler sunmakta ve öğrencilerin özerk öğrenme becerilerini geliştirmek için etkili stratejilerin belirlenmesine katkı sağlamaktadır. Ancak, bu alan üzerinde daha fazla araştırma yapılması ve farklı eğitim ortamlarında uygulanan yöntemlerin etkisini değerlendiren çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Beceri ve motivasyona ilişkin tezlerin sayısının az olması, bu alanda daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Ancak mevcut tezlerden elde edilen sonuçlar, özerk öğrenmenin yazma becerisi üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermektedir. Birinci sonuca göre, “Weblog destekli yazma eğitimi, yazma performansını geliştirmektedir.”. Weblogların (bloglar) kullanımı, öğrencilere yazma sürecinde daha özgür ve bağımsız bir alan sağlar ve yazma deneyimlerini daha zengin ve kişisel hale getirir. Bu şekilde, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirerek, daha iyi yazılar üretmelerine olanak tanır. İkinci sonuca göre ise, “Özerk öğrenme odaklı yazma becerisi uygulamaları yazmaya yönelik tutumu ve motivasyonu artırmaktadır.”. Öğrencilere daha fazla özerklik ve kendi öğrenme süreçlerini yönlendirme imkanı tanımak, yazma etkinliklerine daha olumlu bir şekilde yaklaşmalarını ve yazma becerilerini daha istekli bir şekilde geliştirmelerini sağlar. Bu sonuçlar, özerk öğrenmenin yazma becerisi üzerinde olumlu etkileri olduğunu ve öğrencilerin yazma sürecini daha

etkili ve keyifli hale getirdiğini göstermektedir. Bu nedenle, daha fazla araştırma yapılması ve özerk öğrenme odaklı yazma becerisi uygulamalarının farklı öğrenme ortamlarında ve dil becerileri düzeylerine göre etkilerinin daha detaylı olarak incelenmesi önemlidir. Bu tür araştırmalar, öğrencilere yazma becerisi kazandırmak ve yazma motivasyonunu artırmak için etkili yöntemlerin belirlenmesine yardımcı olabilir.

1990-2023 yılları arasında özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında yapılmış tezlerin önerilere yönelik sonuçlar

8 başlık altında kategorilendirilen önerilerde, özerk öğrenme konusunun farklı açılardan ve bağlamlardan ele alınması, değişkenlerin çeşitliliğine dikkat çekilmesi ve farklı araştırma desenlerinin kullanılması önemslenmektedir. Tezler çoğunlukla özerk öğrenmenin farklı konu ve değişkenlere göre araştırılmasıyla ilgili öneriler sunmuştur. Bu öneriler, özerk öğrenme alanında daha kapsamlı ve çeşitli çalışmaların yapılmasına katkı sağlayabilir.

Tezde en yaygın tekrar eden öneri, örneklem büyüklüğünün artırılmasıdır. Bu nedenle araştırmacılar, daha geniş ve çeşitli bir katılımcı grubuyla çalışmayı düşünebilirler. Öte yandan, portfolyo kullanımına ilişkin önerilerin sayısı diğer başlıklara kıyasla daha azdır. Portfolyo kullanımına ilişkin daha fazla çalışma ve öneriye ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırmacılar, öğrencilerin portfolyo kullanımı ve etkinliği üzerine daha fazla çalışma yapabilirler. Ayrıca, portfolyonun öğrenme süreçlerine ve öğrenci performansına olan etkisi hakkında daha fazla görüş ve veri toplanabilir. Bu, portfolyo kullanımının avantajlarını ve sınırlılıklarını daha iyi anlamamıza yardımcı olabilir.

5.2. Öneriler

Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliğiyle ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesiyle elde edilen verilerin bulgu ve sonuçları dikkate alınarak önerilerde bulunulmuştur.

- Yapılan tezlerin büyük bir çoğunluğu İngilizce olarak yayımlanmıştır. Bu nedenle, Türkçe dilinde yapılan çalışmaların sayısının artırılması ve Türkçe kaynakların yayımlanması önemlidir. Böylece, yerli akademisyenlerin ve öğrencilerin de daha kolay erişebileceği kaynaklar oluşturulabilir ve Türkçe alan yazındaki boşluk doldurulabilir.

- Yapılan tezlerin büyük bir kısmı eğitim bilimleri enstitüsüne bağlı olarak gerçekleştirilmiştir. Diğer disiplinlerde de özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularında çalışmaların yapılmasını teşvik etmek önemlidir. Farklı disiplinlerden bakış açıları, özerk öğrenme alanında daha kapsamlı bir bilgi birikimine katkı sağlayabilir.

- Yüksek lisans tezleri yapılan lisansüstü tezlerin çoğunluğunu oluşturmaktadır. Doktora düzeyinde yapılan araştırmaların sayısının artırılması, daha derinlemesine ve kapsamlı çalışmaların yapılmasına olanak sağlayacaktır. Doktora düzeyinde yapılan tezler, özerk öğrenme alanında daha ileri düzeyde uzmanlaşma ve detaylı analizlerin yapılmasına imkan sağlayabilir.

- İngilizce öğretmenliği bölümlerinde yapılan tezlerin sayısı diğer bölümlere göre daha fazladır. Özerk öğrenme ve öğrenci özerkliği konularının diğer bölümlerde de araştırılması ve bu alanlarda da farkındalığın artırılması sağlanabilir.

- Anketler ve görüşmeler, yapılan tezlerde en çok kullanılan veri toplama araçlarıdır. Farklı veri toplama yöntemlerinin kullanılması, daha geniş ve kapsamlı bir veri setinin elde edilmesini sağlayabilir. Nitel araştırmaların kullanımı, özellikle öğrenci ve öğretmenlerin özerklik algılarını ve özerk öğrenme deneyimlerini daha derinlemesine anlamak için işe koşulabilir.

- Araştırmalarda çoğunlukla likert ve açık uçlu sorular kullanılmıştır. Araştırmacılar, veri toplama araçlarının çeşitliliğini artırarak daha geniş bir perspektif elde edebilirler. Farklı ölçekler, anketler ve gözlem araçları kullanılarak daha kapsamlı veri toplama yöntemleri geliştirilebilir.

- Tezlerde genellikle İngilizce öğretmen ve okutmanlarının özerk öğrenmeye ilişkin görüşleri ve üniversite öğrencilerinin özerk öğrenmeye ilişkin algıları üzerinde durulmuştur. Gelecekteki araştırmalar, diğer öğretmen gruplarının ve öğrenci popülasyonlarının perspektiflerini de dahil edebilir.

- Nicel yöntemler yapılan tezlerde daha yaygın olarak kullanılmıştır. Nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanılması, daha kapsamlı ve anlamlı sonuçlar elde edilmesini sağlayabilir.

- Öğrencilerin özerk öğrenme becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalar artırılmalıdır. Öğrencilerin özerklik düzeylerini artıran etkili stratejilerin belirlenmesi ve bu stratejilerin eğitimde yaygınlaştırılması önemlidir.

- Öğretmenlerin özerk öğrenme konusundaki uygulamalarını ve yöntemlerini belirlemek için daha fazla çalışma yapılmalıdır. Öğretmenlerin bu alanda kullandıkları etkili stratejiler, diğer öğretmenlerle paylaşılabilir ve eğitimde özerk öğrenmeyi desteklemek için daha fazla yöntem geliştirilebilir.

- Özerk öğrenmeyi teşvik eden ve destekleyen çevrimiçi kaynakların ve öğrenme platformlarının etkisi daha ayrıntılı olarak incelenmelidir. Bu tür kaynakların ve platformların öğrencilerin özerklik düzeylerini nasıl etkilediği belirlenmelidir.

- Öğrencilerin özerk öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeyleri ve özerk öğrenme becerileri daha kapsamlı olarak incelenmelidir. Bu tür çalışmalar, öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha iyi anlamamıza ve onların özerk öğrenme potansiyellerini belirlememize yardımcı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Afacan Adanır, G. & Gülbahar, Y. (2023). Çevrimiçi Öğrenmede Öğrenci Özerkliği: Ölçek Geliştirilmesi ve Doğrulanması. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 13(1), 116-125.
- Akan, A. (2020). *Sınıf Öğretmenlerinin Duygusal Zeka Düzey ile Öğrenen Özerkliğini Destekleme Düzeyi ile İlişkisinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akar, Ç. S. (2022). *Youtube'nin Türkiye'de İngilizce Öğrenenlere Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akbaş, O. & Özdemir, S. M. (2002). Avrupa Birliğinde Yaşam Boyu Öğrenme. *Milli Eğitim Dergisi*, 155-156.
- Akdemir, E. (2020). *Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eğitim Felsefeleri ile Özerklik Destekleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akgündüz, D. (2013). *Fen Eğitiminde Harmanlanmış Öğrenme ve Sosyal Medya Destekli Öğrenmenin Öğrencilerin Başarı, Motivasyon, Tutum ve Kendi Kendine Öğrenme Becerilerine Etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akman, E. & Bircan, M. A. (2021). Öğrencilerin Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme ve Bilgisayarca Düşünme Becerilerinin İncelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(1), 12-22.
- Alkan, F. ve Erdem, E. (2013). Kendi kendine öğrenmenin laboratuvarı başarı, hazırbulunuşluk, laboratuvar becerileri tutumu ve endişeye etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 15-26.
- Alonazi, S. M. (2017). The Role of Teachers in Promoting Learner Autonomy in Secondary Schools in Saudi Arabia. *English Language Teaching*, 10(7), 183-202.
- Ay, Y. (2010). *Kuantum Öğrenme Modeline Dayalı Fen ve Teknoloji Eğitiminin İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarı, Derse Yönelik Tutum ve Kendi Kendine Öğrenme Becerileri Üzerine Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Aydede, M. N. & Kesercioğlu, T. (2012). Aktif öğrenme uygulamalarının öğrencilerin kendi kendine öğrenme becerilerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(43), 37-49.
- Aydınlı, S. (2015). Tasarım eğitiminde yapılandırıcı paradigma: "Öğrenmeyi Öğrenme". *Tasarım+Kuram*, 11(20), 1-18.
- Aydoğdu, C. (2009). Yabancı Dil Öğretiminde Otonom Öğrenme: Neden ve Nasıl? Autonomous Learning In Foreign Language Teaching: Why And How?. *Journal of International Social Research*, 2(8), 68-74.
- Aykul, M. A. & Ozan, C. (2023). Kendi Kendine Öğrenme Öz Değerlendirme Ölçeğinin Uyarlanması ve Üniversite Öğrencilerinin Kendi Kendine Öğrenme Algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(2), 685-700.

- Balçıkınlı, C. (2008). Learner Autonomy (LA) in EFL Settings İngilizce'nin Yabancı Dil Olarak Öğrenildiği ortamlarda Öğrenen Özerkliği. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 1-16.
- Baltacı, A. (2021). Nitel Veri Analizi. İçinde Uzunöz, A. (Ed.), *Bilimsel Araştırma Becerileri ve Araştırmada Güncel Desenler* (ss. 71-88). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Baltacı, A. (2021). Nitel Veri Toplama Araçları. İçinde Uzunöz, A. (Ed.), *Bilimsel Araştırma Becerileri ve Araştırmada Güncel Desenler* (ss. 64-68). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Beach, P., Minuk, A. & Favret, E. (2022). Teachers' Self-Directed Online Learning Strategies and Experiences: A Longitudinal Study. *Online Learning*, 26(4), 5-30.
- Benson, P. (2011). *Teaching and Researching: Autonomy in Language Learning* (2. Baskı). Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315833767>
- Boud, D. (1981). *Developing Student Autonomy in Learning*. (II. Baskı). Taylor & Francis Group.
- Brandt, W. C. (2020). Measuring student success skills: A review of the literature on self-directed learning. *21st Century Success Skills*, 1-31.
- Bryce, J., Frigo, T., McKenzie, P. & Withers, G. (2000). The era of lifelong learning: Implications for secondary schools. *Australian Council for Educational Research*.
- Burucu, S. (2019). *Beden Eğitimi Derslerinde Algılanan Özerklik Desteğinin Gütülenme Düzeyi ve Optimal Performans Duygu Durumu ile İlişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Can Yurt, E. & Saracaloğlu, A. S. (2022). Matematik Öğrenen Özerliği Ölçeği Geliştirme Çalışması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(2), 493-540.
- Can, T. (2019). *Yaşamboyu Öğrenme Bağlamında Yabancı Dil Öğrenme Stratejileri* (I. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık. DOI 10.14527/9786050370263
- Chan, V., Spratt, M., & Humphreys, G. (2002). Autonomous Language Learning: Hong Kong Tertiary Students' Attitudes and Behaviours. *Evaluation And Research in Education*, 16(1), 1-18.
- Cihangir Çankaya, Z. (2009). Özerklik desteği, temel psikolojik ihtiyaçların doyumu ve öznel iyi olma: Öz-belirleme kuramı. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(31), 23-31.
- Cotterall, S. (1995). Developing a Course Strategy for Learner Autonomy. *ELT Journal*, 49(3), 219-227.
- Cranton, P. (2016). *Understanding And Promoting Transformative Learning: A Guide For Educators Of Adults* (3.Baskı). Stylus Publishing.
- Çakıcı, D. (2015). Autonomy in Language Teaching and Learning Process. *İnönü University Journal of the Faculty of Education*, 16(1), 31-42. DOI: 10.17679/iuefd.16168538
- Çakıcı, D. (2017). An investigation of learner autonomy in Turkish EFL context. *International Journal of Higher Education*, 6(2), 89-99.
- Çalık, M. & Sözbilir, M. (2014). İçerik Analizinin Parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39 (174), 33-38.

- Demirtaş, İ. (2010). *Üniversite İngilizce hazırlık eğitiminde özerk öğrenme becerileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eker, D. N. (2010). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrenen özerkliği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- European Commission (2006) Commission staff working paper Progress towards the common objectives in Education and training Indicators and benchmarks. Brussels: European Commission.
- Fedj, S. & Bouhass Benaissi, F. (2018). Key Conceptions on Learner Autonomy and Particular Links with the Algerian Educational Context. *Arab World English Journal*, 9(3), 445-457. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol9no3.30>
- Fleming, D. (1998). Autonomy and agency in curriculum decision-making: A study of instructors in a Canadian adult settlement ESL program. *TESL Canada Journal*, 16(1), 19-35.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the Oppressed*. The Continuum International Publishing Group Inc.
- Friedman, I. A. (1999). Teacher-perceived work autonomy: The concept and its measurement. *Educational and Psychological Measurement*, 59(1), 58-76.
- Gholami, H. (2016). Self assessment and learner autonomy. *Theory and Practice in Language Studies*. 6(1), 46-51.
- Göksel, Ş. & Adıgüzel, A. (2022). Hazırlık sınıfı öğrencilerinin öğrenen özerklikleri ile uzaktan öğrenmeye ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 6(20), 9-22.
- Güleç, İ., Çelik, S. & Demirhan, B. (2012). Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 34-48.
- Güler, Ahmet, Mustafa Bülent Halıcıoğlu ve Serkan Taşgın, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri: Sosyal Bilimlerde (Teorik Çerçeve, Pratik Öneriler, 7 Farklı Nitel Araştırma Yaklaşımı, Kalite ve Etik Hususlar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.
- Günay, D. (2016). Öğrenen özerkliği, İngilizce öğretimine yansımaları ve Hayef örneğinde öğretmen adaylarının değişen öğretmen rolleri algısı. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 17-30.
- Güneş, S. & Alagözlü, N. (2021). Asynchronous Distance Learning and Blended Learning in terms of Learner Autonomy, Motivation and Academic Success. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 20(3), 54-65.
- Hamilton, M. (2013). *Autonomy and Foreign Language Learning in a Virtual Learning Environment*. Bloomsbury Academic.
- Han, L. (2022). A Study on Developing Learner Autonomy Through The Reading Circle Method. *English Language Teaching*, 15(7), 149-157.
- Hoang, T. B. (2018). Do Blogs As A Virtual Space Foster Students' Learner Autonomy? A Case Study. *International Journal of Education & Literacy Studies*, 6(3), 1-8.
- Holec, H. (1990). Qu'est-ce qu'Apprendre à Apprendre. *Mélanges Pédagogiques*, 75-87.

- Holec, H. (2008). Foreword. İçinde T. Lambs & H. Reinders (Ed.), *Learner and teacher autonomy: Concepts, realities and responses* (ss. 3-4). John Benjamins Publishing Company.
- Hong, W. & Youngs, P. (2014). Why are teachers afraid of curricular autonomy? Contradictory effects of the new national curriculum in South Korea. *Asia Pacific Journal of Education*, 36(1), 20-33, DOI: 10.1080/02188791.2014.959471
- Hoskins, B., & Frederiksson, U. (2008). Learning to Learn: What is it and can it be measured? *JRC Scientific and Technical Reports*, 1-44. DOI: 10.2788/83908.
- Hsieh, H. C. (2010). *Self-access Center and Autonomous Learning: EFL College Students' Motivations, Activities and Perceptions of Learning Effectiveness Doctoral Dissertation*, Indiana University School of Education.
- Irgatoğlu, A., Sarıçoban, A., Özcan, M. & Dağbaşı, G. (2022). Learner Autonomy and Learning Strategy Use before and during the COVID-19 Pandemic. *Sustainability*, 14(10).
- Karacaoğlu, Ö. C. & Çabuk, B. (2002). İngiltere ve Türkiye Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 155-156. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/155-156/karacaoğlu.htm adresinden 07.07.2023 tarihinde ulaşılmıştır.
- Knowles, M. (1975). *Self-directed learning: A Guide for Learners and Teachers*. Association Press.
- Kuluşaklı, E. (2023). Yükseköğretimde İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Çevrimiçi Uzaktan Eğitimde Dil Öğrenme Çabası ve Öğrenen Özerkliği. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 51-66.
- Kumaravadivelu, B. (2003). *Beyond methods: macrostrategies for language teaching*. Yale University Press.
- Kurstedt, R. L. & Pizzi, A. (2018). Sharing expertise gained from online self-directed professional development: One teacher's journey from classroom teacher to teacher leader. *IGI Global*, 2130-2150.
- Lamb, T. (2006). Learner Autonomy and Teacher Autonomy Synthesising an Agenda. İçinde L. Terry & H. Reinders (Ed.), *Learner and teacher autonomy: Concepts, realities and responses* (ss.260-281). John Benjamins Publishing Company.
- Little, D. (1991). *Learner Autonomy: Definitions, issues and problems*. Authentik Language Learning Resources Limited.
- Little, D. (1996). Learner Autonomy: Some Steps in the Evolution of Theory and Practice. *TEANGA: The Irish Yearbook of Applied Linguistics*, 16, 1-13.
- Little, D. (2009). Language Learner Autonomy and The European Language Portfolio: Two L2 English Examples. *Language Teaching*, 42(2), 222-233. DOI: 10.1017/S0261444808005636
- Marshall, M. N. (1996). Sampling For Qualitative Research. *Family Practice*, 13(6), 522-525.
- MEB (2019). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar)*. Ankara: MEB.
- Merriam, S. Caffarella, R. S. & Baumgartner, L. M. (2007). *Learning In Adulthood: A Comprehensive Guide*. Jossey-Bass.

- Meşe, C. (2023). Öğrencilerin Uzaktan Öğrenme Ortamında Eğitim Yaşantısının Memnuniyete Etkisi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 312-324.
- Moulden, H. (1993). The Learner Trainer's Labours Lost?. *Mélanges CRAPEL*, 21, 111-120
- Murray, G. (2020). Learner Autonomy and Holec's Model: A Complexity Perspective. İçinde M. J. Raya & F. Viera (Ed.), *Autonomy in Language Education. Theory, Research and Practice* (ss. 13-30). Routledge.
- Noormohammadi, S. (2014). Teacher reflection and its relation to teacher efficacy and autonomy, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 98(2014), 1380 – 1389.
- Orakcı, Ş. & Gelişli, Y. (2019). The Effect of the Application of Learning Activities Based on Learner Autonomy on the 6th Grade Students' English Achievements, Attitudes, and Learner Autonomy. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 11(1), 269–292.
- Özden, M. & Saban, A. (2019). Nitel Araştırmalarda Paradigma ve Teorik Temeller. İçinde A. Saban & A. Ersoy (Ed.), *Eğitimde Nitel Araştırma Desenleri* (ss. 1-29). Anı Yayıncılık.
- Özer, B. (1998). Öğrenmeyi öğretme. İçinde A. Hakan (Ed.), *Eğitim Bilimlerinde Yenilikler* (149–160). Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi Yayınları.
- Özer, Ö. & Yükselir, C. (2021). Türkiye'de yabancı dil öğreniminde öğrenen özerkliği: 2009-2019 nitel araştırmaların bir meta-sentez çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 58, 154-171.
- Özerbaş, M. A., Yılmaz, K., Babatürk, S. & İnalöz, A. B. (2023). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Öğrenen Özerkliği Algısı ile Türkçe Öğrenmeye Yönelik Kaygıları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(1), 73-107.
- Özkan, U. B. (2021). *Eğitim Bilimleri Araştırmaları için Doküman İnceleme Yöntemi* (4. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık. DOI 10.14527/9786052417232.
- Özkaya, N. (2021). *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretilmesinde Öğrenen Özerkliği Ölçeği Geliştirme* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Palfreyman, D. M. (2020). The discourse of Holec's Autonomy and foreign language learning. İçinde M. J. Raya & F. Viera (Ed.), *Autonomy in Language Education. Theory, Research and Practice* (ss. 13-30). Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9780429261336>
- Patton, M. Q. (2018). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri* (Çev. M. Bütün ve S. B. Demir). Pegem Akademi.
- Ponton, M. K. & Carr, P. B. (1999). A Quasi-linear Behavioral Model and an Application to Self-directed Learning. *NASA Technical Memorandum*.
- Reinders, H. 2006. Supporting Self-Directed Learning Through an Electronic Learning Environment. İçinde L. Terry & H. Reinders (Ed.), *Supporting Independent Learning: Issues and Interventions* (ss.219-238). Peter Lang.
- Rini, R., Mujiyati., Sukanto, I. & Hariri, H. (2022). The Effect of Self-Directed Learning on Students' Digital Literacy Levels in Online Learning. *International Journal of Instruction*, 15(3), 329-344.

- Sarıcalar, F. & Özkan, H. H. (2021). Öğretmenlerin Kendi Kendine Öğrenme Düzeylerinin İncelenmesi. *SDU International Journal of Educational Studies*, 8(2), 114-130.
- Selvi, K., (2020). Kendi Kendine Öğrenmenin Bileşenleri. İçinde K. Selvi (Ed.), *Kendi Kendine Öğrenme* (ss. 36-68). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Selvi, K., (2020). Kendi Kendine Öğrenmenin Kuramsal Çerçevesi. İçinde K. Selvi (Ed.), *Kendi Kendine Öğrenme* (ss. 8-35). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Shi, W. & Han, L. (2019). Promoting Learner Autonomy Through Cooperative Learning. *English Language Teaching*, 12(8), 30-36.
- Slavit, D. & Roth McDuffie, A. (2013). Self-directed teacher learning in collaborative contexts. *School Science and Mathematics*, 113(2), 94-105.
- Sternberg, R. J. (1998). *Successful intelligence*. Plume.
- Suphandee, U., Sripai, S., Woonprasert, J., Ardwichai, S. & Suphandee, T. (2018). Indicators of characteristics of Learners Autonomy in English Language of Primary 6 students in the Northeast of Thailand. *Educational Research and Reviews*, 13(15), 590-597.
- Süğümlü, Ü. (2020). Öğrenci özerkliği uygulamalarının özerk öğrenmeye ve yazma becerisine etkisi. *EKEV Akademi Dergisi*, 24(82), 515-530.
- Şahin, Ç. & Karakuş, G. (2019). Katılımcıları Seçme: Evren ve Örneklem. İçinde G. Ocak (Ed.), *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (ss. 180-214). Pegem Akademi. DOI 10.14527/9786052419649.
- Teng, M. F. (2018). *Autonomy, Agency, and Identity in Teaching and Learning English as a Foreign Language*. Springer. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-981-13-0728-7>
- Thanasoulas, D. (2000). What is learner autonomy and how can it be fostered. *The Internet TESL Journal*, 6(11), 37-48. <http://iteslj.org/Articles/Thanasoulas-Autonomy.html> adresinden çevrimiçi 04.07.2023 tarihinde alınmıştır.
- Tok, H. (2011). Otonom Öğrenme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(36), 54-64.
- Toker Gökçe, A. (2018). Tarama Araştırma Yöntemi. İçinde K. Beycioğlu, N. Özer & Y. Kondakçı (Ed.), *Eğitim Yönteminde Araştırma* (ss. 239-267). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tran, T. N. L. (2022). E-learning and Learner Autonomy in an EFL Class in Vietnam. *Language Teaching Research Quarterly*, 27(9), 9-23.
- Ültay, E., Akyurt, H. & Ültay, N. (2021). Sosyal Bilimlerde Betimsel İçerik Analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 188-201. DOI: 10.21733/ibad.871703. (Ültay vd., 2021)
- Ünal, S. (1999). Aktif öğrenme, öğrenmeyi öğrenmek ve probleme dayalı öğrenme. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(11), 373-378.
- Williamson, S. W. (2007). Development of self-rating scale of self-directed learning. *Nursing Researcher*, 14(2), 66-83.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, K., Oğuz, A. & Altinkurt, Y. (2017). Öğretmenlerin liderlik davranışları ile öğrenen özerkliğini destekleme davranışları arasındaki ilişki. *Hacettepe*

Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32(3), 659-675. DOI: 10.16986/HUJE.2016016394

Yurdakul, C. (2016). *Özerk Öğrenme ve Yaşam Boyu Öğrenme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Zhu, M., Bonk, C. J. & Berri, S. (2022). Fostering Self-Directed Learning in MOOCs: Motivation, Learning Strategies and Instruction. *Online Learning*, 26(1), 153-173.

ETİK KURUL ONAYI

Bu çalışma için etik kurul onayı Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'nun (Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu) 31/05/2021 tarihli ve 06-10 numaralı kararı ile alınmıştır.

EKLER

EK 1. Tez İnceleme Formu

TEZ İNCELEME FORMU			
1. ÇALIŞMANIN KİMLİĞİ			
Çalışmanın Yayın Yılı:		Yayın Dili:	
Yayın Türü: () Doktora tezi		() Yüksek lisans tezi	
Çalışmanın Enstitüsü ve Bölümü:			
2. ÇALIŞMANIN İÇERİĞİ			
Amaç:			
Örneklem Yöntemi:			
Örneklem Büyüklüğü (Sayısal):			
Katılımcıların Eğitim Düzeyi:			
(1) Öğrenci	(2) Sınıf Öğretmeni	(3) Branş Öğretmeni	(4) Okul yöneticileri
() İlkokul	() Lisans	() Lisans	
() Ortaokul	() Yüksek lisans	() Yüksek lisans	
() Lise	() Doktora	() Doktora	
() Ön lisans			
() Lisans			
() Yüksek lisans			
() Doktora			
Kullanılan Araştırma Yöntemi:			
(1) Nicel		(2) Nitel	(3) Karma
Deneyssel	Deneyssel Olmayan	() Etnografik	() Yakınsak
() Tam/Gerçek	() Tarama	() Durum çalışması	() Sıralı
() Yarı deneyssel	() Nedensel	() Fenomenoloji (olgu bilim)	() Gömülü
() Zayıf deneyssel	() Korelasyonel/İlişkisel	() Kuram oluşturma	
		() Eylem araştırması	
Veri Toplama Aracı/Araçları:			
() Anket	() Başarı testi	() Zeka testi	() Beceri testi
() Tanılayıcı testler	() Kişilik Envanterleri	() Öz-kavramı ölçekleri	() Tutum ölçekleri
() Kontrol listeleri	() Portfolyo	() Kavram haritası	() Görüşme
() Gözlem	() Anket	() Doküman incelemesi (belgeler, resim, fotoğraf, film, video, internet tabanlı belgeler)	
Kullanılan Ölçme Aracının Sorularının Çeşidi Bakımından Türü:			
() Likert () Çoktan seçmeli () Açık uçlu () Karma			
3. ÇALIŞMANIN VERİLERİ			
Bulgular ve Sonuç:			
Öneriler:			

Ek 2. İncelenen Tezlerin Listesi

Yazar	Yıl	Tez Adı	Üniversite	Tez Türü
Melek (Güngör) ÖZTÜRK	1990	Kendi Kendine Öğrenme Yönteminin Öğrenme Ürünlerine Etkisi	Hacettepe Üniversitesi	Doktora
İclal ŞAHİN	2005	The Role of Metacognitive Strategies in Promoting Learner Autonomy: A Case Study at The ELT Department, Gazi University	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Özgür YILDIRIM	2005	ELT Students' Perceptions And Behavior Related To Learner Autonomy As Learners And Future Teachers	Anadolu Üniversitesi	Yüksek Lisans
Mustafa ÖZDERE	2005	State-Supported Provincial University English Language Instructors' Attitudes Towards Learner Autonomy	Bilkent Üniversitesi	Yüksek Lisans
Yunus İŞLER	2005	Learner Autonomy And Language Learning Portfolios : A Study On The Development Of Reading And Vocabulary	Uludağ Üniversitesi	Yüksek Lisans
Cem BALÇIKANLI	2006	Promoting Learner Autonomy Through Activities At Gazi University Preparatory School	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Abdulkadir DURMUŞ	2006	EFL Instructors' Perceptions On Learner Autonomy At Anadolu University	Anadolu Üniversitesi	Yüksek Lisans
Nurcan KÖSE	2006	Effects Of Portfolio Implementation And Assessment On Critical Reading And Learner Autonomy Of ELT Students	Çukurova Üniversitesi	Doktora
Selma USLU KOYUNCU	2006	The Effect Of The European Language Portfolio On Learner Autonomy For Young Learners	Çukurova Üniversitesi	Yüksek Lisans
Sevgi SABANCI	2007	EFL Teachers' Views on Learner Autonomy at Primary and Secondary State Schools in Eskişehir	Anadolu Üniversitesi	Yüksek Lisans
Sevgi BAYLAN	2007	University Students' And Their Teachers' Perceptions And Expectations Of Learner Autonomy In EFL Prep Classes	Marmara Üniversitesi	Yüksek Lisans
Ayşe ŞAHİN KIZIL	2007	A Quasi Experimental Study On The Effect Of Weblog Integrated Process Approach On Efl Students' Writing Performance, Autonomous Learning And Perceptions	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans
Deniz KARAGÖL	2008	Promoting Learner Autonomy To Increase The Intrinsic Motivation Of The Young Language Learners	Çukurova Üniversitesi	Yüksek Lisans

Aslı KARABIYIK	2008	The Relationship Between Culture Of Learning And Turkish University Preparatory Students'' Readiness For Learner Autonomy	Bilkent Üniversitesi	Yüksek Lisans
Arzu MUTLU	2008	The Role Of Call In Promoting Learner Autonomy	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans
Burcu GÖKGÖZ	2008	An Investigation Of Learner Autonomy And Strategies For Coping With Speaking Problems In Relation To Success In English Speaking Classes	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans
Selma DURAK ÜĞÜTEN	2009	The Use Of Writing Portfolio In Preparatory Writing Classes To Foster Learner Autonomy	Çukurova Üniversitesi	Doktora
Esra ŞİRİN ARKOÇ	2008	The Impact Of Learner Autonomy On The Success Of Listening Comprehension	Trakya Üniversitesi	Yüksek Lisans
Şenay SARMASOĞLU	2009	Hemşirelik Öğrencilerinin Kendi Kendine Öğrenmeye Hazırlaş Düzeyleri	Hacettepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
Meryem Nur AYDEDE	2009	Aktif Öğrenme Uygulamalarının Öğrencilerin Kendi Kendine Öğrenme ve Eleştirel Düşünme Becerileri ile Öz Yeterlilik İnançlarına ve Erişilerine Etkisi	Dokuz Eylül Üniversitesi	Doktora
Özlem DOKUZ	2009	An Investigation Into Tertiary Level Turkish Efl Students' Awareness Level Of Learner Autonomy And Their Attitudes	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans
Duygu Nihal EKER	2010	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Öğrenen Özerkliği	Ankara Üniversitesi	Yüksek Lisans
Didem AYAN	2010	Promoting Efl Pre-Service Teachers' Self-Directed Learning Through Electronic Portfolios: A Case Study	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans
Yusuf AY	2010	Kuantum Öğrenme Modeline Dayalı Fen ve Teknoloji Eğitiminin İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarı, Derse Yönelik Tutum ve Kendi Kendine Öğrenme Becerileri Üzerine Etkisi	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Sinem YILMAZ	2010	Exploring Learner Autonomy Through The European Language Portfolio (Elp) In Turkish Context	Boğaziçi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Hasan Cahir METE	2010	Uzaktan İngilizce Öğretiminde Öğrenen Özerkliğinin Dyned Bağlamında Ölçülmesi	İstanbul Üniversitesi	Doktora
Gizem SALAS	2010	Öğretmen Adaylarının Kendi Kendine Öğrenmeye	Anadolu Üniversitesi	Yüksek Lisans

		Hazırbulunuşlukları (Anadolu Üniversitesi Örneği)		
Meral SERVİ	2010	The Attitudes Of Efl Instructors Towards Learner Autonomy And European Language Portfolio At Selçuk University	Selçuk Üniversitesi	Yüksek Lisans
Fatma Şeyma ÇİFTÇİ	2011	Supporting Self-Efficacy And Learner Autonomy In Relation To Academic Success In Efl Classrooms (A Case Study)	Gaziantep Üniversitesi	Yüksek Lisans
Yeşim NALKESEN	2011	The Effects Of Vocabulary Strategy Training On Vocabulary Learning And Autonomy: A Case Study Of Turkish Efl Students	Yeditepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
İsmail DEMİRTAŞ	2010	Üniversite İngilizce Hazırlık Eğitiminde Özerk Öğrenme Becerileri	Ankara Üniversitesi	Yüksek Lisans
Özlem BİTLİK	2011	A Blended Learning Environment In Relation To Learner Autonomy	Bilkent Üniversitesi	Yüksek Lisans
Raşide DAĞ AKBAŞ	2011	An Investigation Into The Relationships Between Learner Autonomy, Language Engagement And Academic Achievement	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans
Gökçe DİŞLEN	2010	Students' And Teachers' Perceptions On The Relationship Between Learner Autonomy And The Psychological Well-Being In The Efl Context	Çukurova Üniversitesi	Yüksek Lisans
Kısmet ÖĞMEN	2011	Learning Vocabulary Thorough E-Portfolios And Its Effects On 9th Grade Anatolian High School Students' Strategy Development And Learner Autonomy	Pamukkale Üniversitesi	Yüksek Lisans
Gökhan ILGAZ	2011	İlköğretim Öğrencilerinin Fen Ve Teknoloji Dersi Öz-Düzenlemeli Öğrenme Stratejileri, Öz-Yeterlik Ve Özerklik Algılarının İncelenmesi	Gazi Üniversitesi	Doktora
Mehmet BOYNO	2011	An Analysis Of The Factors Influencing Learner Autonomy In The Turkish Efl Context	Çukurova Üniversitesi	Doktora
Fatma ALKAN	2012	Kendi Kendine Öğrenmenin Kimya Laboratuvarında Öğrenci Başarısına, Öğrenme Hazırbulunuşluğuna, Laboratuvar Becerilerine Yönelik Tutumuna ve Endişesine Etkisi	Hacettepe Üniversitesi	Doktora
Arkan ALYAS	2011	Metacognitive Strategies To Foster Learner Autonomy In Efl Reading	Hacettepe Üniversitesi	Yüksek Lisans

Simla ERBİL TURSUN	2010	Ortaöğretim İngilizce Dersinde Öğrencilerin ve Öğretmenlerin Öğrenen Özerkliği ile İlgili Görüşleri	Trakya Üniversitesi	Yüksek Lisans
Mine KAYA	2012	Uzaktan Eğitimde Öğrenenlerin Yabancı Dil Öğreniminde Özerk Öğrenme Becerileri: Uzaktan İÖLP Örneği	Ankara Üniversitesi	Yüksek Lisans
Burkay ERGÖREN	2012	Kendiliğinden Örgütlü Ortamlarda Kendi Kendine Öğrenme Süreci: 8. Sınıf Teknoloji ve Tasarım Dersi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Fatma BARLAS	2012	Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin Öğrenen Özerkliği Konusundaki Görüşleri	Balıkesir Üniversitesi	Yüksek Lisans
Esra HAL	2013	Promoting Learner Autonomy To Increase Self-Efficacy Through Meta-Cognitive Strategy For Effective Writing	Çağ Üniversitesi	Yüksek Lisans
Nida ÖZDEMİR	2013	Experienced And Novice Teachers' Perceptions On Autonomous Language Learning	Maltepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
Hilal OLUR	2013	Awareness Of High School Learners Of Learner Autonomy	Atatürk Üniversitesi	Yüksek Lisans
Aliye Neşe YAPIÖRER	2013	Efl Learners' Conceptions Of Learner Autonomy	Çağ Üniversitesi	Yüksek Lisans
Tuğba ÇALIŞIR	2013	Evaluation Of The English Textbooks Used In Seventh Grades Of State Schools In Terms Of Learner Autonomy	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Devrim AKGÜNDÜZ	2013	Fen Eğitiminde Harmanlanmış Öğrenme ve Sosyal Medya Destekli Öğrenmenin Öğrencilerin Başarı, Motivasyon, Tutum ve Kendi Kendine Öğrenme Becerilerine Etkisi	Marmara Üniversitesi	Doktora
Seda ZONTURLU	2014	A Study On Computer Assisted Language Learning And The Development Of Learner Autonomy	Çağ Üniversitesi	Yüksek Lisans
Lutfiye GÖÇMEZ	2014	Distance Foreign Language Learners' Learning Beliefs And Readiness For Autonomous Learning	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Fulya DEMİRCAN YILDIRIM	2014	Identifying Efl Instructors' Beliefs And Practices On Learner Autonomy	Ufuk Üniversitesi	Yüksek Lisans
Gülten Feryal KÜÇÜKER	2014	İlkokul Öğrencilerinin Kendi Kendine Öğrenme Becerilerinin	Anadolu Üniversitesi	Doktora

		Geliştirilmesine Yönelik Öğretici Destekli Bir Model Önerisi		
Ali REZALOU	2014	Öğrenci Özerkliğini Geliştiren Stratejiler ve Bunların Yabancı Dil Başarısı İle İlişkisi	Hacettepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
Nuray OKUMUŞ CEYLAN	2014	The Effect Of Language Learning Strategy Training On Learner Autonomy And Foreign Language Achievement	Gazi Üniversitesi	Doktora
Eda EROĞLU	2014	A Case Study Of Perceptions And Attitudes Of 7th Grade English Language Learners Toward Classroom Practices For The Development Of Student Autonomy	Çağ Üniversitesi	Yüksek Lisans
Canan ACAR	2014	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Kendi Kendine Öğrenme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	Pamukkale Üniversitesi	Yüksek Lisans
Muhammet Fatih ALKAN	2015	Öğretmen Adaylarının Özerk Öğrenme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Yüksek Lisans
Aysel DEREGÖZÜ	2014	Özerk Öğrenme Bağlamında Almanca Öğretmeni Yetiştirilmesi: İstanbul Üniversitesi Örneği	İstanbul Üniversitesi	Yüksek Lisans
İsmail EREN	2015	Ortaokul İngilizce Öğretmenlerinin Öğrencilerde Öğrenen Özerkliği Geliştirmeye Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Yüksek Lisans
Mehmet Fatih ÜRÜN	2013	A Study On Elt High School Teachers' Practices To Foster Learner Autonomy in İzmir	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans
Nurşat BİÇER	2015	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Öğrenen Özerkliği Süreçlerinin İncelenmesi	Atatürk Üniversitesi	Doktora
Süleyman ÜNAL	2015	(Mis)Match Between Teacher-Learner Autonomy Perceptions And Its Relationship With Efl Learners' Achievement In Language Learning	Yeditepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
Gizem DOĞAN	2015	Bazı Türk Üniversitelerindeki İngilizce Okutmanlarının Öğrenen Özerkliğine Yönelik Algı ve Uygulamaları	Hacettepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
Kadir HAN	2015	Perceptions of High School Students Towards Learner Autonomy: A Case of Tekirdağ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Yüksek Lisans
Hasan AKSOY	2015	The Impact Of Kinect-Based Game On L2 Speaking Skills And	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans

		Its Implications On Bodily Kinesthetic Intelligence, Learner Motivation And Learner Autonomy		
Kerim GÜNDOĞDU	1997	A Case Study: Autonomous Learning-Supporting Pupil Autonomy In One Primary School Applying The Child-Centred Ethos	Newcastle Üniversitesi	Yüksek Lisans
Cennet KOCATÜRK	2011	Learners' Perceptions Of Self-Access Language Learning And Promotion Of Autonomy Through The Self-Access Center In Metu Ncc Sfl	Lefke Avrupa Üniversitesi	Yüksek Lisans
Serpil KAYNARCA	2016	Hemşirelik Öğrencilerinin Kendi Kendine Öğrenmeye Hazıroluş Düzeyleri Ve Etkileyen Faktörler	Girne Amerikan Üniversitesi	Yüksek Lisans
Nuray İMRE	2015	An Investigation Into Relationship Between Degree Of Learning Autonomy And Academic And Social Variables	Bahçeşehir Üniversitesi	Yüksek Lisans
Üzeyir SÜĞÜMLÜ	2016	Yazma Becerisinde Öğrenci Özerkliğinin Yazmaya Yönelik Tutum ve Motivasyonla İlişkisi: Bir Eylem Araştırması	Sakarya Üniversitesi	Doktora
Aylin DOĞAN FIRAT	2016	An Evaluation Of English Preparatory Schools' Programs In Terms Of Learner Autonomy	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Cengiz YURDAKUL	2016	Özerk Öğrenme ve Yaşam Boyu Öğrenme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Sakarya Üniversitesi	Yüksek Lisans
Suat ÖZTÜRK	2016	Programlama Öğretimindeki Ters Yüz Öğretim Yönteminin Öğrencilerin Başarılarına, Bilgisayara Yönelik Tutumuna ve Kendi Kendine Öğrenme Düzeylerine Etkisi	Ankara Üniversitesi	Yüksek Lisans
Gülsün SOFRACI	2016	Perceptions Of Efl Instructors And Turkish Efl Students As Prospective Teachers About Learner Autonomy And The Comparison Of Their Perceptions	Pamukkale Üniversitesi	Yüksek Lisans
Bekir ÇAKILDERE	2016	The Effects Of The European Language Portfolio Use On Learner Autonomy And Motivation In Blended Learning Practices	Hacettepe Üniversitesi	Doktora
Erdoğan KURT	2016	Lise Öğrencilerinin İngilizce Öğrenme Özerklik Algılarının Duyuşsal Faktörlerce Yordanma Durumu	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Yüksek Lisans

Adnan DAMAR	2016	Özerk Öğrenme, Günlük Ritim, Sosyal Jetlag ve Ortalama Uyku Süresi ile Fen Başarısı Arasındaki İlişki	Sakarya Üniversitesi	Yüksek Lisans
Halil KÜÇÜKLER	2016	The Impact Of Autonomous Learning On Graduate Students' Proficiency Level In Foreign Language Learning	İstanbul Aydın Üniversitesi	Doktora
Demet TURAN ÖZTÜRK	2016	The Effect Of Collaborative Activities On College-Level Efl Students' Learner Autonomy In The Turkish Context	Bilkent Üniversitesi	Yüksek Lisans
Fatma KAYA	2016	Learner Autonomy, Self-Efficacy And Academic Achievement: A Case Study Of Efl Learners In Higher Education	Hacettepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
Gülşen ÖZTÜRK YURTSEVEN	2016	Yabancı Dil Öğretiminde Alternatif Gerçeklik Oyunları Ve Öğrenen Özerkliği Üzerine Bir Çalışma	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Yüksek Lisans
Mehmet KISSACIK	2016	An Evaluation Of English Coursebooks Used In Turkish High Schools For Learner Autonomy: A Descriptive Study	Çağ Üniversitesi	Yüksek Lisans
Okan DERE	2017	Üniversite İngilizce Hazırlık Sınıflarında Öğrencilerin ve Okutmanların Öğrenen Özerkliği ile İlgili Görüşleri	Hacettepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
Melike YALÇIN	2016	Hemşirelik Öğrencilerinin Kendi Kendine Öğrenme, Bilgi Okuryazarlığı ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi	İstanbul Bilim Üniversitesi	Yüksek Lisans
Elif Meltem BİRSÖZ ÖZKÖSE	2017	Yabancı Dilde Yazma Becerisini Öğrenen Özerkliği Bağlamında Sınama	Ankara Üniversitesi	Yüksek Lisans
Şenol ORAKCI	2017	Öğrenen Özerkliğine Dayanan Öğretim Etkinliklerinin 6. Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Başarılarına, Tutumlarına, Öğrenen Özerkliklerine ve Kalıcı Öğrenmelerine Etkisi	Gazi Üniversitesi	Doktora
Levent TAŞDEMİR	2017	Özel Yetenekli Öğrencilerin Bilgisayara Yönelik Tutumları ve Teknoloji ile Kendi Kendine Öğrenmeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Sibel EDİŞ	2017	Flipped Instruction For English Language Learners To Enhance Learner Autonomy	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Kübra ÇELİK	2017	Üstün Yetenekli Öğrencilerde Yaratıcı Biliş ve Özerk Öğrenme	Sakarya Üniversitesi	Yüksek Lisans

		Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi		
Kevser KAYA	2017	Understanding The Complex Nature Of Language Learner Autonomy	Çağ Üniversitesi	Yüksek Lisans
Star SHERWANİ	2017	An Analysis Of The Relationship Among Efl Learner Autonomy, Self-Esteem, And Choice Of Vocabulary Learning Strategies	Gaziantep Üniversitesi	Yüksek Lisans
Gökhan YİĞİT	2017	Perceptions Of Efl Students Related To Learner Autonomy In Language Learning	Anadolu Üniversitesi	Yüksek Lisans
Bayram ÇİBİK	2017	The Effects Of Flipped Classroom Model On Learner Autonomy	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Yüksek Lisans
Hülya MISIR	2017	The Analysis Of Learner Autonomy And Autonomous Learning Practices In Massive Open Online Language Courses (Moolcs)	Hacettepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
Recep ATAŞBAŞ	2017	Öğretmen Özerkliğinin, Öğrenen Özerkliğini Desteklemeye Olan Etkisinin İncelenmesi	Gaziantep Üniversitesi	Yüksek Lisans
Nilcan BOZKURT	2017	An Investigation Into The Syrian Refugee Efl Learners' perceptions Of Learner Autonomy And Their Readiness For Autonomy In Language Learning	Gaziantep Üniversitesi	Yüksek Lisans
Hatice GÜR	2018	Autonomous Learning For English Language Education In Turkey	Karabük Üniversitesi	Yüksek Lisans
Melek KOZAK	2017	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğrenen Özerkliğini Destekleme Davranışları ile Mesleki Öz-Yeterlik Algıları	Akdeniz Üniversitesi	Yüksek Lisans
Hülya ERBAŞ	2018	Öğretmenlerin Pozitif Psikolojik Sermaye Düzeyleri ile Öğrenen Özerkliğini Destekleme Davranışları	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Yüksek Lisans
Funda KÖMEÇ	2018	Efl Students' Perceptions Of The Flipped Classroom In Terms Of Autonomy, Language Skills, Technological Attitudes And Motivation At Secondary Level	Karabük Üniversitesi	Yüksek Lisans
Ali ÖZTÜFEKÇİ	2018	An Investigation Of Learner Autonomy In Language Learning In Tertiary Education: From The Perspectives Of Students And Teachers	Bahçeşehir Üniversitesi	Yüksek Lisans
Erhan GÜLŞEN	2018	Effects Of Online Differentiated Reading In Reading Comprehension Skills And	Bahçeşehir Üniversitesi	Yüksek Lisans

		Learner Autonomy Of Young Learners		
Kübra OKUMUŞ DAĞDELER	2018	The Role Of Mobile-Assisted Language Learning (Mall) In Vocabulary Knowledge, Learner Autonomy And Motivation Of Prospective English Language Teachers	Atatürk Üniversitesi	Doktora
Sevim GÜNEŞ	2018	Asynchronous Distance Learning And Blended Learning In Terms Of Learner Autonomy, Motivation And Academic Success In Teaching English	Hacettepe Üniversitesi	Doktora
Murat ILIMAN	2018	Özerk Öğrenme, Yansıtıcı Düşünme ve Başarı Yönelimleri Arasındaki İlişkiler: İngilizce Dersi Örneği	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Yüksek Lisans
Didem ERDEL	2018	Full Range Leadership In Language Classrooms, Leadership Outcomes And Effects On Learner Autonomy: A Mixed Methods Study	Atatürk Üniversitesi	Doktora
Tuba IŞIK	2018	Exploring Efl Instructors' Readiness For Promoting Learner Autonomy With Technology In Turkish Context	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Aslı AYDEMİR BEKÇİBAŞI	2018	Perceptions And Reported Practices Of English Teachers In Muğla Regarding Learner Autonomy	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Yüksek Lisans
Burak Zeki GÜNEŞ	2019	Özel Yetenekli Öğrencilerin Teknoloji ile Birlikte Kendi Kendine Öğrenme Seviyelerinin İncelenmesi: Balıkesir İli Örneği	Marmara Üniversitesi	Yüksek Lisans
Saadet GÜLTAŞ	2019	Lise Öğrencilerinin Özerk Öğrenmeleri ile Başarı Yönelimleri Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi	Sakarya Üniversitesi	Yüksek Lisans
Özlem İŞLER	2019	Learner Autonomy Outside The Classroom – Students' Beliefs On How Active Learners They Are Outside The Classroom	Akdeniz Üniversitesi	Yüksek Lisans
Nur ZORKAYA	2019	Learner Autonomy Perceptions Of Efl Teachers	Yeditepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
Emine Feyza ÇETİNKAYA	2019	Perceptions And Beliefs Of Turkish Efl Instructors On Fostering Learner Autonomy	Pamukkale Üniversitesi	Yüksek Lisans
Büşra AKKUŞ	2019	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Öğrenci Özerkliği Açısından İncelenmesi	Giresun Üniversitesi	Yüksek Lisans

Emine KULUŞAKLI	2019	Promoting Learner Autonomy Through Explicit Strategy Training In Foreign Language Learning	İstanbul Aydın Üniversitesi	Doktora
Hülya KOŞAR	2019	Learner Autonomy In Primary Schools: English Teachers' Perceptions And Practices	Pamukkale Üniversitesi	Yüksek Lisans
Betül KARABUDAK	2019	Eğitim Teknolojilerinden Yararlanarak İşbirlikçi Öğrenme Yoluyla Kendi Kendine Öğrenme	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Yüksek Lisans
Abdul Hakim NAZARI	2019	English Language Instructors' Conceptions Of Learner Autonomy	İstanbul Aydın Üniversitesi	Yüksek Lisans
Hatice ÖNCÜ	2019	Okul Öncesi Öğretmenlerinin Problem Çözme Becerileri ile Öğrenen Özerkliğini Destekleme Davranışları Arasındaki İlişki	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Yüksek Lisans
Buket TAŞKIN	2019	Kendi Kendine Öğrenme Bağlamında Bilgisayar Okuryazarlığının İncelenmesi: Bilişsel Etnografik Çalışma	Hacettepe Üniversitesi	Doktora
Zülal KIZMAZ	2019	The Use Of Call To Foster Learner Autonomy In Efl: A Quasi-Experimental Study	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Yüksek Lisans
Mehmet EROĞLU	2019	Öğretmenlerin Mesleki Gelişime Katılımlarıyla, Mesleki Gelişime Yönelik Tutumları, Kendi Kendine Öğrenmeye Hazır Bulunuşlukları ve Destekleyici Okul Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	İnönü Üniversitesi	Doktora
Salem SALEH	2019	The Impacts Of Learner Autonomy And Technology On The Language Achievement Of Libyan Students	İstanbul Aydın Üniversitesi	Yüksek Lisans
Vildan ÜSTÜN	2019	Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Dersine Yönelik Kendi Kendine Öğrenme Becerileri ile Teste Hazırlık Stratejileri Arasındaki İlişkinin Araştırılması	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Yüksek Lisans
Burcu ÇAYLI	2019	Zihinsel İmaj Oluşturma Öğretiminin 3. Sınıf Öğrencilerinin Zihinsel İmaj Netliği Üzerindeki Etkisi ve Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenen Özerkliğinin Desteklenmesinin İncelenmesi	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Yüksek Lisans
Figen MADRAN	2020	Lise Öğrencilerinin Almanca Öğrenmede Özerk Öğrenme Düzeylerinin, Motivasyonlarının	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Yüksek Lisans

		ve Öğrenme Stilllerinin İncelenmesi		
Nazmi DİNÇER	2010	The Effects Of Flipped Learning Model On Efl Students' Grammar Proficiency And Learner Autonomy	Bahçeşehir Üniversitesi	Yüksek Lisans
Tamer HALAYQEH	2020	An Investigation Into Learners' Perceptions Of Learner Autonomy At Tertiary Level	İstanbul Aydın Üniversitesi	Yüksek Lisans
Buse ÇAKMAK	2020	Ortaokul Öğrencilerinde Teknoloji ile Kendi Kendine Öğrenme ve Ders Çalışma Öz Yeterlik Algısının İncelenmesi	Maltepe Üniversitesi	Yüksek Lisans
İrem YILDIRIM	2020	7. Sınıf Işığın Madde ile Etkileşimi Ünitesinde Web 2.0 Araçlarının Kullanılmasının Öğrencilerin Akademik Başarılarına, Teknoloji ile Kendi Kendine Öğrenme Düzeylerine ve Fene Yönelik Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi	Kocaeli Üniversitesi	Yüksek Lisans
Ümit YAŞAR	2020	Secondary School Efl Teachers' Perceptions On Learner Autonomy	Çağ Üniversitesi	Yüksek Lisans
Ali AKAN	2020	Sınıf Öğretmenlerinin Duygusal Zeka Düzeyi ile Öğrenen Özerkliği Destekleme Düzeyi İle İlişkisinin İncelenmesi	Amasya Üniversitesi	Yüksek Lisans
İSMAİL KARABULUT	2020	The Effect Of Different Written Corrective Feedback Types On Learner Autonomy In Writing Skill	Gazi Üniversitesi	Yüksek Lisans
Fatih ARIKAN	2020	Ortaokul Öğrencilerinin Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme, Ödev Stresi ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki	Süleyman Demirel Üniversitesi	Yüksek Lisans
Hatice Kübra KOÇDEVECİ	2020	An Exploration Of The Relationship Between Learner Autonomy And Language Learning Strategies Among English For Specific Purposes (Esp) Students	Bahçeşehir Üniversitesi	Yüksek Lisans
Servet TAŞMAZ	2020	The Attitudes Of Efl Curriculum Developers Toward Learner Autonomy At Tertiary Level Efl Preparatory Programs	Gaziantep Üniversitesi	Yüksek Lisans
Esen GENÇ	2021	Fostering Learner Autonomy: An In-Service Teacher Development Program For English Language Teachers	İstanbul Aydın Üniversitesi	Doktora

Zeynep Gizem UYSAL	2021	Learner Autonomy: Comparing Instructors' And Students' Views In The Higher Education Efl Context	Ufuk Üniversitesi	Yüksek Lisans
Sevgi EREL	2021	An Investigation Of Language Teachers' Cognition Of Learner Autonomy In A Turkish University Context	Erciyes Üniversitesi	Doktora
Çisem İNANÇ	2021	Learner Autonomy Representations In English Language Teaching (Elt) Coursebooks	Akdeniz Üniversitesi	Yüksek Lisans
Recep TAŞÇI	2021	Eba ile Desteklenmiş Ters Yüz Sınıf Uygulamasının Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Yoğunluk Kavramını Anlama Düzeylerine ve Kendi Kendine Öğrenme Becerilerine Etkisi	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Yüksek Lisans
Elif MOLLAMEHMET OĞLU	2021	Investigating The Role Of Web 2.0 Technology And Learner Autonomy In Thirđ Grade Efl Students' Vocabulary Achievement	Bahçeşehir Üniversitesi	Yüksek Lisans
Mehmet Uğur KUTLUE	2021	Sınıf Öğretmenlerinin Özerklik Düzeyleri ile Öğrenci Özerkliğini Destekleyen Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Ege Üniversitesi	Yüksek Lisans
Semra KARAALİ	2021	Learner Autonomy In Secondary School Virtual Classrooms: Turkish Efl Teachers' Perceptions And Practices	Çukurova Üniversitesi	Yüksek Lisans
Timothy John SINNETT JR	2021	Student, Teacher, And Parent Perceptions Of Learner Autonomy	İstanbul Aydın Üniversitesi	Yüksek Lisans
Mehmet ULUS	2021	Exploring English Language Teachers' Perceptions Of Learner Autonomy In A Turkish Preparatory School	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	Yüksek Lisans
Alaa Eddin ALNAJJAR	2021	EFL Teachers' Perspectives On The English Textbooks Of The Adopted Self Learning Program In Northern Syria	Gaziantep Üniversitesi	Yüksek Lisans
Burcu ŞENER	2021	Promoting Learner Autonomy And Improving Reflective Thinking Skills Through Reflective Practice And Collaborative Learning	Bahçeşehir Üniversitesi	Yüksek Lisans
Büşra Nur NERSE	2021	Online Eğitim Sürecinde Web 2.0 Araçlarıyla Zenginleştirilmiş Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına,	Kocaeli Üniversitesi	Yüksek Lisans

		Üstbilişsel Farkındalıklarına, Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenmelerine Ve Dijital Okuryazarlıklarına Etkisinin İncelenmesi		
Özlem LAÇİN	2021	Fen Bilimleri Dersinde Classdojo ile Destekli E-Öğrenme Süreçlerinin 7.Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarına, Fene Yönelik Motivasyonlarına, Dijital Okuryazarlıklarına ve Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenmelerine Etkisinin İncelenmesi	Kocaeli Üniversitesi	Yüksek Lisans
Nurcay ÖZKAYA	2021	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretilmesinde Öğrenen Özerkliği Ölçeği Geliştirme	Akdeniz Üniversitesi	Yüksek Lisans
Nouhaila EL-KHAYATY	2022	Teacher Educators' And Master's Degree Students' Perceptions Of Learner Autonomy Regarding Language Learning In Elt Department	İstanbul Aydın Üniversitesi	Yüksek Lisans
Selver KILIÇARSLAN	2022	2018 Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programının Öğrenen Özerkliği Açısından Değerlendirilmesi ve Öğretmen Gözüyle Öğrenen Özerkliği	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Yüksek Lisans
Gamze KALYONCU	2022	Investigating Students' Perceptions Of Learner Autonomy In Distance Education At A University Context	Çağ Üniversitesi	Yüksek Lisans
Mehmet Ali AYKUL	2022	Üniversite Öğrencilerinin Kendi Kendine Öğrenme Algıları	Atatürk Üniversitesi	Yüksek Lisans
Şebnem KÜÇÜK GENTRY	2022	Learners' Perspectives On Learner Autonomy In An Efl Turkish Context	İstanbul Aydın Üniversitesi	Yüksek Lisans
Engin YILDIRIM	2022	Ortaokul Öğretmenlerinin Program Özerklikleri ile Öğrenen Özerkliğini Desteklemeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Pamukkale Üniversitesi	Yüksek Lisans
Ceren ÜNSEVEN	2022	Üniversite Yabancı Dil Hazırlık Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Özerk Öğrenme İle Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Kocaeli Üniversitesi	Yüksek Lisans
Enes Süha ŞENGÜN	2022	Eş Zamansız Etkinliklerle Zenginleştirilmiş Uzaktan Eğitim Uygulamalarının 5. Sınıf Öğrencilerinin Kendi Kendine Öğrenme Becerilerine, Akademik	Aksaray Üniversitesi	Yüksek Lisans

		Başarılarına ve Teknolojiye Yönelik Tutumlarına Etkisi		
Ensar İNCE	2022	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinde Ters Yüz Öğrenme Modelinin Öğrenenlerin Akademik Başarılarına, Motivasyonlarına ve Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme Düzeylerine Etkisi	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Yüksek Lisans
Kadir Anıl KARA	2021	Digital Literacy And Learner Autonomy Readiness Among Elt Freshman Students In Online Education	Bahçeşehir Üniversitesi	Yüksek Lisans
Bahar SAVAŞ YAĞCI	2022	Özel Yetenekli Öğrencilerin Üst Bilişsel Farkındalıkları İle Özerk Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Sakarya Üniversitesi	Yüksek Lisans
Sevda ERDOĞAN	2022	Ters Yüz Eğitim Modeline Dayalı Hayat Bilgisi Dersinin Öğrencilerin Sorumluluk Alma ve Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme Becerileri Üzerine Etkisi	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Yüksek Lisans
Orkun Bozkurt GÖNÜLTAŞ	2022	The Effects Of Emergency Remote Teaching On Learner Autonomy And Self-Efficacy Perceptions Of High School Efl Students	Çukurova Üniversitesi	Yüksek Lisans
Ece Firuze BADAK	2022	Exploring The Relationship Between Prospective English Language Teachers' Learner Autonomy Attitudes And Lifelong Learning Tendencies	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Yüksek Lisans
Fikriye DEMİR	2022	The Relationship Between Efl Students' Vocabulary Learning Strategies And Their Level Of Learner Autonomy	Hakkari Üniversitesi	Yüksek Lisans
Esra DEMİRCİ	2022	Exploring The Relationship Between Mindfulness And Learner Autonomy In Efl Context	Çağ Üniversitesi	Yüksek Lisans
İnanç ÇINAR	2023	Lise Öğretmenlerinin Öğrenen Özerkliğini Destekleme Davranışlarını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	Yüksek Lisans
Sinan AYDOĞAN	2022	Kendi Kendine Öğrenme Ve Küçük Grup Öğretimi Yöntemleriyle Verilen Basınç Yaralanması Değerlendirme Eğitiminin Hemşirelik Öğrencilerinin Bilgi ve Beceri Düzeylerine Etkisi	Gazi Üniversitesi	Doktora

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: İlkim Zülal ÖLMEZ	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Fakülte	Eğitim Fakültesi
Bölümü	Sınıf Öğretmenliği
Lisans	
Üniversite	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Fakülte	Eğitim Fakültesi
Bölümü	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
Yüksek Lisans	
Üniversite	
Enstitü Adı	
Ana Bilim Dalı	
Programı	
Makale ve Bildiriler (Varsa)	
1.	
2.	